

ప్రజాశక్తి

సైద్ధాంతిక బులెటిన్

com: - Anjana

అమెరికా వ్యవసాయ బిల్లు 2002 -

ప్రపంచ దేశాలపై దాని ప్రభావం

అధ్యయనం ఆందోళనలలో అంతర్భాగం

అనుభవం - వ్యక్తిగతం, సామాజికం

ప్రగతి నిరోధక శక్తులపై సమైక్య పోరు

కోలాం అభిప్రాయాలు - ఆచరణలు

సెక్స్ వర్కర్లు - ఆరోగ్యవసరాలు

హిందూత్వ, షరణిజం

ఒక స్పృహగోల్కర్ వ్యూహాంశం

ఆగస్టు , 2002

“నాయకుడు అద్వితీయమైన స్ఫూర్తి, అనిర్వచనీయమైన మానసిక ప్రశాంతతల మేలు కలయికగా ఉండాలి. సంక్షిప్తమైన నిర్ణయాలను సైతం తడబడకుండా తీసుకో గలగాలి.” -చే

లాటిన్ అమెరికా వీరోచిత విప్లవకారుల్లో చేగువేరా ఒకరు. గెరిల్లా తరహా యుద్ధరీతిలో ఆయనది అందెవేసిన చేయి. ఆయన నిరాడంబరత, నహజత్వం, స్నేహపూర్వక స్వభావం, తనదైన శైలి నహచరుల్లో ఆయన పట్ల ప్రత్యేకమైన గౌరవభావాన్ని ఆర్జించిపెట్టాయి. విప్లవ సైనికుల ట్రూప్ డాక్టర్ గా, మేజర్ గా ఏకకాలంలో అనితరమైన రీతిలో సేవలందించడమేకాక ఎంతటి కష్టమైన, కఠినమైన కార్యాలనైనా స్వచ్ఛందంగా స్వీకరించి విజయవధంలో నడిపించగలగడం చేగువేరా ప్రత్యేకత.

అర్జెంటీనా లోని ప్రసిద్ధిచెందిన నగరాలలో ఒకటైన రొసారియోలో జూన్ 14 1928లో చే జన్మించాడు. ఆయన తండ్రి సివిల్ ఇంజనీర్ ఎర్నెస్టో గువేరా లించ్. తల్లి సీలా-డీ-లా శర్నా. తండ్రి ఎర్నెస్టో ఐరిష్ సంతతికి చెందినవాడు కాగా, తల్లి శర్నా స్పానిష్ సంతతికి చెందినది. గణితమంటే అమితమైన ఆసక్తి ఉన్నప్పటికీ చే వైద్యవిద్యార్థిగా చేరడం మిత్రులందరినీ ఆశ్చర్యచకితులను చేసింది. దేశాటన కారణంగా కొద్దికాలం చదువుకు దూరమైనా అనితర సాధ్యమైన అధ్యయన పద్ధతులు, అసమాన సామర్థ్యం, మేధాశక్తితో చే ఏడాది కాలంలోపే 12 సబ్జెక్టులను మూర్తిచేయగలిగాడు. 1953నాటికి గ్రాడ్యుయేషన్ మూర్తిచేసి డాక్టరు పట్టా పుచ్చుకున్నాడు.

రెండేళ్ల వయసులోనే చేగువేరాకు ఆస్తమా వచ్చింది. అది చనిపోయేంతవరకు ఆయనను బాధిస్తూనే ఉండేది. ఈ వ్యాధిని అధిగమించడానికి చే ఆటలు, ఇతరత్రా శారీరక శ్రమకు ప్రాధాన్యమిచ్చి ఫిట్ నెస్ నమకూర్చుకున్నాడు. విప్లవ పథంలో అగ్రగామిగా ఉండడానికి ఆ కఠోరశ్రమ ఆయనకు ఎంతగానో ఉపకరించింది. ఒకవైపు ఆస్తమాపీడిస్తున్నప్పటికీకీకారణ్యాలు, కొండకోనలు, వాగు వంకలు, రకరకాల వాతావరణ పరిస్థితులను అధిగమించడానికి అది ఎన్నడూ ఆయనకు ఆటంకం కాలేదు.

విప్లవకారుడు 'చే'

1951 డిసెంబర్ 29న చే తన మిత్రుడు ఆల్బర్ట్ గ్రనడోస్ తో కలిసి పసిఫిక్ తీర దేశాల పర్యటనకు పయనమయ్యాడు. దక్షిణ అమెరికా ఖండంలోని అనేక దేశాలు పరాయిపాలన కిందకు పోక మునుపు ప్రజల నాగరికతలను, ఆయా దేశాలలోని రెడ్ ఇండియన్ల స్థితిగతులను అధ్యయనం చేయడం ప్రారంభించాడు. వెంట తెచ్చుకున్న రూకలు అయిపోతే వెంటనే ప్రయాణఖర్చులకు సమకూర్చుకోవడానికి ఫుట్ బాల్ కోచ్ గానూ, హోటల్ వెయిటర్ గానూ అనేక తాత్కాలిక ఉద్యోగాలు చేస్తూ పర్యటన సాగించారు. ఈ పర్యటనలోనే చే లాటిన్ అమెరికా దేశాల పరిస్థితిని మొత్తం ఆకళింపు చేసుకున్నాడు. ఆ దేశాల ప్రజల దయనీయమైన స్థితిని కళ్లారా చూసిన చేకు

అప్పుడే దోపిడీ, ప్రజాపీడన పట్ల ఏహ్యభావం కలిగింది. ప్రజలపక్షాన నిలబడి పోరాడాలన్న దృఢ సంకల్పంతో ఉన్న చేకు 1955 ఆగస్టులో షెడల్ కాస్ట్రోతో పరిచయమేర్పడింది. క్యూబా విప్లవ పోరాటంలో చేగువేరా ప్రత్యక్షంగా పాల్గొన్నాడు. నాటి పోరాట ఘట్టాలలో లాస్ విల్లాస్ (శాంతాక్లారా) కీలకమైనది.

లాస్ విల్లాస్ ను ముట్టడించే బాధ్యత చేకు 1958 ఆగస్టు 30న అప్పగించబడింది. లాస్ విల్లాస్ కు చేరుకునే రెండు రహదారులను స్వాధీనంలోకి తెచ్చుకుని శత్రువును నిర్వీర్యం చేయడం ప్రధాన లక్ష్యంగా ఉంది. విప్లవకారులకు ఆయుధాలను, పేలుడు పదార్థాలను అందజేయడానికి వచ్చిన విమానం శత్రు సైనికులకళ్లబడడం, దానిని వారు

చేజిక్కించుకునే ప్రమాదం ముంచుకు రావడంతో విమానాన్ని దగ్గం చేయడానికి సైతం చే బృందం వెనుకాడలేదు. పేలుడు పదార్థాలు లేకపోవడం, ఆయుధాలు మాత్రమే ఉండడంతో దాడిని వాయిదా వేయాల్సి వచ్చింది. సెప్టెంబర్ 1న తుపాను బీభత్సం కారణంగా ట్రక్కులను వీడి కాలినడకన, గుర్రాలపైనా ప్రయాణించాల్సి వచ్చింది. ఎనిమిది రోజులపాటు ఎండనకా, వాననకా విరామమెరుగకుండా ప్రయాణించిన చే బృందం దారిలో అనేక ఇక్కట్లను చవిచూసింది. కొండలు, వాగులు దాటి లా షెడరల్ చేరుకున్నారు. ముందుగా వెళుతున్న రక్షక దళంలోని ఇద్దరు విప్లవకారులు శత్రు సైనికులకు దొరికి మృత్యువాత బడడమే కాక చే బృందం (మిగతా 27వ పేజీలో)

లోపలిపేజీల్లో...

1. అమెరికా వ్యవసాయ బిల్లు 2002
ప్రపంచదేశాలపై దాని ప్రభావం ...4
2. అధ్యయనం ఆందోళనలో
అంతర్జాగం
బి.వి.రాఘవులు ఇంటర్వ్యూ ...6
3. జనాభా నియంత్రణలో ముందున్న
కూబా ...9
4. అనుభవం-వ్యక్తిగతం,
సామాజికం ...10
5. ఒక సృజనాత్మక వ్యూహం కోసం ...13
6. ప్రగతి నిరోధక శక్తులపై సమైక్య
పోరు ...16
7. కలాం అభిప్రాయాలు-
ఆచరణలు ...18
8. సెక్స్ వర్కర్లు - ఆరోగ్యవసరాలు ...20
9. హిందూత్వ షరోనిజం
అమెరికా సామ్రాజ్యవాదానికి
సబ్ కాంట్రాక్టర్లు ...24

ప్రజాశక్తి సాహితీసంస్థ తరపున

ప్రచురణ కర్త, ముద్రాపకుడు : వి.కృష్ణయ్య

సంపాదకులు : వి. శ్రీనివాసరావు

ముద్రణ : ప్రజాశక్తి డైలీ ప్రింటింగ్ ప్రెస్,

1-1-60/2, ఆర్టిస్ట్ క్రాస్ రోడ్స్,

హైదరాబాద్ -20

ఫోన్ : ఎడిటోరియల్ 766520, 7663761

మేనేజర్: 7673787 ఫ్యాక్స్ : 7639921

E-Mail: Prajasakti@hotmail.com

PRAJASAKTI, Hyderabad,

RNI, Regd. No. 52973/94

visit PRAJASAKTI at :

www.prajasakti.com

విషప్రయోగం

భారతీయ ఫాసిస్టులు దేశాన్ని ఒక ప్రయోగశాలగా మార్చారు. మతోన్మాదాన్ని, దేశమంతటా విరజిమ్మేందుకు ఆరెస్ యస్ కుట్రపూరితమైన పథకాన్ని ఒకదాన్ని తయారు చేసింది. గజరాత్ మారణకాండ నుండి రాజకీయ లబ్ధి పొందేందుకు ప్రయత్నిస్తోంది. అసెంబ్లీని రద్దుచేసి ఎన్నికలకు సన్నద్ధమవుతోంది. శ్మశానంలో భౌగోళిక వ్యవస్థను ఏర్పాటు చేసి, గుజరాత్ లో మైనారిటీలు పూర్తి అభివృద్ధిభావంలో జీవిస్తుంటే వారికి మనోహార్యాన్ని కలిగించి, పునరావాసంపై దృష్టి నిలపాల్సిన ప్రభుత్వం తద్బిన్నంగా ఎన్నికలవైపు పరుగులు తీయడం చూస్తుంటే వారి దుర్బుద్ధి సామాన్యులకు కూడా అర్థమవుతుంది. దీన్ని గుజరాత్ రాష్ట్ర సమస్యగానో లేదా మైనారిటీల సమస్యగానో మనలో ఎవరన్నా భావిస్తే అది ప్రాస్టెషియన్ అవుతుంది. నిజానికిది జాతీయ సమస్య. అంతేకాదు, భావి భారతాన్ని శాసించనున్న సమస్య అంటే అతిశయోక్తి కాదు. రెండవ ప్రపంచ యుద్ధానికి ముందు జర్మనీలో హిట్లర్ రాకను తక్కువ అంచనా వేసిన ఫలితమే ఆతర్వాత ప్రపంచమంతా ఫాసిజాన్ని రుచి చూడాల్సివచ్చింది. చరిత్ర పునరావృతం కాకపోవచ్చు. కాని దాని నుండి గుణపాఠాలు నేర్చుకోకపోతే అంతకన్నా ఎక్కువ నష్టం చవిచూడాల్సి వస్తుంది. భారతదేశంలో ఆరెస్ యస్ 'హిందూత్వ' ఫాసిజానికి పునాదులు వేసుకుంటోంది. గత ఐదారు మాసాలుగా దాని అడుగులు వడివడిగా పడుతున్నాయి. ఉపప్రధానిగా అద్వానీని నియమించడం, మోడీని అందలం ఎక్కించడం, వెంకయ్యనాయుడుని పార్టీ అధ్యక్షుడుగాను, ఉమాభారతి, వినయకతియార్ వంటి కరుడుకట్టిన మతోన్మాదులను మధ్యప్రదేశ్, ఉత్తరప్రదేశ్ వంటి పెద్దరాష్ట్రాలకు అధ్యక్షులుగా చేయడం చూస్తుంటే వారి భావి పథకాలు కళ్లకు కట్టినట్లు కనపడుతున్నాయి. రేపు గుజరాత్ ఎన్నికలలో వారే విజయం సాధిస్తే ఇదే రకమైన ప్రయోగాన్ని మరికొన్ని రాష్ట్రాలలో కూడా చేసేందుకే రంగాన్ని సన్నద్ధం చేసుకుంటున్నారు. ఆరునూరైనా రానున్న ఎన్నికలలో గెలవాలన్న ఏకైక ధ్యేయంతో వారు పనిచేస్తున్నారు. ప్రస్తుతం ఎన్ డి ఎ భాగస్వాములతో వస్తున్న సమస్యలను కూడా దృష్టిలో వుంచుకొని ఈసారి ఎవరి అవసరం లేకుండానే అందలం ఎక్కాలనేది వారి వ్యూహం. అందుకనుగుణంగానే ఎన్ డి ఎ భాగస్వామ్యపక్షాలను ఇప్పటి నుండే బలహీనపరిచే యత్నాలు ఆరంభించింది. వారివల్లనే పాలన స్థిరంగా సాగడంలేదని, ప్రజలకిచ్చిన వాగ్దానాలు అమలు జరపలేకపోవడానికి వారు కల్పిస్తున్న అడ్డంకులే కారణమని ప్రచారం చేసుకుంటున్నది. తద్వారా ప్రజల సానుభూతిని తమవైపు నిలిచేలా చేసుకొని లబ్ధి పొందాలని చూస్తున్నది. గత ఐదేండ్ల అనుభవాన్ని పరిశీలిస్తే వారి పథకాలన్నీ దీని చుట్టూరానే తిరుగుతున్నాయి. తొలి దశలో ముస్లిం, క్రిస్టియన్ మైనారిటీలను లక్ష్యంగా ఎంచుకున్నారు. రెండవ దశలో కమ్యూనిస్టులపై విషప్రచారం ఆరంభించారు. మూడో దశలో అన్ని రకాల ప్రజా ఉద్యమాలను అణిచే పద్ధతిని అనుసరిస్తున్నారు. నాలుగో దశగా ఇతర సెక్యులర్ ప్రతిపక్షాల మీద ఆపైన ఎన్ డి ఎ భాగస్వాములను ఒంటరిపాటు చేసి దెబ్బతీసే వ్యూహాన్ని అనుసరించనుంది. ఈరకంగా తన పునాదిని విస్తరించుకొని నియంతృత్వానికి బాటలు వేసుకుంటున్నది. ఇందులో భాగంగానే విద్యను కాపాడకపోతున్నారు. మొత్తం అధికార యంత్రాంగాన్ని మతోన్మాదులతోనింపేస్తున్నారు. రక్షణ శాఖను సైతం విషపూరితం చేసే ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. ఇది అన్నింటి కన్నా ప్రమాదకరం. తన లక్ష్యానికనుగుణంగానే మీడియాను సైతం ఉపయోగించుకుంటున్నది. భారతీయ మీడియా సెక్యులర్ భావాలను ప్రోత్సహిస్తున్నదన్న కక్షతోనే వారిని అదుపు చేసేందుకు జాతీయ గుత్తాధిపత్యాన్ని దెబ్బతీసి, అంతర్జాతీయ గుత్తపట్టుబడికి పత్రికలను అప్పగించే అప్రజాస్వామిక శాసనం చేసింది. భిన్నాభిప్రాయం గొంతు నొక్కేందుకు, ప్రజా ఉద్యమాల పీకనొక్కేందుకు 'పోటా' చట్టాన్ని తెచ్చింది. ప్రతికక్షలపై దాన్ని ప్రయోగిస్తోంది. అంతర్జాతీయంగా అమెరికన్ సామ్రాజ్యవాదులతో దోస్తీకట్టడం కూడా ఈ వ్యూహంలో అంతర్భాగమే. వెరసి అది భారతీయ ఫాసిస్టు విశ్వరూపం అవుతుంది. దీన్ని ఆదిలోనే అంతం చేసేందుకు ప్రజాస్వామిక, సెక్యులర్ వాదులంతా ఒక్క తాటిమీదకు రావాలి. రాష్ట్రపతి ఎన్నికలలో వారు ప్రయోగించిన బాణానికి అనేకమంది తికమకపడ్డ తీరు చూస్తే వారి ఎత్తులు ఎంత శక్తివంతంగా సాగుతున్నాయో అర్థమవుతుంది. సెక్యులర్ శక్తులను చెల్లాచెదురు చేసేందుకు వారి అమ్ములపొదిలో ఇంకా ఇలాంటి అస్త్రాలు ఎన్నో ఉన్నాయి. వాటికి కాచుకొని ఐక్యతను కాపాడుకోవాల్సిన గురుతర బాధ్యత సెక్యులర్ శక్తులపై వుంది.

వి. శ్రీనివాసరావు

ఎడిటర్

అమెరికా రైతులకు ఇచ్చే సబ్సిడీ మొత్తాన్ని పెంచుతూ ఇటీవలే ఆదేశంలోని ఉభయసభలూ ఒకబిల్లును ఆమోదించాయి. ఆరేళ్ళపాటు అమలులో ఉండే ఈ బిల్లు వల్ల ప్రధానంగా ఆహారధాన్యాలు, పత్తి పండించే రైతులు లబ్ధిపొందుతారు. 'ప్రపంచ వాణిజ్య సంస్థ ద్వారా వాణిజ్య కార్యకలాపాలు నిరాటంకంగా సాగడానికి వీలుగా' అనే పేరు మీద అమెరికా, ఐరోపా యూనియన్లు రైతులకు సబ్సిడీలు పెంచుతున్నాయి. పైగా నిబంధనలు ఉల్లంఘించడానికి వీలుకాని విధంగా చట్టాలు చేశాయి.

వాస్తవానికి ప్రస్తుతం అమెరికా అమలు చేస్తున్న వ్యవసాయ విధానం వల్ల ఆహారధాన్యాల ధరల్లో అస్థిరత నెలకొంది. పరిశోధనలు సరిగా సాగడం లేదు. ఉత్పత్తుల్లో భిన్నత్వం లేకపోవడమే గాకుండా అపారమైన ప్రజాధనం ఎంపిక చేసిన రైతులకు సబ్సిడీ రూపంలో పోతోంది. తమ దేశంలోని రైతులకు రక్షణ కల్పించే విధానాలను కొనసాగిస్తున్న అమెరికా ఇతర దేశాల్లోని రక్షిత పద్ధతులను తొలగించడానికి ప్రయత్నిస్తోంది. తద్వారా ప్రపంచంలో తన రైతులకు కొత్త మార్కెట్ అవకాశాలు కల్పించేందుకు ప్రయత్నిస్తోంది. అయితే రైతులకు ఇప్పటికే అధిక మొత్తంలో సబ్సిడీలు ఇస్తోన్న ఐరోపా దేశాలు అమెరికా ఆమోదించిన బిల్లు పట్ల నిరసన వ్యక్తం చేస్తున్నాయి. నిజానికి చెప్పాలంటే ఐరోపా దేశాల్లో రైతులకు ఇచ్చే సబ్సిడీలు అమెరికాలో కంటే చాలా అధికంగా ఉన్నాయి. 1999లో ఐరోపా యూనియన్ దేశాలు తమ రైతులకు ఇచ్చిన సబ్సిడీల మొత్తం 12,600 కోట్ల అమెరికా డాలర్లకు సమానం. ఐరోపా యూనియన్ ఇస్తున్న వ్యవసాయ సబ్సిడీలు తీవ్రమైన విమర్శలు, నిరసనలు ఎదుర్కొంటున్నాయి. ఈ సబ్సిడీలపై విమర్శకులు, వామపక్ష ఉద్యమకారులు, ఆర్థిక వేత్తలు, ప్రపంచ బ్యాంక్, స్వేచ్ఛా మార్కెట్ వాదులు సహా ప్రపంచ వ్యాప్తంగా విమర్శలు వెల్లువెత్తుతున్నాయి. గత మే 13వ తేదీన అమెరికా అధ్యక్షుడు జార్జి వాకర్ బుష్ ఈ బిల్లుపై సంతకం చేసి దానికి చట్టం హోదా కల్పించారు. దీంతో బుష్ పాలనా యంత్రాంగం స్వేచ్ఛా వాణిజ్యం బందారాన్ని బట్టబయలు చేస్తూ వర్తమాన దేశాల ఆర్థిక వేత్తలు, ఐరోపా యూనియన్ దేశాలు తీవ్ర స్థాయిలో విమర్శిస్తున్నాయి.

'అమెరికా వ్యవసాయ బిల్లు - 2002'లోని నిబంధనలు

సబ్సిడీ చెల్లింపులు : పత్తి, ఆహార ధాన్యాలు పండించే రైతులకు ఇచ్చే సబ్సిడీలు భారీగా పెరుగుతాయి. ఈ సబ్సిడీలకు పెద్దగా పరిమితులు

అమెరికా వ్యవసాయ బిల్లు 2002 ప్రపంచ దేశాలపై దాని ప్రభావం

లేవు. అయితే ధనిక రైతులకు ఈ లాభం అందకుండా చేయడానికి ఒక్కో రైతుకు అందించే సబ్సిడీని 2,75,000 డాలర్లకు పరిమితం చేయాలని సెనేట్ భావించింది కానీ చర్చల అనంతరం దాన్ని 3,60,000 డాలర్లకు పెంచారు. అయితే ఈ పరిమితి కూడా మొక్కుబడి లాంటిదే.

చెల్లింపులకు రక్షణ : రానున్న పదేళ్ళలో దేశంలో వ్యవసాయ భూముల రక్షణ, నీటి వసతి, భూమి కోత నుండి కాపాడడం వంటి పనులకు 1700 కోట్ల డాలర్లు వ్యయం చేస్తుంది.

ఆహార సబ్సిడీలు : అమెరికన్ కార్మిక కుటుంబాలకు ఆహార సబ్సిడీలు పెరుగుతాయి. చట్ట ప్రకారం వలస వచ్చి అమెరికాలో నివసిస్తున్న విదేశీ కార్మిక కుటుంబాలకు కూడా ఈ హక్కు పునరుద్ధరిస్తారు.

వతు సంరక్షణ : కాలం తీరిన ఈశాన్య పాల ఉత్పత్తుల ఒప్పందం స్థానంలో 130 కోట్ల డాలర్లు వ్యయం అయ్యే కొత్త జాతీయ కార్యక్రమం రూపొందుతుంది.

ఆహార ఉత్పత్తుల లేబులింగ్ : అమెరికాలో విక్రయించే అన్ని రకాల మాంసం, చేపలు అన్నీ ఆ దేశంలోనే తయారవుతున్నాయనే (మేడ్ ఇన్ అమెరికా) లేబుల్స్ ఆయా ఉత్పత్తుల ప్యాకెట్లపై కనిపించాలి. ఈ కార్యక్రమం రెండేళ్ల వ్యవధిలో ప్రారంభం కావాలి. అంటే రెండేళ్ల తర్వాత ఇక అమెరికా ఈ ఆహారాన్ని దిగుమతి చేసుకోదన్న మాట. ఈ చట్టం అమలులోకి వస్తే రానున్న ఆరేళ్ల కాలంలో 10 వేల కోట్ల డాలర్ల వ్యయం అవుతుంది. అయితే ఈ ఖర్చు చెబుతున్న దానికంటే ఎక్కువే అవుతుందని బడ్జెట్ నిపుణులు అభిప్రాయపడు తున్నారు. ప్రస్తుత చట్టం ఆరేళ్ల క్రితం అమెరికా కాంగ్రెస్ చేసిన చట్టానికి పూర్తి విరుద్ధంగా ఉంది. 1996లో చేసిన చట్టం ప్రకారం అమెరికా రైతులకు సబ్సిడీలు ఇవ్వడం మానివేయాలి. ఆహారధాన్యాల ధరలు, ఉత్పత్తి అంతా మార్కెట్ శక్తులే నిర్ణయించాలి. అమెరికాలో ప్రస్తుతం అమలవుతున్న పథకాల్లో వ్యవసాయానికి 80 శాతం ఖర్చవుతోంది. రానున్న పదేళ్ల కాలంలో కేవలం వ్యవసాయంపైనే 18 వేల కోట్ల డాలర్లు ఖర్చుచేయడానికి పథకాలు సిద్ధం చేస్తున్నారు. ఇందులో ఎక్కువ మొత్తం అమెరికాలోని అసమర్థులైన ధనిక రైతుల చేతుల్లోకి పోతుంది. అందులో కొంత మొత్తం మధ్యతరగతి వర్గం కూడా పొందుతుంది.

ఏదేమైనా నూతన వ్యవసాయ చట్టం అమెరికాలోని ధనిక రైతులకు మంచి లాభసాటిగా ఉంటుంది. మూడింట రెండొంతుల సబ్సిడీని

కేవలం 3 శాతం వ్యవసాయ క్షేత్రాలే పొందుతాయి. పత్తి, ఆహారధాన్యాలు పండించే రైతులతో పాటు 300 కోట్ల డాలర్ల సబ్సిడీని వేరుశనగ రైతులు పొందుతారు. ఇందులో భాగంగా వేరుశనగ పంటకు 100 కోట్ల డాలర్ల వ్యయమయ్యే ఒక మద్దతుధర విధానాన్ని ప్రకటించారు. వేరుశనగ పండించడానికి లైసెన్స్ గల రైతులందరినూండి వారి ఉత్పత్తులకు మద్దతు ధర చెల్లించి ప్రభుత్వం కొనుగోలు చేస్తుంది. 70 ఏళ్లనుండి ఈ సబ్సిడీ విధానం అమలులో ఉన్నప్పటికీ అమెరికాలో దేశీయంగా వినియోగించేందుకు 15 లక్షల ఎకరాల్లో మాత్రమే వేరుశనగ పండిస్తారు. మిగిలినదంతా ఎగుమతి కోసమే. ప్రస్తుతం టన్ను వేరుశనగకు 610 డాలర్లను ప్రభుత్వం చెల్లిస్తోంది. అయితే "ఉత్తర అమెరికా స్వేచ్ఛా వాణిజ్య ఒప్పందం" అమలులోకి వచ్చాక అమెరికా వేరుశనగ మార్కెట్ కు దెబ్బ తగిలింది. ముఖ్యంగా కెనడా, మెక్సికోలనుండి పోటీ పెరుగుతోంది. ఆ దేశాలతో పోలిస్తే అమెరికా ప్రభుత్వం చెల్లిస్తున్న ధర చాలా ఎక్కువ. అందుకే కొత్త సబ్సిడీ విధానంలో కూడా వేరుశనగ పంట పండించడానికి వీలుగా అమెరికా ప్రభుత్వం ఒక నూతన పథకాన్ని రూపొందించింది. దీంతో వేరుశనగ రైతులు పండించే పంటకు ఎటువంటి పరిమితులు ఉండవు. వారికి మద్దతుధర ఉంటుంది. ప్రభుత్వం కొనే ధర కంటే మార్కెట్ లో దాని ధర తక్కువగానే ఉంటుంది. అదే విధంగా 130 కోట్ల డాలర్ల విలువైన డెయిరీ సబ్సిడీ విధానాన్ని కూడా అమెరికా ప్రకటించింది. వ్యవసాయ సబ్సిడీల విషయానికొస్తే కాలిఫోర్నియా రాష్ట్రంలోని పండ్లు, కూరగాయలు పండించే రైతులు తీవ్ర నిర్లక్ష్యానికి గురయ్యారు. వీరికి ఎటువంటి సబ్సిడీలు అందడం లేదు. కాలిఫోర్నియా రైతులు పండ్లు, కూరగాయలు విక్రయించే మార్కెట్లను అంతర్జాతీయ ఉత్పత్తులు ముంచెత్తి వారిని భయాందోళనకు గురిచేస్తున్నాయి. ఈ నూతన వ్యవసాయ బిల్లు చిన్న రైతులను అసలు పట్టించుకోలేదు. ఈ బిల్లులో ప్రతిపాదించిన సబ్సిడీలు ఎవ్వరూ చిన్న కమతాలు కలిగియున్న రైతులను ఏ మాత్రం ఉద్ధరించేవిగా లేవు. చిన్న రైతులకు రక్షణ కల్పించే పథకాలకు వెచ్చించే మొత్తం 500 కోట్ల డాలర్లకు క్షీణించిపోయింది. కుటుంబం మొత్తం వ్యవసాయం చేసే విధానం చిన్న కమతాల్లో నానాటికీ తగ్గిపోతోంది. దాన్ని పునరుద్ధరించడానికి కూడా కొత్త బిల్లులో ఎటువంటి ప్రతిపాదనలు లేవు. ఈ చర్యలన్నీ కూడా వ్యవసాయరంగంలో ఉన్నవారి ఓట్లు కొనడానికి నిస్సిగ్గుగా చేసిన ప్రయత్నమే. పైగా సెనేట్ సిఫార్సు చేసిన మేరకు సబ్సిడీల పరిమితిని

కూడా బాగా పెంచారు. ప్రభుత్వం ఉదారంగా ఇస్తున్న భారీ సబ్సిడీలను ఉపయోగించుకుంటూ చిన్న, మధ్య తరహా రైతులను ధనిక రైతులు అణగారేస్తున్నారు. గతంలో అమలైన వ్యవసాయ బిల్లును అడ్డం పెట్టుకుని వందలాది పెద్ద రైతులు, సాగుచేయకుండా భూమిపై హక్కు కలిగియున్న భూస్వాములు కోట్లకోట్ల డాలర్లను సబ్సిడీల రూపంలో మింగారు. అసలు ఈ సబ్సిడీలు ఎవరి రక్షణకోసం ఉద్దేశించారో ఆ చిన్నరైతుల వ్యవసాయ క్షేత్రాలను పెద్దరైతులు తాము పొందిన సబ్సిడీలతో కొనేస్తున్నారు. కేవలం అరే ఆరు రాష్ట్రాలకు (లోవా, ఇల్లినాయిస్, టెక్సాస్, కన్సాస్, నెబ్రాస్కా, మిన్నెసోటా) చెందిన ధనిక రైతులే సగానికిపైగా సబ్సిడీలు బోక్సేస్తున్నారు. వీటిలో ఎక్కువభాగంజొన్న, గోధుమ, పత్తి, వరి, సోయాబీన్స్ పండించే రైతులకే వెళ్తున్నది. వీరితోపాటు రక్షిత ఉత్పత్తులుగా ప్రకటించిన పాలు, చక్కెర, వేరుశనగ రైతులు పొందుతున్నారు. ఇక్కడ పేర్కొన్న ఉత్పత్తులు పండించని రాష్ట్రాల రైతులకు సబ్సిడీలు దక్కే అవకాశం లేదు. ఉదాహరణకు కాలిఫోర్నియాలో 9 శాతం రైతులు, ఫ్లోరిడాలో 8 శాతం, న్యూజెర్సీలో 7 శాతం రైతులు మాత్రమే ప్రభుత్వం అందించే సబ్సిడీలు పొందగలుగుతున్నారు. ఈ సబ్సిడీలన్నీ పెద్ద పెద్ద వ్యవసాయ క్షేత్రాలు కలిగియున్న కొన్ని ఉన్నత వర్గాలే హస్తగతం చేసుకుంటున్నాయని వీటిపై అధ్యయనం జరిపిన ఒక సంస్థ పేర్కొంది. దీనివల్ల సంపదంతా ఉన్నత వర్గాల చుట్టూ పోగు పడుతుండగా మరోవైపున వ్యవసాయ కార్మికుల సంఖ్య పెరుగుతోందని ఆ సంస్థ తెలిపింది. ఈ పరిస్థితుల్లో గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో మధ్యతరగతివర్గం అదృశ్యమవుతోందని కూడా సంస్థ వెల్లడించింది. ఈ చట్టాన్ని ఆమోదించే సమయంలో కొందరు రిపబ్లికన్లు వ్యతిరేకించారు. సబ్సిడీలను వివరీతంగా పెంచడం వల్ల ధరలు పడిపోవడమే కాకుండా, పంటల్లో మిగులు ఏర్పడుతుందని వారు ఆందోళన వ్యక్తం చేశారు. మొత్తం సబ్సిడీల్లో ఇప్పటికే 80 శాతం వరకు ఆరగిస్తున్న కార్పొరేట్ రైతులు ఈ చట్టంలోని లోపాలను పయోగించుకుని అన్నింటినీ వారే పొందుతారని రిపబ్లికన్లు విమర్శించారు. రైతులకిచ్చే సబ్సిడీలు ఇంతభారీగా పెంచినప్పటికీ అమెరికా సూపర్ మార్కెట్లలోని ఆహారధాన్యాల ధరలు పెద్దగా తగ్గబోవని విశ్లేషకులు అప్పుడే జోస్యం చెబుతున్నారు. రైతులకు చెల్లించే సబ్సిడీలన్నీ పన్ను చెల్లింపుదారులనుండి వసూలు చేసేవే అయినా పన్నుల్లో ఎటువంటి రాయితీలు ప్రకటించలేదు. పైగా ధరలు తగ్గుతాయన్న హామీ కూడా ఏమీ కనిపించడం లేదు. ఈ సబ్సిడీల వల్ల ఆహారధాన్యాలను శుద్ధిచేసి మార్కెట్కు పంపిణీ చేసే కంపెనీలు కూడా పెద్దఎత్తున లాభపడనున్నాయి.

వస్తువుల వారీ ప్రభావాలు

గోధుమల ఎగుమతిలో ప్రపంచంలో అమెరికాదే ప్రముఖ పాత్ర. 2001-02 ఆర్థిక సంవత్సరంలో 2.4 కోట్ల టన్నుల గోధుమలను ఎగుమతి చేసింది. జరిగిన సదస్సు స్ఫూర్తికి అమెరికా వెన్నుపోటు పొడిచిందని అది ప్రపంచంలోని గోధుమల ఎగుమతిలో ఇది 25 శాతం. అయితే గత 30 సంవత్సరాల అమెరికా పట్ల వ్యతిరేక భావాన్ని క్రమంగా పెంచుతోంది.

కాలంలో జరిగిన ఎగుమతులతో పోలిస్తే గత ఆర్థిక సంవత్సరంలోనే అతి తక్కువ గోధుమలను అమెరికా ఎగుమతి చేసింది. గోధుమ సాగు విస్తీర్ణం, దిగుబడి తగ్గడమే దీనికి కారణం. వ్యవసాయ బిల్లులో గోధుమల దిగుబడి, ఎగుమతులు పెంచడానికి అనేక ప్రతిపాదనలు ఉన్నాయి. దీనివల్ల ప్రపంచ మార్కెట్లో గోధుమల ధరలు తగ్గుతాయి. గోధుమ పండించే రైతులకు సబ్సిడీలు ఇవ్వలేని దేశాలు ఇక ఎగుమతికి పోటీ పడలేవు.

ప్రపంచంలోని బియ్యం ఎగుమతుల్లో అమెరికా వాటా 12 శాతం. గోధుమల స్థాయిలో లేనప్పటికీ అమెరికా ఎగుమతులు ఇంకా పెరిగితే ప్రపంచ మార్కెట్లో దాని ప్రభావం తప్పక పడుతుంది. 2001-02 ఆర్థిక సంవత్సరంలో అమెరికా నుండి 28 లక్షల టన్నుల బియ్యం ఎగుమతి జరిగింది. ఇది అంతకుముందు సంవత్సరం కంటే 50 వేల టన్నులు ఎక్కువ. 2002-03 ఆర్థిక సంవత్సరంలో మొక్కజొన్న ఎగుమతులు 110 లక్షల టన్నులకు పెరగగలవని భావిస్తున్నారు. ఎందుకంటే నూతన వ్యవసాయ బిల్లు వల్ల అత్యధికంగా లాభపడే రైతుల్లో మొక్కజొన్న పండించేవారున్నారు.

ప్రపంచవ్యాప్తంగా ఈ ఏడాది 9.9 కోట్ల టన్నుల మేర ఆహారధాన్యాల ఎగుమతి జరగగలదని అంచనా. ఇందులో అమెరికా వాటా మాత్రమే 60 శాతం ఉంటుందని భావిస్తున్నారు. వివిధ దేశాల నుండి 5.9 కోట్ల టన్నుల సోయాబీన్ ఎగుమతి జరుగుతుందనుకుంటే ఒక్క అమెరికా నుండే 2.8 కోట్ల టన్నులు ఎగుమతి జరగగలదని భావిస్తున్నారు. అంటే సోయాబీన్ కు ప్రపంచ మార్కెట్లో గల వాటాలో 47 శాతం ఒక్క అమెరికానే పొందుతుంది.

ప్రపంచ పత్తి ఉత్పత్తిలో అమెరికాలోనే 20 శాతం జరుగుతోంది. గత ఆర్థిక సంవత్సరంలో ప్రపంచ

వ్యాప్తంగా 2.9 కోట్ల బేళ్ళ పత్తి ఎగుమతి జరిగింది. అందులో అమెరికా నుండే 1.1 కోట్ల బేళ్ళ ఎగుమతి అయ్యింది. ప్రస్తుతం దిగుబడి తక్కువగా ఉండటంతో పత్తి ఎగుమతులు పెరగడం లేదు. ప్రస్తుత చట్టం ప్రకారం అత్యధిక లాభాలు పొందే పత్తి రైతులు ఉత్పత్తి పెంచి ఎగుమతులు కూడా పెంచే అవకాశం ఉంది. తద్వారా ప్రపంచ మార్కెట్లో పత్తిధరలు పడిపోతాయి. దాదాపు అన్ని ముఖ్యమైన పంటలకు అమెరికా నూతన వ్యవసాయ బిల్లులో సబ్సిడీలు భారీగా పెంచారు. దీంతో ఎగుమతుల మార్కెట్లో తప్పకుండా అమెరికా పాత్ర మరింతగా పెరుగుతుంది. అమెరికాలో ఏపంట దిగుబడి, ఉత్పత్తి పెరిగినా ప్రపంచ మార్కెట్లో దాని ధర తగ్గి తీరుతుంది.

ఆస్ట్రేలియా విమర్శ

ఆహార ధాన్యాల పండించే రైతులకు సబ్సిడీలు పెంచిన అమెరికా ప్రపంచ వాణిజ్య సంస్థ నిబంధనలు ఉల్లంఘించిందని ఆస్ట్రేలియా ఘాటుగా విమర్శించింది. 1980 వ దశకం నాటి వ్యవసాయ రక్షిత పరిస్థితులకు అమెరికా తిరోగమిస్తోందని ఆస్ట్రేలియా వ్యవసాయ మంత్రి వారెన్ ట్రస్ విమర్శించారు. అమెరికా ఆమోదించిన నూతన వ్యవసాయ చట్టం 'భయోత్పాతం కలిగించే చట్టం'గా అభివర్ణిస్తూ దీని గురించి ఆస్ట్రేలియా రైతులు భయ కంపితులవుతున్నారని ఆయన అన్నారు. అయితే ఆసియాలో ఆహార ధాన్యాలను దిగుమతి చేసుకునే కొన్ని దేశాలు ఈ బిల్లుకు స్వాగతం పలుకుతున్నాయి. ఆసియా దేశాలకు గోధుమ, పత్తి ఎగుమతి చేయడానికి అమెరికాకు ఆస్ట్రేలియా గట్టి పోటీదారు. అమెరికా నుండి ఆహారధాన్యాల ఎక్కువగా దిగుమతి చేసుకునే దక్షిణ కొరియా ఈ బిల్లువల్ల తనకు తక్కువ ధరకే ఆహార ధాన్యాలు లభిస్తాయని భావిస్తోంది. అదే విధంగా ఫిలిపైన్స్ లోని వ్యాపారులు కూడా ఈ కారణంగా గోధుమ, సోయాబీన్, మొక్కజొన్న ధరలు తగ్గుతాయని ఆశిస్తున్నారు. ప్రపంచ వాణిజ్య సంస్థ నిబంధనలకు అనుగుణంగా వర్తమాన దేశాలు వ్యవసాయ సబ్సిడీలు తగ్గించుకుంటూ వస్తుండగా అందుకు విరుద్ధంగా అమెరికా, ఐరోపా దేశాలు సబ్సిడీలు పెంచుతున్నాయి. అవి ప్రపంచ వాణిజ్య సంస్థ రూపొందించిన నిబంధనలను పూర్తిగా ఉల్లంఘిస్తున్నాయి. అందుకే ఆస్ట్రేలియా వంటి దేశాలు అప్పుడే అమెరికా కొత్త వ్యవసాయ చట్టాన్ని తీవ్రంగా వ్యతిరేకిస్తున్నాయి. వర్తమాన దేశాలన్నీ ఒక్కటే ప్రపంచ వాణిజ్య సంస్థ నిబంధనలను అతిక్రమిస్తున్న దేశాలపై పోరాటం సాగించకపోతే వాటికి భవిష్యత్ ఉండదు. అమెరికా తాజా చట్టం వర్తమాన దేశాల ఆర్థిక వ్యవస్థలను మరింతగా దిగజారుస్తుంది. దాన్ని చూసి ఇతర సంపన్న దేశాలు కూడా తమ రైతులకు సబ్సిడీలు పెంచుతాయి. అప్పుడు ప్రపంచ వాణిజ్య సంస్థ ఉచ్చులో చిక్కుకున్న వర్తమాన దేశాలు మరింత వతనం కాకతప్పదు. ఈ పరిస్థితి రాకముందే అమెరికా వ్యవసాయ చట్టాన్ని వ్యతిరేకించడం అత్యవసరం.

☆

అధ్యయనం ఆందోళనలో అంతర్భాగం

(మార్క్సిజం ఒక శాస్త్రం. దాన్ని అధ్యయనం చేయడమంటే విప్లవోద్యమానికి బాట వెతుక్కోవడమే. అందుకే దాన్ని ఆచరణాత్మక శాస్త్రమని కూడా అంటారు. నేటితరం అధ్యయనంలో వెనుకబడుతున్నదని చాలామంది ఆందోళన వ్యక్తం చేస్తుంటారు. అందులో ఎంతోకొంత వాస్తవం లేకపోలేదు. చదవలేకపోవడానికి తీరికలేకపోవడమే కారణమని చాలామంది కార్యకర్తలు భావిస్తుంటారు. ఈ అభిప్రాయం తప్పని, చదవకపోతే ఆచరణ ముందుకుపోదని సిపిఐ(ఎం) రాష్ట్ర కార్యదర్శి బి.వి.రాఘవులు అనుభవం ద్వారా చెప్పారు. ప్రజాశక్తి ప్రతినిధులు రాజు, కిరణ్ ఆయనతో కొద్దిసేపు ముచ్చటించి అనుభవాలు పంచుకున్నారు. దానికి అక్షరరూపమే ఈ ఇంటర్వ్యూ. పాఠకులకు ఉపయోగపడుతుందనే ఉద్దేశంతో ముద్రిస్తున్నాం.

-సంపాదకుడు)

-మీకు మార్క్సిస్టు సాహిత్యం పట్ల తొలిపరిచయం ఎలా ఏర్పడింది?

మొదట నాకు మార్క్సిస్టు సాహిత్యం పరిచయం కాలేదు. అభ్యుదయ సాహిత్యం ఎక్కువ ఆకర్షించింది. అభ్యుదయం సాహిత్యం కన్నా శాస్త్రీయ విషయాలు మరింతగా ఆకర్షించేవి. నేను హైస్కూలు చదివే రోజుల్లో ఆంధ్రజ్యోతి సచిత్ర వారపత్రికలో 'నరావతారం', 'రూపం' వంటి సీరియల్స్ వస్తుండేవి. ప్రధానంగా అవి నన్ను ప్రభావితం చేశాయి. శాస్త్రీయ అవగాహన, శాస్త్రం అనేదాని పట్ల నమ్మకం ఏర్పడింది. సహజంగా దానినుంచి సామాజిక శాస్త్రాల గురించి తెలుసుకోవడానికి అవకాశం ఏర్పడింది. ఆ ఒరవడిలోనే గుంటూరులో చదువుకునేటప్పుడు మొదటి సారిగా కమ్యూనిస్టు రాజకీయాలతోటి కొంత పరిచయం ఏర్పడింది. అప్పుడు కూడా మార్క్సిస్టు సిద్ధాంత విషయాలను తెలుసుకునేదానికన్నా కమ్యూనిస్టు రాజకీయాలకు సంబంధించిన విషయాలు ముఖ్యంగా ఆరోజుల్లో బెంగాల్ లో మార్క్సిస్టు పార్టీ ప్రభుత్వం అధికారంలో వుండేది. ఆ సందర్భంలో అక్కడ జరుగుతున్న రాజకీయ పరిణామాలపై చిన్నచిన్న బుక్ లెట్స్ ను మార్క్సిస్టు పార్టీ కార్యకర్తలు అమ్ముతుండేవారు. వాటిని కొని చదవడం ద్వారా రాజకీయ అభిప్రాయాలు తెలుసుకునే అవకాశం మొట్టమొదటిసారి కలిగింది. అయితే కమ్యూనిస్టు పార్టీ అన్నా, కమ్యూనిస్టులన్నా అభిమానం మాత్రం అంతకు ముందు నుంచే వుండేది. ఎందుకంటే మా సోదరులు కమ్యూనిస్టు పార్టీ చురుకైన కార్యకర్తనడిపే ట్యుటోరియల్ కాలేజీలో చదువుతుండేవారు. ఆ రకంగా వారి నుంచి కమ్యూనిస్టు పార్టీ, దాని అభిప్రాయాల గురించి తెలుసుకోవడం ద్వారా

కూడా ప్రభావితమయ్యాను. ఆ రోజుల్లో మొట్టమొదట సాహిత్యం ద్వారా కమ్యూనిస్టు పార్టీ మీద అభిమానం కాకుండా ఇతరత్రా కూడా కమ్యూనిస్టు పార్టీ పట్ల అభిమానం ఏర్పడింది. ఆ తర్వాత రాష్ట్ర కమ్యూనిస్టు పార్టీ రాజకీయాల గురించి తెలుసుకోవడం, రాజకీయాలు తెలుసుకున్న తర్వాత కమ్యూనిస్టు పార్టీ సిద్ధాంతాల గురించి తెలుసుకోవడం, అధ్యయనం చేయడం ప్రారంభించాను.

- మార్క్సిస్టు పార్టీతోటి పరిచయమైన తొలిరోజుల్లో కానీ, విద్యార్థి ఉద్యమాల్లోకి వచ్చిన తొలిరోజుల్లో కానీ మొదట మీరు అధ్యయనం చేసిన పుస్తకాలు?

మొదటిగా నాకు చదవడం అన్నా, పుస్తకాలన్నా చాలా ఇవ్వం. పుస్తకాలు చదవడమేకాదు, అక్షరాలు కనిపించినా ఆ పేపర్ అంతా చదివే అలవాటు వుండేది. దాంట్లో విషయం ఏమిటనేది తర్వాత, ముందు ఏదైనా పేపర్ కనిపించినా దాన్ని ఆసాంతం చదవడమనేది మొదటి నుంచీ వుంది. ప్రారంభంలో చదవడమనేది సచిత్ర వారపత్రికలతోనే ప్రారంభమైంది. హైస్కూల్లో వున్నప్పుడే సచిత్ర వారపత్రికలు చదువుతుండేవాళ్ళం. ముఖ్యంగా ఆంధ్రజ్యోతి సచిత్ర వారపత్రిక 40 పైసలు వుండేదారోజుల్లో. దానిలో కథలు, శాస్త్రీయ విషయాలు, సాహిత్య విషయాలు వస్తుండేవి. ఆ పత్రికలోని కథల్ని చూసిన తర్వాత వాటిని అనుకరించి కథలు రాయడానికి కూడా ప్రయత్నాలు చేస్తుండేవాడిని. ఆ రకంగా సాహిత్యాభిలాష ఏర్పడింది. ఇంటర్మీడియేట్ లో తెలుగు సాహిత్యానికి సంబంధించిన ఎక్కువ గ్రంథాలు చదివాను. గుంటూరు ఎ.సి. కాలేజీలో మంచి గ్రంథాలయం వుండేది. అలాగే తెలుగు సాహిత్యం మీద కూడా ఎక్కువ అభిలాష వుండేది.

అక్కడ కరుణశ్రీ వంటివారు తెలుగు అధ్యాపకులుగా వుండేవాళ్ళు. వాళ్ళ గురించి కూడా ఎక్కువ వింటుండేవాళ్ళం. ఆ ఉత్సాహం కూడా నా సాహిత్యాభిలాషకు తోడ్పడింది. అప్పట్లో ఎ.సి. కాలేజీలో దొరికిన తెలుగు గ్రంథాలన్నీ, ప్రబంధాలదగ్గర్నుంచి అన్నీ చదివాను. ప్రబంధాలు అర్థం చేసుకోవడం కొంత కష్టమైనప్పటికీ, చాలా పట్టుదలగా చదివాను, చాలా ఉత్సాహంగా కూడా వుండేది. అప్పుడు టీవీల వంటివి రాలేదు. ఆలిండియా రేడియోలో సమస్యాతోరణం వస్తుండేది. తెలుగు సాహిత్యంలోని చందస్సు అన్నా, ఆ చందస్సుతో పద్యాలు రాయడమన్నా చాలా ఇష్టంగా వుండేది. దాంతో సమస్యాతోరణానికి పద్యాలు రాసి పంపుతుండేవాడిని. చాలా పంపినప్పటికీ ఒక్కసారి మాత్రమే నా సమస్యాతోరణం రేడియోలో వచ్చింది. అయినా కవిత్యం రాయడం, ప్రధానంగా సాంప్రదాయ చందస్సులో కవిత్యం రాయడానికి ప్రయత్నం చేసేవాడిని. అలాగే భావకవిత్యం కూడా రాశాను, అయితే కవిత్యం ఎటువంటిదైనా రాయాలనే తపన మాత్రం చాలా ఎక్కువగా వుండేది. అయితే ఒకవైపున సాహిత్యాభిమానం, సాహిత్యాన్ని చదవడంతోపాటు సైన్సు పట్ల అభిమానం కూడా కొనసాగుతూ వచ్చింది. స్కూల్లో విశ్వరూపం, నరావతారం వంటివి చదవడంతో పాటు ఇంటర్మీడియేట్ కి వచ్చేసరికి అప్పట్లో బాగా ప్రసిద్ధిగాంచిన సైన్స్ రిపోర్టర్ ను రెగ్యులర్ గా కొని మొదటి పేజీ నుంచి చివరి పేజీ వరకు చదివేవాడిని. ఇప్పటికీ వస్తున్న ఈ సైన్స్ రిపోర్టర్ నన్ను బాగానే ప్రభావితం చేసింది. ఎలిమెంటరీ స్కూల్ నుంచి హైస్కూలు, కాలేజీ వరకు నేను చదివిన ప్రతి దశలోనూ పుస్తకాలు అందుబాటులో వుండేవి.

ఉపాధ్యాయులు కూడా అదేవిధంగా ప్రోత్సహించేవారు. ఆ రకంగా వున్నకం చదవడమనేది ఒక అలవాటుగా మారింది. అది ఎలాంటి అలవాటుంటే వున్నకం చదవకపోయినా చేత్తో పట్టుకు తిరగడమనేది అలవాటైంది.

- కమ్యూనిస్టుపార్టీ సాహిత్యంతోటి పరిచయం ఎలా కలిగింది?

మొట్టమొదట రాజకీయ దృక్పథం కలిగినటువంటి పుస్తకాలతో ఇంటర్మీడియట్ చదివే రోజుల్లో పరిచయం కలిగింది. మార్క్సిస్టు పార్టీ కార్యకర్తలు గుంటూరులోని శంకర్ విలాస్ కూడలిలో అమ్మే బుక్ లెట్స్ ను కొని

చదువుతుండేవాళ్ళం. ఆ తర్వాత క్రియాశీల ఉద్యమాలతోటి ప్రత్యక్ష పరిచయం కూడా గుంటూరులోనే జరిగింది. ఒకవైపున ఎఐఎస్ఎఫ్ సమావేశాలు, ఇంకోవైపున ఎస్.ఎఫ్.ఐ. సమావేశాలు జరుగుతుండేవి. ఎఐఎస్ఎఫ్ తో పరిచయం వున్న మిత్రునితో కలిసి ఆ సమావేశాలకు వెళ్ళేవాణ్ణి. ఎస్ఎఫ్ఐ సమావేశాలకు వెళ్తుండేవాణ్ణి. ఆ రకంగా రాజకీయ కారణాలతోటి స్పష్టంగా వినడం, చదవడం గుంటూరులో వున్నప్పటి నుండే జరిగేది. అప్పటికీ వున్నకాలు చదవడం, సమావేశాలకు హాజరు కావడం, వారు చెప్పే విషయాలు వినడం తప్ప ఉద్యమంలో చురుకైన పాత్ర లేదు. ఒక్క మార్క్సిస్టు సిద్ధాంత గ్రంథం కూడా చదవలేదు. ఆ తర్వాత బాపట్ల అగ్రికల్చరల్ కాలేజీలో చేరినప్పుడు ఉద్యమంలో భాగస్వామిగా మొట్టమొదటిసారిగా ఎస్.ఎఫ్.ఐ. సభ్యుడిగా, కాలేజీ కమిటీ సభ్యుడిగా చేరాను. అక్కడ కూడా ప్రధానంగా మార్క్సిస్టు గ్రంథాలు చదవలేదు. సైన్స్ గ్రంథాలనే అధ్యయనం చేశాను. ఆరోజుకి తెలుగు సాహిత్యం కన్నా ఇంగ్లీష్ సాహిత్యం ఎక్కువగా చదివేవాళ్ళం. రాజకీయ గ్రంథాలపై అనుబంధం పెరిగిందీ అంటే అది కూడా సాహిత్య గ్రంథాల రూపంలోనే జరిగింది. శ్రీశ్రీ మహాప్రస్థానం, దిగంబరకవుల సాహిత్యం, సామాజిక మార్పును కోరే సాహిత్యాన్ని చదవడం, అక్కడినుంచే సమాజం, సమాజాన్ని మార్చాలనే ఉద్యమాలు, వాటిగురించి ఇంకా స్పష్టపడేవి పెరిగింది. మార్క్సిస్టు గ్రంథాలు, ముఖ్యంగా మార్క్స్, లెనిన్ రచనలు బాగా చదివేవాణ్ణి. అంతేగాకుండా మార్క్సిస్టు దృక్పథంతో రచించబడిన రాజకీయ చరిత్రవంటి గ్రంథాలను చదివాను. అక్కడే ప్రత్యక్షంగా మార్క్సిస్టు పార్టీ రాజకీయ పాఠశాలకు రెండుసార్లు హాజరయ్యాను. ఒకటి విడవలూరు పాఠశాల, రెండోది విజయవాడ ఆటోనగర్ లో జరిగిన పాఠశాల. వీటిలో స్పష్టమైన రాజకీయ సిద్ధాంత విషయాలను విన్నాను. మార్క్సిస్టు తత్వశాస్త్రం, చారిత్రకభౌతికవాదం, అర్థశాస్త్రం పాఠ్యశాలను ఆగస్టు

చదవడం, రాజకీయ పాఠశాలలకు హాజరు కావడం ఈ రెండూ మేళవించాల్సివుంది. మార్క్సిస్టు మహాపాఠ్యాయులు రాసిన గ్రంథాలన్నీ ఏరకమైన సహకారం లేకుండా సొంతంగా ఎవరూ చదవరు. ఒంటరిగా చదివి, వాటిని అర్థం చేసుకునే దానికి రాజకీయ పాఠశాలలకు హాజరైన తర్వాత అర్థం చేసుకోవడం ఇంకా సులువు. లేదంటే ఎవరితోనైనా చర్చించడం ద్వారా కూడా సులభంగా అర్థం చేసుకోవచ్చు.

లేదా శిక్షణా తరగతులలో విని, అడిగి, ప్రశ్నించడం ద్వారా నేర్చుకునేందుకు అవకాశం వుంటుంది. అంతేగాని ఏదో ఒక్కదానిమీద ఆధారపడితే ఆశించిన ఫలితాలు సాధించడం కష్టం.

- దీనిపై మీ అనుభవాన్ని వివరిస్తారా?

లియాంటిన్ వంటి వారు రాసిన రాజకీయ అర్థశాస్త్రం చదివిన తర్వాత అర్థశాస్త్రం పాఠం విన్నాను. శిక్షణా కార్యక్రమాల్లో అర్థశాస్త్రం పాఠంపై ఉపాధ్యాయుల్ని చాలా ప్రశ్నలు వేశాను. కొన్ని అర్థంకాక వేసినవి, మరికొన్ని సంక్లిష్ట భావాలను అర్థం

చేసుకోలేక వేసినవి. నేను చదివినదానికి భిన్నంగా అంటే వున్నకం చదివినప్పుడు అర్థం చేసుకున్నది వేరు, ఉపాధ్యాయుడు చెప్పింది వేరుగా వుండడం వల్ల ప్రశ్నలు ఎక్కువగా వేశాను. వాటిని ఉపాధ్యాయుడు కూడా క్లారిఫై చేశారు. తద్వారా అవగాహనలో వున్నలోపాల్ని, అధ్యయన పద్ధతుల్లో వున్న వ్యత్యాసాన్ని ఎత్తిచూపడానికి ఆ పాఠశాల ఉపయోగపడింది. తద్వారా నేర్చుకునే పద్ధతుల్లో వున్న లోపాల్ని అధిగమించడానికి ఉపయోగపడింది. అలాకాకుండా సొంతశక్తిమీద మాత్రమే ఆధారపడి, లోపాల్ని మన అనుభవం ద్వారానే తెలుసుకోవాలనుకుంటే చాలా కాలం వడుతుంది. నేర్చుకోవడం కూడా సాధ్యంకాకపోవచ్చు.

- మార్క్సిస్టు గ్రంథాలు మీరు చదువుకునే కొత్తలో చదివారా? లేక రాజకీయ పాఠశాలలకు వెళ్ళి చదివారా? తర్వాత చదివారా?

చదవడం, రాజకీయ పాఠశాలలకు హాజరు కావడం ఈ రెండూ మేళవించాల్సివుంది. మార్క్సిస్టు మహాపాఠ్యాయులు రాసిన గ్రంథాలన్నీ ఏరకమైన సహకారం లేకుండా సొంతంగా ఎవరూ చదవరు. ఒంటరిగా చదివి, వాటిని అర్థం చేసుకునే దానికి రాజకీయ పాఠశాలలకు హాజరైన తర్వాత అర్థం చేసుకోవడం ఇంకా సులువు. లేదంటే ఎవరితోనైనా చర్చించడం ద్వారా కూడా సులభంగా అర్థం చేసుకోవచ్చు. అందుకని మార్క్సిస్టు తాత్వికవేత్తలు, మార్క్సిస్టు మేధావులు రాసిన గ్రంథాలు అధ్యయనంతోటి, చర్చలతోటి, అలాగే రాజకీయ శిక్షణా కార్యక్రమాలతోటి మేళవిస్తే చాలా సులభంగా అర్థమవుతుంది. ఏ ఒక్కదానికో పరిమితమై పాఠశాలలో వినగానే మార్క్సిస్టు సిద్ధాంతం అర్థమవుతుందనుకోవడం చాలా పొరపాటు. ఎందుకంటే రాజకీయ పాఠశాలలో పరిమితమైన కాలం వుంటుంది. దానికి అధ్యయనం జోడిస్తే సిద్ధాంత పరిజ్ఞానం పెరుగుతుంది. మార్క్సిస్టు తాత్విక గ్రంథాలు సరిగా అర్థం చేసుకోవాలంటే అవి రాసిన సంవత్సరాలు, చారిత్రక నేపథ్యం ఇవన్నీ గమనంలో వుంచుకోవాలి. వాటిని అప్పటికే అధ్యయనం చేసినవారితో చర్చించడం,

చేసుకోలేక వేసినవి. నేను చదివినదానికి భిన్నంగా అంటే వున్నకం చదివినప్పుడు అర్థం చేసుకున్నది వేరు, ఉపాధ్యాయుడు చెప్పింది వేరుగా వుండడం వల్ల ప్రశ్నలు ఎక్కువగా వేశాను. వాటిని ఉపాధ్యాయుడు కూడా క్లారిఫై చేశారు. తద్వారా అవగాహనలో వున్నలోపాల్ని, అధ్యయన పద్ధతుల్లో వున్న వ్యత్యాసాన్ని ఎత్తిచూపడానికి ఆ పాఠశాల ఉపయోగపడింది. తద్వారా నేర్చుకునే పద్ధతుల్లో వున్న లోపాల్ని అధిగమించడానికి ఉపయోగపడింది. అలాకాకుండా సొంతశక్తిమీద మాత్రమే ఆధారపడి, లోపాల్ని మన అనుభవం ద్వారానే తెలుసుకోవాలనుకుంటే చాలా కాలం వడుతుంది. నేర్చుకోవడం కూడా సాధ్యంకాకపోవచ్చు.

- మీరు చదివిన విషయాన్ని నిక్షిప్తం చేసుకోవడానికి ఏం చేసేవారు?

నా అనుభవంలో చదివిన విషయం చెప్తేనో, రాస్తేనో జ్ఞాపకం వుంటుంది. కొంతమందికి చదవడమనేది సంతోషదాయకమైన విషయంగా వుంటుంది. కొందరికి అది తమ మానసిక ఆందోళనలనుండి బయటపడేందుకు ఉపయోగ పడుతుంది. కానీ మార్క్సిస్టు పార్టీలో, ప్రజాఉద్యమాల్లో పనిచేసేవారు చదవడ మనేది మానసిక ఆనందానికో, ఆహ్లాదానికో పరిమితం కాదు. ఆ చదువుని సమాజాన్ని అర్థం చేసుకోవడానికి ఉపయోగించాలి. ఆ ఉపయోగ పడటం అనేది ఇంకొకరికి చెప్పినప్పుడు, లేదా రాసినప్పుడు ఉపయోగపడుతుంది. లేదా అధ్యయనం చేసినది చేస్తున్నవనిలో నైపుణ్యం పెరిగినప్పుడు ఉపయోగపడుతుంది. అందుకని అధ్యయనం చేసినవారు దాన్ని పంచుకోకపోతే చదవనివారికిందే లెక్క. నా అనుభవంలో నేనెప్పుడూ చదవడానికి ప్రాధాన్యతనిస్తూనే వుంటాను. ప్రారంభంలో దొరికిందల్లా చదివేవాడిని, క్రమేణా ఉద్యమంలో పనిచేస్తున్నప్పుడు ఆరకంగా చదువుకుంటూపోతే, అంతిమంగా సమాజానికి లేదా ఇతరులకు మన చదివే శక్తిని ఉపయోగపెట్టలేమని అర్థమైంది. ఆ చదివినదాన్ని ఇతరులతో పంచుకోవడం మూడు

పద్ధతుల్లో జరగాలి. నైపుణ్యం పెరగడం మూలంగా ఎక్కువ పని చేయగలగడం, ఎక్కువ ఫలితాలు సాధించడం. ఇది ఇతరులతో పంచుకోకపోయినా నైపుణ్యం సాధించవచ్చు. కానీ చదివించినలుగురికి పంచగలిగితే వారు కూడా నైపుణ్యం సాధిస్తారు. అలాగే మాట్లాడింది కూడా గాల్లో కలిసిపోతుంది. అదే రాతపూర్వకంగా పెట్టగలిగితే కలకాలం వుంటుంది. అందుకని అది ఎక్కువ ఫలితాన్నిస్తుంది. చదివినదాన్ని ఇతరులకు చెప్పడం, చెప్పినదాన్ని పేవరుమీద పెట్టడం వలన ఆ విషయం శాశ్వతంగా జ్ఞాపకం వుంటుంది. ఒకసారి చదివినదాన్ని నెమరువేసుకోవడానికి మళ్ళీ పుస్తకాలు చదవనవసరం లేదు. అందువల్ల చదవడం, చెప్పడం, రాయడం ఈ మూడింటినీ మేళవిస్తే అప్పుడు ప్రయోజనం వుంటుంది.

- పుస్తకం చదవడం మొదలు పెట్టిన తర్వాత లది పూర్తికాకుండా ఆగిపోవడం ఎక్కువగా జరుగుతూ వుంటుంది. ఇటువంటి పరిస్థితి మీకు వస్తే దాన్ని ఎలా లభిమించేవారు?

భాషకి కొన్ని నియమాలు వున్నాయి. కొన్ని పదాలకు చాలా సరళంగా అర్థాలుంటాయి. కొన్ని పదాలకు చాలా సంక్లిష్టమైన భావాన్ని వ్యక్తం చేసే అర్థాలు వుంటాయి. అందుకని మన చుట్టూ వున్న విజ్ఞానాన్ని పదాల్లోకి ఇముడ్చుతారు. ఎక్కువ భావాన్ని చెప్పేదానికి సృష్టించిన పదం అర్థం చేసుకోవడానికి కష్టంగా వుంటుంది. అందులోనూ మార్క్సిస్టు తాత్విక, ఆర్థిక, రాజకీయ సిద్ధాంతాల్లో అటువంటి పదాలు ఎక్కువగా వుంటాయి. అటువంటి మాటల యొక్క సంపూర్ణమైన అర్థాన్ని మనం తెలుసుకోలేకపోతే పుస్తకం ముందుకి కదలదు. అందుకని ఎప్పుడైనా, ఎవరైనా కొత్తగా అటువంటి కాన్సెప్ట్స్ ను చదివే క్రమంలో మొదట శాస్త్రీయ పదాలకు అర్థాలు తెలుసుకోవాలి. మనకు అర్థం కాకపోతే దాన్ని దాటి ముందుకు పోవడం వల్ల ఉపయోగం లేదు. ఎందుకంటే ఆ కాన్సెప్ట్, ఆ పదం మీద ఆధారపడి ఇంకో ఉన్నతమైన పదం వుండవచ్చు. మొదటి పదాన్ని మనం అర్థం చేసుకోకుండా ముందుకు పోయినా ఉపయోగం లేదు. అటువంటివి వచ్చినప్పుడు నువ్వు ఒంటరిగా వుంటే డిక్షనరీ చూసుకోవడం, లేదా పక్కనెవరైనా తెలిసినవారి నుంచి తెలుసుకోవడం. అంతేగాని ఆ పదం అర్థం తెలుసుకోకుండా చదివేదానికి ప్రయత్నిస్తే, పుస్తకం మూసేయడానికి పూనుకుంటాము. అటువంటి కాన్సెప్ట్స్ ని, భావాల్ని అర్థం చేసుకోడానికి ప్రయత్నించాలి. ఉదా: మార్క్సిస్టు అర్థశాస్త్రంలో కొన్ని కాన్సెప్ట్స్ వున్నాయి. విలువ, అదనపు విలువ, మారకపు విలువ వంటి పదాలున్నాయి. విలువ అర్థం కాకుండా అదనపు విలువ, అదనపు విలువ అర్థం కాకుండా మారకపు విలువ అర్థం కావు. ఎక్కువ మంది ఒక పదం అర్థం తెలియకపోతే అది అర్థం కాలేదని వదిలేస్తారు. అర్థమైతే పుస్తకమే చదవాల్సిన అవసరం లేదు. పుస్తకం చదవడం ఎందుకంటే అటువంటివి అర్థం చేసుకొని ఆగస్టు

ప్రజాపుద్యమంలో పని చేసే కార్యకర్తకి ఎప్పుడు సమయం దొరుకుతుందో ముందుగా ఊహించలేము. అయితే అదే సరిపోదు. ఒక క్రమపద్ధతిలో చదివేందుకు ప్రయత్నం చేయాలి. ప్రజా ఉద్యమాల్లో కార్యకర్త దొరికిందల్లా చదవడం ఉపయోగం వుండదు. నేర్చుకోవాలి, ప్రతిదీ చదవాలన్న జిజ్ఞాస వుండడం తప్పేమీకాదు. కానీ సమయాన్ని ఎక్కువ ఉద్యమాలకు ఉపయోగిస్తున్నప్పుడు, పరిమిత సమయమే వున్నప్పుడు ఆ సమయంలో విజ్ఞానాన్ని నేర్చుకునేదానికి ప్రయత్నం చేయడమనేది ఉపయోగం.

ముందుకుపోయి ఇంకా మహోన్నత విజ్ఞానాన్ని సంపాదించడం కోసం.

- మీరు రోజూ లభ్యయినానికి ఎంత సమయం కేటాయిస్తారు. మొదటికీ ఇప్పటికీ ఏమైనా తేడా వచ్చిందా?

చదువుకునే రోజులకీ, ఇప్పటికీ చాలా వ్యత్యాసం వుంది. అప్పుడు చదవడమే ప్రధానం కాబట్టి పరీక్షలకోసం చదివే పుస్తకాలను ఎలాగూ చదువుతాము. అదే సందర్భంలో దాదాపు అన్ని విషయాలను గురించి చదువుకునేవాళ్ళం. విద్యార్థి ఉద్యమాల్లో పనిచేసే రోజుల్లో కూడా చదవడానికి ఎక్కువ అవకాశం వుండేది. అయితే అప్పటికీ ఇప్పటికీ చదువులో పెద్ద మార్పేమీ లేదు. కానీ చదివే పద్ధతిలో మాత్రం మార్పు వచ్చింది. అప్పుడు ఒక క్రమ ప్రణాళికతో చదివే అవకాశం వుంది. ఇప్పుడు అలాంటి అవకాశం తక్కువ. ఎప్పుడు సమయం దొరికితే అప్పుడు చదవడం తప్ప. కార్యకర్తల్లో ఎక్కువమంది చదివేదానికి సమయం దొరకడంలేదు అనే ఫిర్యాదులు వస్తున్నాయి. ఆ ఫిర్యాదుని తిరగేసి చూస్తే, ఒక అరగంటో, గంటో సమయం దొరికితే చదవాలి తప్ప, సమయం దొరికినప్పుడే చదవాలనుకుంటే అది సాగదు. ప్రజాపుద్యమంలో పని చేసే కార్యకర్తకి ఎప్పుడు సమయం దొరుకుతుందో ముందుగా ఊహించలేము. అయితే అదే సరిపోదు. ఒక క్రమపద్ధతిలో చదివేందుకు ప్రయత్నం చేయాలి. ప్రజా ఉద్యమాల్లో కార్యకర్త దొరికిందల్లా చదవడం ఉపయోగం వుండదు. నేర్చుకోవాలి, ప్రతిదీ చదవాలన్న జిజ్ఞాస వుండడం తప్పేమీకాదు. కానీ సమయాన్ని ఎక్కువ ఉద్యమాలకు ఉపయోగిస్తున్నప్పుడు, పరిమిత సమయమే వున్నప్పుడు ఆ సమయంలో విజ్ఞానాన్ని నేర్చుకునేదానికి ప్రయత్నం చేయడమనేది ఉపయోగం. అందుకని ఈ రోజు ఒక పుస్తకం ఒక పది పేజీలు, ఇంకోరోజు ఇంకో పుస్తకం మరో 5 పేజీలు, ఇంకోరోజు శీర్షిక, ఇంకోరోజు ముగింపు చదవడం ఉపయోగం లేదు. ఏదో ఒక అంశాన్ని

తీసుకొని దానికి సంబంధించి కూలంకష పరిజ్ఞానాన్ని సంపాదించుకోవాలనే పద్ధతిలో చదివితే ఉపయోగముంటుంది, అర్థమవుతుంది, కొనసాగించగలం కూడా. అది ఏ విషయాన్ని ఎంచుకోవాలనేది కూడా ఉద్యమానికి సంబంధించిన విషయం అయితే చదవడానికి ప్రయత్నం చేస్తాం. జీవితాన్ని ఒక లక్ష్యంవైపు వెచ్చిస్తున్నప్పుడు, నీ చదువుకూడా ఒక లక్ష్యం వైపుగా సాగాలి. విజ్ఞానం విజ్ఞానం కోసమే కాదు, విజ్ఞానం ఉద్యమం కోసం అయినప్పుడు దాని వెనుక వచ్చే ప్రయోజనం చాలా మంది కార్యకర్తలు గుర్తించడం లేదు.

- మీరు మొదలు పెట్టిన పుస్తకాన్ని పూర్తి చేస్తుంటారా?

పుస్తకాలు ఒక విస్ఫోటనంలా వచ్చిపడుతున్నాయి. కాబట్టి ప్రతి పుస్తకాన్నీ మొదటి నుంచి చివరిదాకా చదవానికి ప్రయత్నం చేయాల్సిన అవసరం లేదు. మొదటిది ఆ పుస్తకం చదవాల్సిన అవసరం వుందాలేదా అనేది తెలుసుకోవాలి. అది తెలుసుకోవాలంటే దాని యొక్క విషయ ప్రణాళిక ముందు చదవాలి. ప్రతి పుస్తకంలోనూ దాని ప్రాథమిక సమాచారాన్ని సూచిస్తూ రాస్తుంటారు. లేదా ఉపోద్ఘాతాన్ని రాస్తుంటారు. అటువంటి వాటిని చూడాలి. ఈ మధ్య కొన్ని పుస్తకాల్లో ఉపోద్ఘాతాన్ని ఏ ఏ చాప్టర్ లో ఎక్కడ ఏ రకమైన సమాచారం వుందనేది తెలుపుతున్నారు. కాబట్టి ఈ దశలోనే నిర్ణయం చేసుకోవాలి. పుస్తకాల్ని కొని చదవాల్సిన పరిస్థితుల్లో కూడా ఈ విధంగా చూసుకొనే కొనుక్కోవాలి. కాబట్టి పుస్తకాల్ని చదవాలా, అక్కర్లేదా అని తెలుసుకొనే ప్రాథమిక సమాచారం ఆ పుస్తకాల్లోనే దొరుకుతుంది. అందువల్ల ఆయా పుస్తకాలు చదవాలా వద్దా, ఏది చదవాలి అని ఎంచుకోవడం కూడా నేర్చుకోవాలి. అలాగే కార్యకర్తలో మనం గమనించాల్సింది ప్రత్యక్ష కార్యచరణకోసం అధ్యయనం చేస్తే నేర్చుకోవాలి, తెలుసు కోవాలనే తపన వుంటుంది. కాబట్టి సిద్ధాంతానికి, ఆచరణకి అవినాభావ సంబంధం వుంది. రోజువారీ అవసరానికి, రోజువారీ ఆచరణకీ, ఉద్యమానికి సంబంధం లేకుండా చదవడానికి ప్రయత్నం చేస్తే లాభముండదు. ఉద్యమానికి కూడా ఉపయోగం ముండదు. మీరు గొప్ప విప్లవకారుల జీవితచరిత్రలను చూస్తే లెనిన్ రచనలన్నీ ఉద్యమాలతో నిమిత్తంలేకుండా అకడమిక్ గా రాసినవి కనిపించవు. ఉద్యమంలో పని చేయడం, చదవడం వేర్వేరు అనుకుంటారు. ఉద్యమంలో పని చేయడం వల్ల తీరికలేక చదవలేకపోతున్నామనుకోవడం, అందులోనే పొరపాటు ధోరణి ఏమిటంటే చదవడమనేది ఉద్యమంలో ఒక భాగం కాదనేది. ఎందుకంటే నువ్వు చదివేది ఉద్యమానికి సంబంధం లేనిది కాబట్టి నీకా భావం వస్తుంది. అదే ఉద్యమానికి అవసరమయ్యేది, ఉద్యమానికి తోడ్పడేది చదువుతున్నావనుకో, నువ్వు చదవడంతోటే ఉద్యమానికి అవసరమయ్యేది మిస్సువుతున్నావనే భావన వస్తుంది. అందువల్ల ఆ రకమైన సంబంధం వుంటే అధ్యయనం కూడా

ఉద్యమంలో ఒక భాగమే. ఉద్యమంలో ఒక భాగమే అనుకున్నప్పుడు తీరిక దొరకకపోవడం అనే సమస్య వుండదు.

- మీరు ఇప్పుడున్న బజ్ పిడ్యూలో అధ్యయనానికి ఎలా ప్లాన్ చేసుకుంటారు? మీ అనుభవాలు ఏమిటి?

ఇప్పుడు మనం కార్యక్రమానికి ఎలా పెడ్యూలు తీసుకుంటామో, ఇది కూడా అలాగే తీసుకుంటాము. రాజకీయ శిక్షణ పాఠ్యాంశం చెప్పాలి. చెప్పడమెంత కార్యక్రమంలో భాగమో, చెప్పడానికి చదవడం కూడా కార్యక్రమంలో భాగమే. రెండోదేమిటంటే దానికి నిర్దిష్టమైన గడువు నిర్ణయించుకుంటే చదువుతాం. ఒక పాఠం చెప్పమంటే చాలామంది చదివిన తర్వాత చెప్తామండి అంటారు. చదివిన తర్వాత చెప్పడమంటే చదివేదిలేదు, చెప్పేదిలేదు. చెప్పడానికి నిర్ణయించుకుంటే చదువుతాం. అందుకని ఏదైనా కాలక్రమం, కాలప్రణాళిక నిర్ణయించుకుంటే అపని చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తాం, లేదంటే వాయిదా వేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తాం. ముఖ్యంగా చదవడంలో వాయిదా అనేది చాలా సులువు. నా వరకు ప్రధానంగా ఇష్టం కోసం, లేకపోతే తీవ్రమైన ఒత్తిడి నుంచి ఉపశమనం పొందడం కోసం చదివే పుస్తకాలు కొన్నివుంటాయి. అవి కూడా అప్రయోజనంగా వుండే పుస్తకాలు కాకపోవచ్చు. తక్షణం పనికి సంబంధం వున్న పుస్తకాలు కాకపోవచ్చు. నేను చదివేవాటిలో ఇంకొక తరహా జీవిత చరిత్రలు. వీటిలో ఆచరణత్మకమైన అంశాలు ఎక్కువ వుంటాయి. పెద్ద పెద్ద లోతైన భావాలు రంగరించిన పదాలు తక్కువగా వుంటాయి. అందుకని సులువుగా చదువుకోవచ్చు. జీవితంలో కొంత సాధించినవారే జీవిత చరిత్రలు రాస్తుంటారు. అటువంటి జీవిత చరిత్రలు ఏదో ఒక భాగంలో మనకు కూడా ఉపయోగపడతాయి. అందుకని ఆ జీవిత చరిత్రలను మనం అధ్యయనం చేసినట్లయితే వాళ్ళు ఉద్యమాల్లో పాల్గొన్న తీరు, ప్రజల్లో కలిసిపోయిన పద్ధతులు తెలుసుకునేందుకు వీలుకలుగుతుంది. అవి తక్షణం మనం పనిచేసే రంగాలకు సంబంధం లేకపోయినా, మనం ఒక నాయకునిగా, కార్యకర్తగా ఎలా పనిచేయాలో, ఎటువంటి సందర్భంలో ఏ రకంగా వ్యవహరించాలి, మనకు నిరాశ కలిగినప్పుడు లేకపోతే ఉద్యమం విజయం సాధిస్తున్నప్పుడు చరిత్రలోని వ్యక్తులు ఎట్లా ప్రవర్తించారు, ఎట్లా ప్రవర్తిస్తే సమాజం హర్షిస్తుంది అనేవి నేర్చుకోవచ్చు.

- మీ రోజువారీ జీవితాన్ని ఒక ప్రణాళికాబద్ధంగా నిర్వహిస్తారా?

ప్రణాళికా అంటే... ఫలానా చోట, ఫలానా సమయంలో, ఫలానా పని చేయాలనుకోవడం ఉద్యమ కార్యకర్తలకు సాధ్యం కాదు. మరి ఎటువంటి ప్రణాళిక రూపొందించుకోవాలి అంటే... రోజువారీ కార్యకలాపాల్లో చదువుకూడా ఒక భాగంగా వుండాలి. అధి ఉదయమా, మధ్యాహ్నమా, సాయంత్రమా అనేది ఆరోజు కార్యక్రమాలను బట్టి నిర్ణయించుకోవాలి. నేను సాధారణంగా చేసే పని ఏమిటంటే ఏదైనా పనివుంటే పని చేయడం, ఎవరితోనైనా మాట్లాడే అవకాశం వుంటే మాట్లాడటం, మాట్లాడే పనికూడా లేకపోతే చదవడం, అలసిపోతే నిద్రపోవడం, నిద్రకూడా రాకపోతే చదవడం. ఏమీ చేయకుండా సమయాన్ని వృధా చేయను. ప్రజా ఉద్యమంకోసం పనిచేసేవాళ్ళు ఆ సమయాన్ని గమనించి, దాన్ని దేనికి ఉపయోగపెట్టుకున్నామనిచిదే. ప్రజలకోసం ఉపయోగించినామనిచిదే, అభిప్రాయాల్ని, సిద్ధాంతాల్ని చెప్పడానికి ఉపయోగపెట్టినా మనిచిదే, లేదంటే కాస్త శక్తికూడగట్టుకోడానికి నిద్రపోయినామనిచిదే. కానీ ఏదీ చేయకుండా కాలక్షేపం చేస్తూ సమయాన్ని గడిపేయడం మంచిదికాదు. అటువంటి సందర్భాన్ని చదవడానికి ఉపయోగించుకోవాలి. ఆరకంగా చేయడం వల్ల కార్యకర్తలు చదవడానికి సమయం దొరక్కపోయే సమస్యలేదు. అందులోనూ ఉద్యమానికి అవసరమైనది చదవడానికి సమయం దొర్లపోవడమంటే ఉద్యమంలో పని సక్రమంగా చేయకపోవడానికి ఒక నిదర్శనం. ఎందుకంటే ఉద్యమంలో పని చేయడమనేదానిలో అంతర్భాగమే చదవడమంటే.

జనాభానియంత్రణలో ముందున్న క్యూబా

జనాభా నియంత్రణ కోసం పెద్ద పెద్ద దేశాలు నానా తంటాలు పడుతుంటే క్యూబా మాత్రం వాటన్నింటికీ భిన్నంగా నిలిచింది. జూలై 11న ప్రతియేటా ప్రపంచ జనాభా దినోత్సవాన్ని నిర్వహిస్తుంటారు. ఆ తేదీని ఐరాసలోని జనాభా కార్యకలాపాల విభాగం ప్రకటించింది. జనాభా నియంత్రణలో పెద్ద దేశాలకు తానేమీ

రాజధాని హవానాకు 200 మైళ్ల దూరంలోని ట్రినిడాడ్ అనే చిన్న పట్టణంలోని ఒక వీధి

తీసిపోనని క్యూబా ప్రకటించింది. అనేక పెను సవాళ్లు, ఇబ్బందులు ఎదుర్కొంటున్నప్పటికీ ఆర్థిక, సామాజిక సుస్థిరతను క్యూబా సాధించగలిగింది. స్వయం సమృద్ధిని, పురోగతిని అది సాధించింది. జాతీయ గణాంకాల కార్యాలయం (ఓఎన్ఇ), దానికి అనుబంధంగా పనిచేసే జనాభా, అభివృద్ధి అధ్యయన కేంద్రం ప్రకటించిన ఈ అభివృద్ధి వివరాలను జాతీయ, అంతర్జాతీయ ప్రఖ్యాతిగాంచిన నిపుణులు ధృవీకరించారు. జనాభా నియంత్రణలో క్యూబా అభివృద్ధి సాధిస్తోందని అధ్యయన కేంద్రం డైరెక్టర్ జువాన్ కార్లోస్ తెలిపారు. జననమరణ రేటు గణనీయంగా తగ్గిపోయిందని ఆయన పేర్కొన్నారు. మరో వైపు ప్రజల ఆయుప్రమాణాలు 60 నుండి 80 ఏళ్లకు పెరిగాయి. నివారించేందుకు అవకాశాలు ఉన్న వ్యాధుల కారణంగా మరణించే వారి సంఖ్య కూడా గణనీయంగా తగ్గిపోయింది. 2001వ సంవత్సరం డిసెంబర్ 31 నాటి క్యూబా జనాభా 1,12,43,358. ఈ సంవత్సరం జూలై 11 వరకూ నమోదైన జననాల రీత్యా చూసినప్పుడు క్యూబా జనాభా కేవలం 15 వేల నుండి 16 వేల వరకు మాత్రమే పెరిగింది. తమకు ఒక బిడ్డ చాలనే భావన క్యూబా ప్రజల్లో ప్రత్యేకించి మహిళల్లో నాటుకుంది. జనాభా నియంత్రణలో జపాన్, ఐరోపా దేశాల వంటి అభివృద్ధి చెందిన దేశాలకు దీటుగా క్యూబా జనాభా కార్యక్రమాలను చేపడుతోంది. క్యూబా మహిళలు సగటున ఒకరి కంటే తక్కువ ఆదబిడ్డలకు జన్మనిస్తున్నారు. భవిష్యత్లో కూడా ఇదే క్రమాన్ని కొనసాగించడం ద్వారా జనాభా విషయంలో ఐరోపా, జపాన్, ఇతర అభివృద్ధి చెందిన దేశాల సరసన నిలిచేందుకు క్యూబా ప్రయత్నిస్తోంది.

ఆర్థిక అస్తవ్యస్త పరిస్థితులు ఈ క్రమాన్ని ప్రభావితం చేసే అవకాశం ఉందనే వాదన క్యూబా వ్యవస్థాపక పార్టీకి సత్యమేనని నిపుణులు వ్యాఖ్యానిస్తున్నారు. ఎందుకంటే గత 24 సంవత్సరాలుగా క్యూబాలో ఈ ప్రక్రియ సాగుతోంది. పైగా అనాటి కంటే ప్రస్తుతం క్యూబా ఆర్థిక పరిస్థితి ఎంతో మెరుగ్గా ఉంది. క్యూబాలో ఇప్పుడు ప్రజల ఆయుఃప్రమాణం కూడా గణనీయంగా పెరిగింది. జనాభాలో 60 నుండి 80 ఏళ్ల వయసున్నవారు అధికంగా ఉన్నారు. 2040 సంవత్సరా నాటికి మొత్తం జనాభాలో మూడవ వంతు మంది 60 ఏళ్లు పైబడిన వారే ఉంటారని క్యూబాలో యుఎన్ఎఫ్పిఎ ప్రతినిధి అల్ఫోన్సో అంచనా వేస్తున్నారు.

జనాభా నియంత్రణలో క్యూబా సాధిస్తున్న పురోగతి ఐరాసను కూడా ముచ్చటగొలిపింది. ఈ విషయంలో క్యూబాకు మరింత సహకారం అందజేస్తామని ఐరాస జనాభా కార్యకలాపాల విభాగం పేర్కొంటున్నది.

యుఎన్ఎఫ్పిఎ కార్యక్రమంలో సెక్స్ ఎడ్యుకేషన్ కూడా ఒక ప్రధాన అంశంగా ఉంది. ఉత్తమ ఆరోగ్యకర పునరుత్పత్తిని సాధించేందుకు, అవాంఛిత గర్భాలను నివారించేందుకు యుఎన్ఎఫ్పిఎ యువకులకు, ఎదుగుతున్న పిల్లలకు అవగాహన కల్పించే కార్యక్రమాలను చేపడుతోంది. హెచ్.ఐ.వి./ఎయిడ్స్ వంటి ప్రమాదకర వ్యాధుల నుండి రక్షణ పొందే విషయంలో కూడా యువకుల్లో జాగృతి కల్పించడం ఈ కార్యక్రమంలో భాగంగా ఉంది.

అనుభవం-వ్యక్తిగతం, సామాజికం

వి.శ్రీనివాసరావు ✍

ఏదైనా అనుభవిస్తేగాని

**తెలియదని అంటూ వుండటం
మనం వింటుంటాం. “నీకేమయ్య**

మాటలు చెబుతావు.

అనుభవించేవాడికి తెలుస్తుంది

బాధ” అని ఏ పేషంట్లో, దివాళా

తీసిన రైతో, కరువు బాధితుడో

అనడం కూడా వినడం కద్దు.

“నువ్వే నాస్థానంలో వుంటే ఏం

చేశావాడివో. నేను గాబట్టి...”

అని తన్మయం చెందేవారిని

చూస్తూనే వుంటాం. ‘అనుభవం’

అనే పదానికి అర్థాలు చాలానే

వున్నాయి.

వ్యక్తిగత అనుభవం

సమిష్టి అనుభవం

సామాజిక అనుభవం

చారిత్రక అనుభవం

అనుభవానికి గతం, వర్తమానం రెండూ వుంటాయి. ఎవరన్నా బాధపడుతున్నవారిపై మనకు కోపం వుంటే “చేసిన పాపాలు అనుభవిస్తున్నాడేలే” అని తిట్టిపోస్తాం.

వైయక్తిక అనుభవం: ఒక వ్యక్తి ప్రత్యక్షంగా అనుభవించేది. మంచి కావచ్చు, చెడు కావచ్చు. ఈ రెంటి మిశ్రమమూ కావచ్చు. ఏదైనా పనిచేసే వాడికే అనుభవం వస్తుంది. శాస్త్ర పరిజ్ఞానం లేకపోయినా కేవలం అనుభవం మీద కొట్టుకొచ్చేవాళ్లున్నారు. వ్యవసాయ సలహాలిచ్చే వాళ్లు, వైద్య చిట్కాలు చెప్పేవారు, చట్టాలను విడమరచి చెప్పేవారు ఇలా ఎందరో వున్నారు. అనుభవం మీదనే వ్యక్తులకు పరిణితి కూడా వస్తుంది. వ్యాపారాలలో రాజకీయాలలో తప్పులు చేసేవారు అనుభవం మీద నేర్చుకొని దిద్దుకుంటుంటారు. చూటతీరు ఎన్నిసమస్యలు సృష్టిస్తుందో అర్థం చేసుకొని ఆగస్టు

మారేవాళ్లున్నారు. అనుభవం మనిషిని మారుస్తుంది. మార్పును ఆహ్వానిస్తుంది. ఈ రెండు శక్తులూ దానికున్నాయి. ఏదైనా ఒక పనిలో పాతకొత్త తరాల మధ్య తగాదా వస్తుంది. అనుభవమున్న పాతవారు ఇలా చేయాలంటారు. శాస్త్రం చదువుకొచ్చిన కొత్తవారు అలా చేయాలంటారు. నీకేం తెలుసు నిన్నుగాక మొన్న వచ్చావు అనుభవం మీద చెప్తున్నాం ఇలా చేయాలంటారు. అనుభవం లేకపోవడం నూతన తరానికి సాధారణ లక్షణం. అది బలహీనత కాదు. వ్యక్తి అనుభవం ఎప్పుడూ పరిమితంగానే వుంటుంది. అనుభవం ఎంత అవసరమో దానికి అన్ని పరిమితులు కూడా వున్నాయి. అంతేకాదు అది పాక్షికమైంది కూడా. అనేకమంది లేదా అనేక తరాల అనుభవాలు సామాజిక అనుభవంగా నిక్షిప్తమవుతుంది. ఈ అనుభవం ప్రాతిపదికమీదనే సిద్ధాంతాలు, అభిప్రాయాలు ఏర్పడతాయి. వ్యక్తి అనుభవాన్ని సామాజిక అనుభవంతో జోడిస్తేనే సరైన నిర్ధారణకు రాగలుగుతారు. ఉదాహరణకు ఒక వ్యవసాయ కార్మికుడు తనకు భూమి వుంటే బాగుపడతానని అనుకుంటాడు. భూమి కలిగివున్న

వారి పరిస్థితిని గమనించి వారి నిర్ధారణకొస్తున్నారు. కొందరు ఏదో ఒక అధికారిని, రాజకీయ నాయకుడినో పట్టుకుంటే నంపాదించుకోవచ్చు ననుకుంటారు. ఇలాంటి పద్ధతుల ద్వారా ఏలక్షకో, కోటికో ఒకడు లాభపడ వచ్చు. తాత్కాలికంగా భ్రమలకు గురయినా రానురాను తనకు అలా భూమి రాదని అర్థం చేసుకుంటాడు. ఇది ఒక రకమైన అనుభవం. ఒంటరిగా తాను సాధించలేనని అందరితో కలసి సంఘం పెట్టుకొని పోరాడితేనే భూమి వస్తుందని అందులో చేరతాడు. అయితే ఆ పోరాటం జయప్రదం కావచ్చు. కాకపోనూవచ్చు. ప్రభుత్వ విధానాలపైనా, ప్రజా ఉద్యమాల బలంపైనా అది ఆధారపడివుంటుంది. స్వీయానుభవం ద్వారా ప్రభుత్వ స్వభావాన్ని అర్థం చేసుకుంటాడు. ఈ వ్యవస్థను మార్చుకుండా, అందుకోసం మిత్రవర్గాలతో కలసి రాజకీయపోరాటం నడపకుండా విజయం సాధించలేమన్న విషయం నేర్చుకుంటాడు. ఆ క్రమంలో అతనికి శాస్త్రీయ సిద్ధాంతంతో పరిచయమేర్పడితే కమ్యూనిస్టుగా మారతాడు. లేకుంటే వ్యక్తిగానే మిగిలిపోతాడు. సామాజిక అనుభవాన్ని ఆస్వాదించిన వారు వ్యక్తిగత జీవితాన్ని కూడా తీర్చిదిద్దుకోగలుగుతారు. శాస్త్రవేత్తలు, విప్లవకారులు తయారవుతున్నది ఇలాంటి అనుభవం

ద్వారానే. అందుకు భిన్నంగా తన అనుభవమే సర్వస్వమనుకునేవారు, దాన్నే సాధారణీకరించి సిద్ధాంతీకరించేవారు పాక్షిక దృక్పథంతో ఆలోచిస్తున్నారనాలి. స్వీయానుభవం తప్పుడు పాఠాలు కూడా నేర్పుతుంది. ఒక మంచి అధికారి మంచి పనిచేస్తే, మంచి అధికారులొస్తే అంతా మంచే జరుగుతుందని, కాబట్టి మంచి అధికారులతో సమస్యలన్నీ పరిష్కారమవుతాయని భావించి భ్రమలకు గురయ్యేవాళ్లు ఉన్నారు. పోలీసులు ఒక దొంగను పట్టుకొని తన్నితే నిజం చెప్పి దొంగలించిన సొత్తు ఎక్కడున్నదో చెప్పాడనుకోండి. దొంగతనం ఆరోపించబడ్డ ప్రతివారినీ తన్నడం ప్రారంభిస్తే ఎందరో అమాయకులు పోలీసుల చేతుల్లో బలవుతారు. నిర్బంధ వద్దతుల ద్వారా దొంగతనాలను అరికట్టలేం. అందుకు మూలమైన నిరుద్యోగం వంటి సామాజిక సమస్యలను పరిష్కరిస్తేనే దాని మూలాలు నిర్మూలించబడి దొంగతనాలకు అవకాశం లేకుండా పోతుంది. సామాజిక అనుభవం నేర్చే పాఠం ఇదే. స్థానిక అనుభవాన్ని సాధారణీకరించినా పొరపాటు భావనలే వస్తాయి.

ఒక రైతు బాగా కష్టపడి పంటపండించి లాభం గడిస్తే నష్టం లో చేస్తావాళ్ళంతా కష్టపడకనే దివాళా తీశారని పాఠం చెబుతుంటారు. మార్కెట్, పెట్టుబడి వంటి సామాజిక అంశాలు మరుగునపడి పోతాయి. ఒక గ్రామం అభివృద్ధిని చూపెట్టి అన్ని గ్రామాలూ అలాగే అభివృద్ధి అవుతాయని మహారాష్ట్రలోని రాలెగావ్ సిద్ధిని ఉదాహరణగా

పాలకులు చూపించి వాటర్ షెడ్ లతోనే ప్రగతి సాధ్యమని నిరూపించడానికి ప్రయత్నిస్తుంటారు. ఒక మహిళా బృందాన్ని ఆదర్శంగా చూపెట్టి ద్వైక్రా బృందాల ద్వారానే మహిళాసాధికారికత వస్తుందని నమ్మమంటారు. సంఘాలు పెట్టి పోరాటాలు చేయడం వృధా అని ప్రచారం చేస్తారు.

సామాజిక అనుభవం: సమాజం వివిధ దశలుగా అభివృద్ధి చెందుతోంది. ఆయా దశలలో వేర్వేరు అనుభవాలు వుంటాయి. వర్తమాన సమాజంలో ఒకానొక సామాజిక తరగతి లేదా వర్గానికి (ఉదా: కార్మికులు, రైతులు) ఎదురయ్యే అనుభవం సమిష్టి అనుభవం. ఇలాంటి వివిధ సామాజిక గ్రూపుల మధ్య కూడా సాధారణ అనుభవం వుంటుంది. అదే సామాజిక అనుభవం. ఒకే అంశం (ఉదా: మార్కెట్, చట్టం, న్యాయం, ధర్మం, పరిపాలనా విధానం వగైరా) వివిధ చారిత్రక దశలలో వేర్వేరుగా వుంటుంది. దీన్ని

తెలుసుకోవడమే చారిత్రక అనుభవం. వాస్తవాల ఆధారంగా 'సత్యం' తెలుస్తుంది. సత్యాన్ని తెలుసుకోవడమే జ్ఞానం. ప్రత్యక్షంగా ఇంద్రియాలద్వారా తెలుసుకునే జ్ఞానమే కాకుండా పరోక్షంగా తన చుట్టూ ఉన్న సమాజాన్ని దాని పునాదులను అధ్యయనం చేయడం ద్వారా కూడా జ్ఞానం వస్తుంది. ఇంద్రియాల ద్వారా గ్రహించే ప్రత్యక్ష జ్ఞానం లేదా అనుభవం మనలను కొన్ని సందర్భాలలో ప్రమలకు గురిచేస్తుంది కూడా. అందుకే ఒక వ్యక్తి అనుభవం కన్నా సామాజిక అనుభవం మిన్న అది సమగ్రమైంది కూడా. ఒక కంప్యూటర్ ఇంజనీర్ తనంతట తానుగా ఒంటరిగా తయారు కాలేదు. చైనా పూసల పలక లేకుండా కంప్యూటర్ లేదు. ఆ తర్వాత కూడా ఎన్నో జనరేషన్లు వచ్చాయి. వస్తూనే వున్నాయి. ఇదంతా తన పునఃతేనని ఏ బిల్ గేట్స్ అనుకున్నా అది అహంకారమే అవుతుంది. అనుభవం ఒక స్రవంతి. నిరంతరాయంగా ప్రవహిస్తుంది. ప్రతి తరమూ తన తరువాతి తరాలకు అందిస్తుంది. ఒకే తరంలో ఏ మనిషీ ఏకాకిగా బతకలేదు. ఉత్పత్తి క్రమంలో ప్రతి ఒక్కరూ మరొకరితో సంబంధాలు కలిగి వుంటాడు. ఈ క్రమంలోనే భావాలు రూపొందుతాయి. అవే సిద్ధాంతాలు అవుతాయి. స్వంత ఉత్పత్తి సాధనాలు కలిగివున్నవారు ప్రపంచంలో ఎక్కడున్నా దోపిడీ చేస్తారు. వారు దోపిడీ మనస్తత్వాన్నే కలిగివుంటారు. వారికి శ్రమ అమ్ముకుని బ్రతికే కార్మికుడు ఎక్కడున్నా దోపిడీకి గురవుతాడు. ఏ దేశంలోనైనా అనుభవం ఇదే. భారతదేశం ఇందుకు మినహాయింపని ఎవరన్నా అది మోసం చేయడానికే తప్ప వాస్తవం కాదు. ఇది సాధారణ అనుభవం. ఒక సరుకులో ఇమిడి ఉన్న సాధారణ శ్రమను బట్టి దాని మారకపు విలువను లెక్కిస్తారు. అయితే ఒకే పనికి వేర్వేరు వ్యక్తులు వేర్వేరు సమయాన్ని తీసుకుంటారు. అందుకే మార్కెట్ శ్రమ కాలాన్ని లెక్కించడానికి "సామాజికంగా అవసరమైన శ్రమ కాలం" అని పేరు పెట్టారు. దీన్ని బట్టి ఒకేరకమైన సరుకుకి ఒకేరకమైన విలువ ఏర్పడుతుంది. అయితే సాధారణ అనుభవం యొక్క నిర్దిష్టతలు వేరుగా వుంటాయి. (నిర్దిష్ట శ్రమను బట్టి సరుకుకి ఉపయోగపు విలువ ఏర్పడుతుందని మార్క్స్ చెప్పారు.) దోపిడీ పద్ధతులు, రూపాలు వేర్వేరుగా వుంటాయి. వాటిని బట్టి ప్రత్యేకతలు ఏర్పడతాయి. అవి ఆదేశ నిర్దిష్ట పరిస్థితికి చిహ్నంగా వుంటాయి. కార్మికులకు సమిష్టి అనుభవాలుంటాయి. సమిష్టి ప్రయోజనాలుంటాయి. అందుకే సంఘటిత మవుతారు. పెట్టుబడిదారులకు వ్యక్తిగత ప్రయోజనాలు తప్ప సమిష్టి ప్రయోజనాలుండవు. నేటి యుగంలో షేర్ మార్కెట్ ను చూపించి సమిష్టి ప్రయోజనాలకు దాన్ని చిహ్నంగా చెపుతున్నారు. పెట్టుబడిదారులు ఒకరినొకరు దెబ్బ తీసుకునే క్రమంలో షేర్ మార్కెట్ ఎలా సంక్షోభానికి గురవుతున్నదో ప్రతిరోజూ చూస్తూనే వున్నాం. ఈ పోటీలో విజయం సాధించడానికే వారు వ్యక్తివాదాన్ని ముందుకు తెస్తున్నారు. దానికి పోటీ అనే అందమైన ముసుగు తొడుగుతున్నారు. ఈ పోటీలో వారు శ్రామికుల్ని మరింతగా దోపిడీ చేస్తున్నారు. పదిమందికీ దక్కాల్సిన సొత్తును

అంటరానితనాన్ని అనుభవించేవాళ్లు స్వీయానుభవాన్ని ఆధారం చేసుకొని వర్గదృక్పథాన్ని స్వీకరిస్తే మార్పుకోసం జరిగే పోరాటం బలపడుతుంది. అలాగే ప్రజల అనుభవాన్ని వర్గదృక్పథం తనలో ఇముడ్చుకుంటుంది. అందుకే మార్క్సిస్టు పార్టీ సామాజిక అంశాన్ని తన వర్గ దృక్పథంలో ఇముడ్చుకుంది. అంటరాని తనానికి వ్యతిరేకంగా పెత్తందార్ల దౌర్జన్యాలను ఎదిరించి పోరాడింది తొలుత కమ్యూనిస్టులే.

యజమానులే కాజేస్తున్నారు. దానికే అభివృద్ధి అని ముద్దుపేరు పెట్టారు. అభివృద్ధి, అసమానతలు రెండూ ఈ వ్యవస్థలో కవలలు. ఇదే వర్తమాన సత్యం. వర్తమాన సామాజిక అనుభవాన్ని చారిత్రక అనుభవంతో జోడిస్తే భవిష్యత్తు గోచరిస్తుంది. మార్క్సిజం తన జీవితకాలం చేసిన తపస్సు ఇదే. ప్రస్తుతం మార్క్సిస్టులు కొనసాగిస్తున్న పరిశోధనా ఇదే. భారతీయ మేధావులు మన దేశ నిర్దిష్ట చారిత్రక, సామాజిక అనుభవాలను జోడించి మన చరిత్రను రూపొందిస్తున్నారు. ఆ వెలుగులోనే భారతదేశ విముక్తికి మార్గం కనుక్కున్నారు. మార్క్సిస్టు పార్టీ 'కార్యక్రమం' దానికి ప్రతిరూపమే. ఈ కార్యక్రమం వెనుక ప్రజలు సమీకృతులు కాకుండా విడివిడి ఉద్యమాలు ఆటంకమవుతున్నాయి. మార్పును కోరుకునే శక్తులను ఈ వాదనలు గందరగోళానికి గురిచేస్తున్నాయి. ఉదాహరణకు ఇందులో దళిత, ప్రాంతీయ, స్త్రీ వాదనలున్నాయి. ఈ మధ్య కొన్ని సాహిత్య సంచికలు తిరగేస్తుంటే అందులో కొన్ని రకాల వాదనలు ప్రస్ఫుటంగా కనిపించాయి. ప్రజాశక్తి సాహిత్య సంచిక 'దర్పణ'లో రచయిత, కవి సతీష్ చందర్ ఇలా అంటారు. "అంటరాని వారి అనుభవాన్ని - అగ్రవర్గాలే కాదు, ఊరు లోపల ఉన్న ఇతర పీడిత కులాల వారు చెప్పినా నేను అభ్యంతరం చెప్పతాను". ఎవరి గురించి వారు రాసుకోమని ఆయన సలహా ఇచ్చారు. అలా రాస్తున్న వారిని అభినందించారు. అంటరానితనం అనుభవిస్తే కాని తెలియదు. బయటవారు దాన్ని అర్థం చేసుకోలేరు. అందుకనే కులవివక్షతపై దళితులే కథలైనా, గేయాలైనా రాస్తే రాణింపుకోస్తాయనే వాదన పాక్షికమైంది. ఉన్నది ఉన్నట్లు వర్ణించడం వల్ల మార్పురాదు. మార్క్స్ అన్నట్లు "తత్వవేత్తలు ప్రపంచాన్ని పరిపరివిధాల విశ్లేషించారు కాని చేయాల్సింది దాన్ని మార్చడం". మార్చడం అన్న మాటను ఆయన నొక్కి చెప్పారు. మార్పు కోసం వర్గ పోరాట సిద్ధాంతాన్ని ముందుకు తెచ్చారు. పై వాదనలో ఆ వర్గ దృక్పథమే లోపించింది. అంటరానితనాన్ని అనుభవించేవాళ్లు స్వీయానుభవాన్ని ఆధారం చేసుకొని వర్గదృక్పథాన్ని స్వీకరిస్తే మార్పుకోసం జరిగే పోరాటం బలపడుతుంది. అలాగే ప్రజల అనుభవాన్ని వర్గదృక్పథం తనలో ఇముడ్చుకుంటుంది. అందుకే

మార్క్సిస్టు పార్టీ సామాజిక అంశాన్ని తన వర్గ దృక్పథంలో ఇముడ్చుకుంది. అంటరాని తనానికి వ్యతిరేకంగా పెత్తందార్ల దౌర్జన్యాలను ఎదిరించి పోరాడింది తొలుత కమ్యూనిస్టులే. ఆధునిక భారతదేశంలో మధ్య యుగాల సంస్కృతిపై ధ్వజమెత్తి, స్త్రీ సమస్యలపై తొలుత గళమెత్తిన కందుకూరి, గురజాడ, రాజా రామ్మోహనరాయ్, ఈశ్వరచంద్ర విద్యాసాగర్ తదితర సంఘ సంస్కర్తల నాన్నాప్రదాయాలను కొనసాగించింది కమ్యూనిస్టులే. ఎవరి గురించి వారే పోరాడాలనే వాదనను అంగీకరిస్తే ఈ ఉద్యమాలన్నీ వృధాకిందే లెక్క. కార్మిక సమస్యలపై కదం తొక్కించిన బ్రిడ్ యూనియన్ నాయకులనేక మంది మధ్య తరగతి కుటుంబాల నుండి వచ్చినవారు. సతీష్ చందర్ గారే అన్నట్లుగా కార్మిక వర్గ విముక్తికి అపారహంకృషి చేసి, సిద్ధాంత రచన చేసిన మహామేధావి మార్క్సిస్టులూనా కార్మికుడు కాదు. కార్మిక కుటుంబం నుండి వచ్చినవాడు అంతకన్నా కాదు. ఈ రాష్ట్రంలో తొలి వ్యవసాయ కార్మిక సంఘాన్ని నిర్మించిన పుచ్చలపల్లి సుందరయ్య భూస్వాముల కుటుంబం నుండి వచ్చినవాడే. కమ్యూనిస్టుగా మారి కూలీ సమస్యలపై పోరాడారు. ఏ అనుభవం ఆయన్ని అలా నడిపించింది. తెలంగాణా రైతాంగ సాయుధ పోరాటంలో ఎర్రబావుటా ఎగురవేసిన అమరవీరులనేకమంది ధనిక రైతాంగ కుటుంబం నుంచి వచ్చిన విద్యావంతులే. "నీ బాంచన్ దొరా? కామ్మక్కుతా" అన్న అణగారిన జనం ఉప్పెనలా కదిలారు. వారికి ఆత్మవిశ్వాసం కల్పించి, కదిలించి వీరులుగా తీర్చిదిద్దింది కమ్యూనిస్టు కార్యకర్తలు. వారు వివిధ కులాలు, తరగతులు, వర్గాల నుండి వచ్చారు. తమ పాత వర్గ ఆలోచనా విధానం నుండి బయటపడి కార్మిక వర్గ దృక్పథాన్ని అలవర్చుకున్నారు. అలా మారలేని వారు ఉద్యమాల నుండి తప్పుకొని స్వంతదారి వెదుక్కున్నారు. నిలబడ్డ వారు శాస్త్రీయ దృష్టితో సమస్యను అర్థం చేసుకొన్నారు. కారణం తెలుసుకున్నారు. కూడగొట్టారు. పోరాడారు. ఇలాంటి పోరాటాన్ని కథలుగా, నవలలుగా, గేయాలుగా చిత్రీకరించిన ఘనత సాహితీ వేత్తలదే. ప్రత్యక్షంగా ఈ గడ్డ మీద జన్మించిన వట్టికోట అళ్లూరు స్వామి, ముక్తం, దాశరథిగారి లాంటి వారితో పాటు మహీధర, గంగినేని తదితర కోస్తా జిల్లా రచయితలూ వున్నారు. వీరందరూ పోరాటాలలో ప్రత్యక్షంగా పాల్గొని రచనలు చేయలేదు. ప్రజల అనుభవాన్ని తమ అనుభూతిగా మార్చుకొని, లీనమై రచనలు చేశారు. తెలంగాణా, కోస్తాలో వుండే రెండు ప్రాంతాల రచయితలకూ ఇది వర్తిస్తుంది. కోస్తా జిల్లాల నుండి సర్వస్వమూ వదులుకొని పూర్తికాలం కార్యకర్తలుగా వచ్చిన అనేక మంది తెలంగాణా పోరాటంలో ఆయుధాలు పట్టుకొని పోరాడారు. ఆర్గనైజర్లయ్యారు. ఆత్మార్పణ చేశారు. ఇలాంటి నర్వోన్నత పోరాటానికి ప్రాంతీయతన అంటగట్టగలమా? ఆ కోణం నుండి దీని విశ్లేషించడమంటే దాని పరిధిని సంకుచిత చేయడమే. ఇండియా టుడే సాహిత్య సంచిక కె. శ్రీనివాస్, వల్లంపాటి రాసిన వ్యాసాలు తరహాలోనే వున్నాయి. 'ప్రాంతీయత' వెనుకబడి

ప్రాంతంలో పుట్టి, పెరిగి అనుభవించిన వారికే అర్థమవుతుందని అన్నారు. మహిళలకష్టాలగురించి చెప్పే ఫెమినిస్టుల వాదనా ఇదే. ఇందులో కొంతనిజం లేకపోలేదు. వ్యక్తి కోణం నుండి ఈ వాదన సరిగ్గానే వుందనిపించవచ్చు. కాని సామాజిక దృక్పథం నుండి చూస్తే ఇది చాలా పాక్షిక వాదనని అర్థమవుతుంది. వ్యక్తుల ఉమ్మడి అనుభవమే సామాజిక అనుభవం. ఒక చెట్టును అడవి అని అనలేం. అలాగే చెట్లు లేకుండా అడవి లేదు. అసమగ్రమైన ఏ సిద్ధాంతమైనా పొరపాట్లకు దారితీస్తుంది. “తెలంగాణా ప్రజల పోరాట సాంప్రదాయం మీద బౌద్ధిక, సృజనాత్మక హక్కులను ఇతర ప్రాంత రచయితలు భుక్తం చేసుకోవడాన్ని ఎటువంటి వలస అంటారో” అన్న సందేహాన్ని కె. శ్రీనివాస్ లేవనెత్తారు. ఆయన అంతవరకే పరిమితం కాలేదు. తెలంగాణా కవులు, రచయితలు సైతం 1969లో ప్రత్యేక తెలంగాణా మీద స్పందించకుండా నక్సల్ బరీ, శ్రీకాకుళంపై దృష్టి సారించారని విమర్శించారు. ఇందులోనే పరస్పర విరుద్ధ వాదనలున్నాయి. తెలంగాణా గడ్డపై పుట్టిన రచయితలు ప్రత్యేక తెలంగాణాను బలపరిస్తేనే వారు ఈ గడ్డ వారసులవుతారని అంటున్నట్లున్నారు. “విప్లవ సాహిత్యం తర్వాత వచ్చిన రెండు అస్తిత్వ ఉద్యమాలు స్త్రీవాద, దళిత ఉద్యమాలు తెలంగాణేతరులను మళ్లీ సాహిత్య రంగం మీదకు తీసుకువచ్చాయి” అన్నారు. శ్రీనివాస్ వాదన ప్రకారం తెలంగాణాలోని స్త్రీ, దళిత రచయితలు తమ గురించి కాకుండా ప్రత్యేక తెలంగాణా గురించి మాత్రమే రాయాలి. అప్పుడే వారు నిజమైన తెలంగాణా రచయితలవుతారు. ఈ వాదనలు పరస్పరం ఖండించుకునే విధానం చూస్తే ప్రజాతంత్ర భావాలను సైతం అవి ఎలా అణచివేస్తాయో అర్థమవుతుంది. రాష్ట్రంలో కోస్తా అభివృద్ధి అయిన ప్రాంతం. వాణిజ్య, పారిశ్రామిక రంగాలలో ‘పెద్ద’లంతా ఈ ప్రాంతం వారే. అందులోనూ ఒకటి రెండు కులాలు ఆధిపత్యం వహించాయి. ఆ తర్వాత ఆలస్యంగా ఈ రంగాలలో ప్రవేశించిన ఇతర ప్రాంతాలు, కులాల వారితో వైరుధ్యాలు వచ్చాయి. అవే ఈ ధోరణులకు మూలకారణం. తమ మధ్యవైరుధ్యాల పరిష్కారానికి వారు సామాన్య ప్రజలను పావులుగా మార్చుకున్నారు. తమ లక్ష్యం పూర్తికాగానే ‘ఘర్షణమార్గం’ విసర్జించి మీపని చూసుకోందని ప్రజలకు ఉపదేశించారు. ప్రత్యేక తెలంగాణా లాంటి ఉద్యమాల ఉద్భవం, పతనానికి ఇవే కారణాలు. దానికి ఆర్థిక కారణాలతో పాటు రాజకీయ కారణాలూ వున్నాయి. ఆస్తిత్వంలో వున్న సామాజిక నేపథ్యం వారికి భూమికగా తోడ్పడింది. ఈ సత్యాన్ని అర్థం చేసుకోలేక మిత్రవర్గాలైన రైతులు, కూలీలు, కార్మికులు, ఉద్యోగుల మధ్య చిచ్చుపెట్టే ప్రాంతీయ తదితర ధోరణులను రెచ్చగొట్టి ప్రజాతంత్ర ఉద్యమానికి హాని చేస్తున్నారు. ప్రాంతీయ అణచివేతకు చెప్పుతున్న మరో ఉదాహరణ భాష. భాషలోని మాండలికం అనే ప్రత్యేకతను లేకుండా చేస్తున్నారని వల్లంపాటి వెంకటసుబ్బయ్యగారు “దేశ కులాల స్పృహ ప్రాంతీయ స్పృహ” అనే తన గ్రంథంలో ఇలా రాశారు. “కోస్తా మాండలికం

శిగస్తూ

అనుభవ వాదాన్ని పాలకవర్గాలు కూడా ప్రోత్సహిస్తున్నాయి. వర్గ దృక్పథాన్ని దెబ్బకొట్టే ఏ ధోరణినైనా వారు బలపరుస్తారు. సమిష్టితత్వాన్ని దెబ్బకొట్టే మార్గాలను వారు నిరంతరం అన్వేషిస్తుంటారు. ఒకరి గురించి మరొకరు పట్టించుకోవడాన్ని పెట్టుబడిదార్లు ఇష్టపడరు.

‘ప్రామాణికం’ అయిపోయిన తర్వాత దాని వెంట వచ్చిన సాంస్కృతిక దురంహకారం ఇతర ప్రాంతాల వారిని చాలా బాధపెట్టింది.” ఇది నిజం. ఏ వర్గం ఆధిపత్యంలో వుంటే వారి సంస్కృతిని మిగతా ప్రజలపై రుద్దడం చారిత్రక సత్యం. దీన్ని ప్రతిఘటించడం న్యాయబద్ధం కూడా. ఆయా ప్రాంతాలలోని మాండలికాలను ప్రజలు కాపాడుకుంటారు. అందుకు సాహిత్యోద్యమాలు తోడ్పాటునివ్వాలి. ఇటీవల కాలంలో అది పెరిగింది. మంచి పరిణామమే. ‘ప్రామాణికం’ అన్న భాషతో సహా ప్రతి మాండలికంలోనూ ప్రజలందరికీ అర్థం కాని పదాలు ఎన్నో వున్నాయి. వాటిని వివరించి అందరికీ పరిచయం చేయాల్సిన బాధ్యత కూడా సాహితీ వేత్తలదే. కాని ఇప్పుడు మాండలికాలతోపాటు ప్రామాణికం అని చెప్పుతున్న భాషకు సైతం ముప్పు వచ్చింది. కేంద్రంలోని బిజెపి ప్రభుత్వం సంస్కృతం, హిందీలను రుద్దడానంటుంటే ప్రపంచ బ్యాంకు ఇంగ్లీషును రుద్దబానుకుంది. ప్రపంచీకరణ పేరుతో సాగుతున్న సంస్కరణలు భాషను సైతం వదలడం లేదు. భాష పేరుతో భారతదేశంలో జాతులు, వాటి మధ్య ఐక్యత కొనసాగుతున్నది. ఈ జాతీయభావాన్ని విచ్చిన్నం చేయాలన్నదే సామ్రాజ్యవాదుల పన్నాగం. అందుకే వారు వివిధ వర్గాలు, తరగతుల ప్రజల మధ్య “విచ్ఛిన్నవల” పన్నారు. మరోసారి ‘బాల్కనైజేషన్’కు పూనుకుంటున్నారు. తెలిసో తెలియకో కొందరు ఆవలలో చిక్కుకుంటున్నారు. సోవియట్ పతనానంతరం కమ్యూనిస్టు ఉద్యమం వెనుక పట్టు పట్టడంతో నిరాశా, నిస్పృహలకు లోనైన కొందరు మధ్య తరగతి మేధావులు ప్రత్యామ్నాయంగా వేర్పాటువాద, అనుభవవాద, ఆత్మాశ్రయవాదాలను ఆశ్రయించారు. అది ఒక దశాబ్ది కాలం విస్తరించింది. ఇప్పుడు తిరిగి సాహిత్యోద్యమం పునరాలోచనలో పడింది. పునఃసంఘటిత మవుతోంది. ప్రపంచీకరణకు వ్యతిరేకంగా గళం విప్పుతోంది. కొన్ని తేడాలున్నా వివిధ ప్రవాహాలు ఒక మార్గంలోకి రానున్నాయి.

అనుభవ వాదాన్ని పాలకవర్గాలు కూడా ప్రోత్సహిస్తున్నాయి. వర్గ దృక్పథాన్ని దెబ్బకొట్టే ఏ ధోరణినైనా వారు బలపరుస్తారు. సమిష్టితత్వాన్ని దెబ్బకొట్టే మార్గాలను వారు నిరంతరం అన్వేషిస్తుంటారు. ఒకరి గురించి మరొకరు పట్టించుకోవడాన్ని పెట్టుబడిదార్లు ఇష్టపడరు. ఎవరన్నా కార్మిక నాయకుడు డిమాండ్లు తీసుకునిపోతే” అందరి గురించినీకెందుకు నీసంగతి

చెప్పు చేసి పెడతా”నంటారు. మీ సంగతి మీరు చూసుకోండి. ఊళ్లో అందరినీ ఉద్ధరించే పని మాకు ఒదిలిపెట్టండని కూలీలతో భూస్వామి అంటాడు. అందుకే వారు వ్యక్తివాదాన్ని ముందుకు తెస్తారు. ఒకరికొకరిని పోటీ పెడతారు. ప్రజల మధ్య వుండే సాధారణ వైరుధ్యాలకు నిప్పు రాజేస్తారు. వ్యక్తుల వల్లనే సంస్థలు, పార్టీలు నడుస్తున్నట్లు చేసే వాదన కూడా ఇందులో భాగమే. ఫలానా వ్యక్తి మంచివాడే కాని ఆ పార్టీ మంచిది కాదని, ఆ పార్టీ మంచిదే కాని ఫలానా వ్యక్తి మంచివాడు కాదని తరచూ వినిపించే వాదనలు ఈ కోవలోవే. “వ్యక్తులను దువ్వడం, వేరుచేయడం, తమవైపు తిప్పుకోవడం” అన్న బూర్జువా ఎత్తుగడల్లో ఇవి భాగాలే. ఈ ప్రభావాలకు లోనయ్యే ఉద్యమాలకు ద్రోహం చేసే కార్మిక నాయకులు తయారవుతుంటారు. వారు కార్మికుల చైతన్యం పెరక్కుండా నిరోధిస్తారు. కార్మికోద్యమాలను జీత, భత్యాలకే పరిమితం చేసి దోపిడీ నిర్మూలనకోసం జరిగే పోరాటాన్ని వట్టించుకోకుండా వదిలేస్తారు. అలాంటి ఉద్యమాలకు దూరంగా వుండాలని, అవి రాజకీయాలని, కమ్యూనిస్టు పార్టీలు ప్రతిదాన్నీ రాజకీయం చేసి కార్మికులను తప్పుదారి వట్టిస్తుంటాయని వాదిస్తారు. ఇవి అచ్చు పాలకవర్గాల పరిభాషలోనే సాగుతుంటాయి. బదుగు వర్గాల నుండి వచ్చినవారు సైతం బూర్జువా వర్గానికి ఎలా ‘సేవ’ చేస్తారో చరిత్రలో మనకు చాల ఉదాహరణలు దొరుకుతాయి. వారికి శ్రమ చేసే అనుభవం ఉన్నా శ్రామికపక్షం వహించకుండా పాలకవర్గం వహిస్తారు. వీరు కార్మికులే అయినప్పటికీ వారికి కార్మికవర్గ దృక్పథం లేదు. కార్మికుల సాధారణ అనుభవానికి భిన్నంగా వీరు తమ ‘న్యంత’ అనుభవానికి అనుగుణంగా వ్యవహరిస్తారు. సమాజం సంపాదించుకునే వాడికే పెద్దపీట వేస్తుంది. నేనెందుకు చేతులు ముడుచుకొని కూర్చోవాలి. నేనూ సంపాదించి గొప్పవాణ్ణి అనిపించుకోవాలి అంటాడు. దీన్ని బలపరిచే సిద్ధాంతాలూ తయారయ్యాయి. ఒక కులంలో అందరూ ఒకేసారి పెద్దవాళ్లు కాలేకపోవచ్చు. ఒక్కరయినా ముందుకు పోతే మొత్తం కులానికి గుర్తింపు వస్తుంది కదా అంటారు. అణగారిని వర్గాలు సైతం పెట్టుబడిదారులు కావచ్చు. దళితులకు పెట్టుబడిలో ప్రత్యేక సౌకర్యాలు కల్పించాలని ఈ మధ్య డిమాండు ముందుకు వచ్చింది. చంద్రభానుప్రసాద్ లాంటి వారు దిగ్విజయసింగు లాంటి ముఖ్యమంత్రుల సహకారంతో భోపాల్ సదస్సు పేరిట ఈ వాదన ముందుకు తెచ్చారు.

పైన పేర్కొన్న రకరకాల వాదనలు, ధోరణులు కలవారినందరినీ మనం ఒకేగాటన కట్టలేం. వారి మధ్య తేడాలున్నాయి. తాత్కాలికంగా పెడధోరణులకు కొందరు గురైనా అటో ఇటో తేల్చుకోవాల్సివచ్చినపుడు శతృవలలో చిక్కుకుండా ప్రజలపక్షం నిలిచి పోరాట పథం పట్టే వారున్నారు. అలాంటివారికి స్వాగతం పలకాలి. ఆహ్వానించి ఉద్యమ పథంలో ఇముడ్చుకోవాలి.

☆

ఒకన్యజనాత్మకవ్యూహంకోసం

వి.ఆర్.కృష్ణయ్యర్

శాంతి భారతదేశపు ప్రథమా వసరం.

శాంతికోసం ఆఖరి ఆశ అడుగంటేవరకూ,

బీభత్స-విధ్వంస యుద్ధ ప్రస్తావన

రాకూడదు. కాశ్మీర్ లో అర్ధశతాబ్దంగా

కొనసాగుతున్న శతృత్వ చర్యల పుణ్యమా

అని భౌతిక సైనిక వనరులు గణనీయంగా

ఇంకిపోయాయి. విపరీతమైన

మానవవేదన, భారత్ పాక్ దేశాల మధ్య

తీవ్రశతృత్వమూ పెరిగిపోయాయి.

జెప్పుడు నిరంతరమైన ఒత్తిడితోపాటు, సరిహద్దురేఖను దాటి వాస్తవాధీనరేఖ పొడవునా, ముగింపులేని ఉగ్రవాద చర్యలూ, ఎలుగెత్తుతున్న యుద్ధోన్మాదమూ పెరిగిపోయి ఆత్మహత్యా సదృశ్యమైన సంక్షోభంలో ప్రవేశించాం. రెండు దేశాలపైనా అమెరికా ఒత్తిడి చేయాల్సిన పరిస్థితి ఏర్పడింది. బుద్ధి కలిగి ఉండమని రెండు దేశాలనూ హెచ్చరించడమూ జరిగింది. భారత్-పాక్ మధ్య యుద్ధమే సంభవిస్తే ప్రజలు దారుణస్థాయిలో మరణిస్తారు. అలాగే, అమెరికన్ మార్కెట్లూ కూడా భారీగానే అదృశ్యమైపోతాయి. భారత్-పాక్ దేశాలకు జనమరణాలు ఎంత బాధాకరమో, వాషింగ్టన్ కు మార్కెట్ల వతనమూ ఎక్కువ కాకపోయినా, అంతే బాధాకరం. అమెరికా విదేశాంగశాఖా కార్యదర్శి రిచర్డ్ ఆర్మిటేజ్ సన్నాహక యాత్ర, డోనాల్డ్ రమ్స్ ఫీల్డ్ ఉగ్రవాద చర్యనిరోధక “సందేశం... చివరగా జార్జి బుష్ గారి దిగ్విజయ మహారాజయాత్ర, పనిలో పనిగా, దక్షిణాసియాలో ప్రత్యక్ష యుద్ధ విరమణకూ భారత్-పాక్ ల ప్రచ్ఛన్న యుద్ధం పలచబడడానికి దారి ఏర్పడవచ్చును.

కాని జగదాల మారి అతిశయమూ, దబాయంపుల బెదిరింపులూ కొనసాగుతాయి. వేడెక్కుతాయి కూడా. ఎందుచేతనంటే రెండు దేశాల పాలకవర్గాలూ - కాశ్మీరీయుల ప్రమేయం లేకుండానే - కాశ్మీరును పావుగా వాడుకుంటూ, తమ ప్రజల పేదరికం, నిరుద్యోగం, మానవ హక్కులు పాక్షిక వలస పాలక సంస్కృతి మొదలైన వాస్తవ సమస్యలను పక్కన పెట్టిస్తాయి. ప్రజాస్వామ్యం సామాజిక న్యాయం, సర్వసమానతా భావన మొదలైన అంశాలు పోరాటచోదకాలుగా ఉన్నంతవరకూ కాశ్మీరు ఒక అనువైన ఆయుధంగా, ప్రధానాంశంగా

పాలకవర్గాలకు అందుబాటులో ఉంటుంది. ప్రపంచీకరణ, ప్రైవేటీకరణ అభ్యుదయానికి ముఖ్య చిహ్నాలుగా చిత్రితమౌతాయి. భారత ప్రజలు, పాకిస్తాన్ ప్రజలు పరిష్కరించుకోవలసిన మిగతా తీవ్ర సమస్యలన్నీంటినీ పక్కకు నెట్టి వేయడానికి, కాశ్మీరు ఒక దేశభక్తియుతమైన పావుగా (ఎత్తుగా) ఉపయుక్తమౌతుంది. కాశ్మీరియోసిస్ అనే రాజకీయ, భౌగోళిక సమస్య రోగలక్షణంగా పరివర్తన చెంది, అతిశయోక్తిగా వర్ధిల్లి.... మతం, కులం, పేదరికం, వలసవాద వారసత్వం, అభివృద్ధి, అవినీతి మొదలైన అంశాలకు సంబంధించిన సమస్య ఇవన్నీ జాతి శ్రేయస్సుకూ, ఆరోగ్యానికీ, ప్రాథమికావసరాలు - పక్కదారి పట్టడానికి, పట్టించడానికి, భారత రాజకీయవాదులకు అనువుగా లభించే అవకాశమేర్పడుతుంది.

సీమాంతర ఉగ్రవాదం దుర్మార్గమైన, దాక్షిణ్యరహితమైన రోగం. అది మిగతా అన్ని సమస్యలనూ కప్పివేస్తుంది. ఎంతవరకూ అంటే శిథిలమైపోతున్న దేశపు ఆర్థికరంగం. తిరిగి ఎదురౌతున్న వలసీకరణ, నిరుద్యోగతీవ్రత, రాజ్యాధికార దుర్వినియోగం, అభివృద్ధికి తోడ్పడే వనరుల అవసర్య వినియోగం, సర్వవ్యాపకమైన అవినీతి మొదలైన తక్షణ సమస్యలను చర్చించే అవకాశం దుర్లభమైపోతుంది. ఇక.... మంత్రులూ, వారి బంట్లు, సరిహద్దులలో చొచ్చుకువచ్చే వారిని గురించి, అణు ‘యమ’ యుద్ధ సంసిద్ధతను గురించి, వాస్తవాధీనరేఖపై నిరంతరమరణాలను గురించి, నిరంతరంగా మాట్లాడుతుంటారు. సమాచారరంగం, యుద్ధావకాశాలను గురించి, అచ్చులోనూ, ఇతరత్రా కూడా ప్రసారం కొనసాగిస్తుంది. ఆపైన ముషరఫ్ పీఠను వదిలించుకోవడానికి.... అంతిమ పోరాటా వసరాన్ని నొక్కివక్కాణిస్తారు. కాశ్మీరీయులు.... వారి దుఃఖమయజీవితం, వారి జాతీయ, స్వకాయ సంకటాలు, భయోత్పాతమైన మానవ హక్కుల సమస్యలు, నిరంతర సీమాంతర ప్రవేశాలపై నర్వాధికార వ్యవస్థా పాలకులకున్న ఆనక్తి వలన.... గ్రహణం పాలయ్యాయి. మొత్తంగా చూస్తే సీమాంతర దాడులు ప్రజలకు రాజకీయ సంబంధమైన నల్లమందుగా మారింది.

పాకిస్తాన్ లో పరిస్థితి మరింత అధ్వాన్నం అయి ఉండొచ్చు. పాకిస్తాన్ రాజకీయ వ్యవస్థ శుద్ధ సైనిక వ్యవస్థ. ముషరఫ్ నియంతృత్వానికి రాజకీయ వైవిధ్యాన్నీ, ప్రజాస్వామ్యపు ఆకాంక్షలనూ అణచివేయడం అవసరం. పాకిస్తాన్ రాబందులకు కాశ్మీర్ భంగు లాంటిది. రాజకీయంగా ప్రజల నిరసననూ, చైతన్యాన్నీ నోరెత్తకుండా చేసే రసాయనిక వైద్యం. ముల్లాలను మూగవారిగా చేయడం, రాడికల్స్ నోరు నొక్కివేయడం, మానవ హక్కుల కార్యకర్తల కొంకెలు విరగగొట్టడం కంటే

కాశ్మీరియోసిస్ కు అనువైన చికిత్స లేదు.

1965, 1971 యుద్ధాలు సాంప్ర దాయకమైన ఆయుధాలతో జరిగాయి. కాని పరస్పరం ‘సాధించుకున్న’ అణు మిసిలీలు భయా వహమైన మార్పును తెచ్చిపెట్టాయి. ఇరుగు పొరుగు రాజ్యాల మధ్య యుద్ధం.... కోటి ఇరవై లక్షల మందిని బలితీసుకుంటుంది. మరో కోటి మంది గాయపడతారు. మానవ వినాశనం అలా ఉండగా భౌతిక వినాశనం అంచనాకు అందదు. అణుయుద్ధం వలన విదేశీ పెట్టుబడులతోనూ, జరిగే నష్టం అతి విస్తారం. ప్రపంచ దేశాల ఒత్తిడి వలన, పూనికవల్లా అంతకంటే గట్టిగా అమెరికా రాయబార చర్యల వల్లా అత్యున్నత స్థాయి నందుకున్న సంక్షోభం చాలావరకు చల్లబడినట్లే ఉంది. కాని ఉద్రేకాలు కొనసాగుతున్నాయి. రిచర్డ్ ఆర్మిటేజి మాటల్లో “పది లక్షల మంది రెప్పలార్పకుండా చూసుకుంటూ, అరుస్తూ, అప్పుడప్పుడు వివాదాస్పదమైన ప్రదేశం గుండా తుపాకులు పేలుస్తూ ఉన్నప్పుడు సంక్షోభం ముగిసిందని మీరనుకుంటారనుకుంటారు. అయితే ఉద్రేకాలు కొంచెం తగ్గాయని మీరనవచ్చు” ఉపఖండం యుద్ధానికి, ప్రచ్ఛన్న యుద్ధానికి మధ్యలో ఉంది. అంటే ఇదొక రకమైన సంకర పరిస్థితి. ఆయుధాలు పలకని తీవ్ర వాగ్యుద్ధం.

మరి కాశ్మీరియోసిస్ రోగ నిదానం ఏమిటి?

ముషరఫ్ సమృతగ్గ రాజకీయ వ్యక్తికాదు, అతనిది ప్రధానంగా సైనిక సంస్కారం. ఆపైన అవకాశవాది. రాజకీయవాది ప్రదర్శించే కపటమైన విలువలూ, సైన్యాధికారి కుండే హంతక ప్రవృత్తి... అతని వ్యక్తిత్వంలో భాగం. అందువలన ఆ నియంతగారు ఒక రోజున భారతదేశాన్ని బాంబును చూపించి బెదిరిస్తాడు. “మొరటుగా బాంబు వేయం” అనే మాట లేకుండానే. అయితే మర్నాడే బీతిని పోగొట్టడానికి అతి ప్రశాంతంగా అణుయుద్ధ మనేది ‘అనూహ్యమైనద’ని విద్యారంగా అంటాడు. ఈ వైరుధ్యంలోని చిక్కుముడితో ఎవరైనా కంగారుపడతారు.

బిగునుకుపోయిన వివాదానికి పరిష్కారం సాధించడానికి భారతదేశం ఏ అవకాశాన్నైనా గట్టిగా వినియోగించుకోవాలి. ఈ సందర్భంలో నట్వర్ సింగ్ అభిప్రాయంతో ఏకీభవిస్తాను. కజక్ స్టాన్ లో జరిగిన 16 దేశాల శిఖరాగ్రసభ అందకనుకూలమైన సందర్భం. అది సరైన సమయంలో లభించిన అవకాశం. అసలా సమావేశమే పరస్పర విశ్వాసం నిర్మించడానికి ఉద్దేశించబడింది. వ్యూహాత్మకంగా కూడా అనుకూలమైన పరిస్థితి. ఆసియా రాజ్యాల సభ. ఆపై సార్థక ప్రమాణం కల సభ. పుతిన్ హాజరైన సభ ఆపైన పుతిన్ ప్రమేయం లేదు. సంభాషణ వ పోయేదేమీ లేదు. ఆ సందర్భంలో సంభాషణ

పాల్గొనడానికి సంకోచించడం పిరికితనం. రాజకీయ విజ్ఞతాలోపం. ముషరఫ్ తో సి.ఎన్.ఎన్. జరిపిన ఇంటర్వ్యూ ఎంతో మృదువుగా, సాఫీగా సాగింది.

సి.యన్.యన్ ఇలా అంది : పాకిస్తాన్ అధ్యక్షుడు ముషరఫ్ భారత్-పాక్ మధ్య అణుయుద్ధావకాశం లేదని కొట్టిపారేశారు. ఇస్లామాబాద్ అణ్వాయుధ మిసిలీలను సరిహద్దు ప్రాంతాలకు తరలిస్తోందన్న ఆరోపణలను “నిరాధారమైన”వని తేల్చి చెప్పారు. (భారత్) ప్రధానమంత్రి అటల్ బిహారీ వాజ్ పేయిని తదుపరి వారంలో అల్మాటీలో కలుసుకోవడానికి అంగీకరించారు.... ఆ ఇంటర్వ్యూలో ముషరఫ్ క్రింది వ్యాఖ్యలు చేశారు.

“రెండు పక్షాల్లో ఎవరూ అంతదూరం (అణుబాంబు వరకూ) వెళ్లేంత వివేకహీనులు కాదు”

“నేను మరికొంచెం ముందుకు పోయి... ఎవరూ కూడా ఈ విషయాలపై చర్చించకూడదనగలను. ఎందుచేతనంటే బుద్ధి ఉన్నవారెవరైనా, ఎలాంటి ఒత్తిడులలోనైనా, ఇలాంటి అసాంప్రదాయక యుద్ధం గురించి ఆలోచించజాలరుకూడా”

“పాకిస్తాన్ ఎప్పుడైనా ఎలాంటి అణ్వాయుధ సామాగ్రిని కాని, మిసిలీలనుకానీ... కదిలించిందని చెప్పడం ఆధారరహితం.... పూర్తిగా ఆధార రహితం.

“భారతదేశం తమ మిసిలీలను ఇలా కదిలించే ఉంటే అది అత్యంత ప్రమాదకరం. . తీవ్రమైన యుద్ధ పరిస్థితిని రెచ్చగొట్టడమే. అతి తీవ్రంగా రెచ్చగొట్టడమే”

“మేము నిర్యుద్ధ ఒడంబడికను కాంక్షించాం. ఏ రకమైన యుద్ధమూ ఉండరాదని, దక్షిణాసియాను అణ్వస్త్రరహిత ప్రాంతంగా చేయాలని వీలువునిచ్చాం.... అందువలన సైన్యాలనూ తగ్గించాలని పిలుపునిచ్చాం”

కాకపోతే మనం తీవ్రమైన ప్రమాదం అంచునకు చేరాం. అమెరికా, బ్రిటన్ ఇంకా కొన్ని ప్రధాన దేశాలూ, ఐక్యరాజ్యసమితి భవిష్యత్తును గురించి ఇంకా కంగారుపడుతూనే ఉన్నాయి: లాంఛనప్రాయమైన అవసరమైన - తన కార్యాలయ సభ్యులను మాత్రమే మిగిల్చి ఇతరులను తమ దేశాలకు ఉపసంహరించుకున్నారు. ఒక సంభాషణా ప్రయత్నం... అంతర్జాతీయ సమాజాన్ని ఆకట్టుకోవడానికి, మన విశ్వసనీయతను గుర్తింపజేయడానికి పయోగపడేది... కొన్ని ప్రయోజన రహితమైన సమావేశాల అనంతరం కూడ, ఎప్పటికప్పుడు అనిశ్చయమైన వాగ్దానాలతో, ‘తాడోపేడో’ ప్రేలాపనలతో అధ్యక్ష వేషం ఉన్న సైన్యాధిపతితో ఉగ్రవాద చర్యలకున్న బాంధవ్యాన్ని, సంభాషణాప్రసక్తితో అంతర్జాతీయ సమాజానికి స్పష్టం చేయ కలిగి ఉండేవాళ్లం. అసలు ముంబయి లేదా ఢిల్లీపై అణుబాంబు ప్రయోగాన్ని అందుకున్న సంభావ్యత ఎంత స్వల్పమైనా సరే - నిలుపుచేయడానికి ఎన్ని సమావేశాలు జరిపినా జరిగే నష్టమేమీలేదు. పరువేమీపోదు.

ఇక్కడున్న ప్రమాదమేమిటి?

ఒక విచక్షణ కోల్పోయిన నియంత. తన

మధ్య తరగతి వినిమయోధృతి డాబు

దర్బాల పండుగలు, ఉత్సవాలు, కొత్త

మోడల్ కార్లు. అవినీతికర ఆచరణలు

ఒకవైపున దర్శనమిస్తుంటే.... దేశవ్యాపిత

ఆర్థిక వ్యవస్థారూపకల్పన కూడా

జరగలేదు. రక్షణకవసరమైన నిర్మాణాల

ఊసే లేదు. ఒక హెచ్చరికతో యువకులను

సంసిద్ధపరిచే కార్యక్రమాలు ఎక్కడా

కనబడవు. రాజకీయ విభేదాలకు సెలవు

ఇచ్చే ప్రయత్నమూ లేదు.

దేశంలో పట్టుకోల్పోయి, లభించబోయే ఫలితాలను పట్టించుకోకుండా, క్షణమాత్రపు సైనికోన్మాదానికి లోనై అణ్వాయుధం మీట నొక్కువచ్చును. అయితే తక్షణం భారతదేశం అణ్వాయుధ ప్రతిచర్యకు పూనుకుంటే అతనికి ఇస్లామాబాద్ ఉండదు. లక్షలాది పాకిస్తానీయులు నశిస్తారు. భారత్-పాక్ దేశాల మధ్య జరిగే అణుయుద్ధంలో లాంఛనంగా ఎవరు గెలిచినా, మానవ జాతికి మాత్రం విజయం లభించదు. పొరుగున ఉన్న శత్రువు సంపూర్ణంగా తుడిచిపెట్టుకుపోయినప్పటికీ విశాల భారతదేశం పూర్తిగా నిర్మూలం కాదు - ఇదొక భీభత్స సంహార ప్రక్రియ. అందువలన భారతదేశం ఓరిమి కోల్పోకుండా సంభాషణా దౌత్యాన్ని నెరపాలి. యుద్ధమే ప్రారంభమైతే, సరిదిద్దడానికి వీలుదక్కుని అంశాలనేకం. అమెరికా, చైనా, ఇస్లామిక్ దేశాలు, ఆఫ్ఘనిస్తాన్ లను అంశాలు (గజిబిజి పరిస్థితుల్లో, యుద్ధోన్మాద వాతావరణంలో ఊహించని అంశాలు)

భారతదేశం అశోకుని దేశం. ఇంతకుముందు విజయానంతరం ఓడిపోయిన ప్రాంతాన్ని గౌరవంగా ఆర్ధ్రంగా చూసిన ఉదాహరణలున్నాయి. కాని ఏ వైపు నుంచి అణు తుపాకీ పేలినా, ఉపఖండం... యుద్ధంలో గెలుచుకోబడిన ప్రాంతంగా కాక, ఒక భౌగోళిక శృశానంగా కనబడుతుంది. రాబోయే తరాలు దుర్భరంగా జీవిస్తారు. భారత్-పాక్ సౌహార్ద్రత ముగిసిపోతుంది. వద్దు. శాంతి ప్రయత్నాలలో ఆఖరి ఆశ కూడా పోయే వరకూ భీభత్స భయానక యుద్ధం అక్కర్లేదు. విస్తృతమైన వినాశనాన్ని గమనంలోకి తీసుకోకుండా “యుద్ధానికి పదండి” అని బోధించడం తేలికే. ‘అణుపూర్వ’ యుద్ధాన్ని మనసులో పెట్టుకుని డైవట్ డి.ఐ.ఎస్.హోవర్ ఇలా అన్నాడు. యుద్ధరంగంలో జీవించిన సైనికుని వలె, యుద్ధంలో క్రూరత్వాన్ని, ప్రయోజన రాహిత్యాన్ని, దాని తెలివిమాలిన తనాన్ని చూసిన వాడిగా యుద్ధాన్ని అసహ్యించుకుంటున్నాను” యుద్ధం ఆత్మరక్షణకు మాత్రమే గుర్తుంచుకోవాలి. యుద్ధం రక్షణకు యుద్ధం దురాక్రమణకు గురి అయినప్పుడు మాత్రమే యుద్ధం. కానీ ఐదు నక్షత్రాల జీవితాన్ని అనుభవిస్తూ యుద్ధాన్ని గురించి మాట్లాడేవారు జార్జి ఆర్మెల్ ఏమన్నాడో మరిచిపోయారు. “కంటి కెదురుగా ఉన్నదాన్ని చూడడానికి - గమనించడానికి

- నిరంతర పోరాటం చేయాలి”

పాకిస్తానీ ప్రజలు నష్టాలంగా అమాయకులు. నోరు లేని వారు, కొందరు భారత ప్రజలతో స్నేహంగా ఉంటారు. అర్థశతాబ్దపు కాశ్మీరు చిక్కు ముడుల దీర్ఘగాధను గుర్తు పెట్టుకుంటాను. అహంకార పూరిత వెర్రితనంతో రెండు నాల్గుల నియంతృత్వం చిన సీమాంతర నాగరిక దుర్మార్గాన్ని గమనిస్తున్నాను. కానీ పరిస్థితులు మారవచ్చును. ఎందుచేతనంటే ఆయన ఇస్లామాబాద్ అణుమిసిలీలను సరిహద్దుల్లో కదిలిస్తున్నారన్న ఆరోపణలను “బొత్తిగా ఆధారంలేని” వాటిగా కొట్టి వేశాడు. భారత ప్రధానిని కలుసుకోవడానికి సంసిద్ధతను వెలిబుచ్చాడు. ఆయన సి.ఎన్.ఎన్. సంభాషణ ఆశాజనకం. ఇక అణు ప్రమాదానికి సంబంధించినంత విదేశీ పెట్టుబడుల నిలిపివేత. విదేశీ పెట్టుబడుల ఉపసంహరణ, విదేశీ పర్యటన క్రమాదృశ్యం... సంభవించగల ఆర్థిక పరిణామాలు. ఎడమొగం, పెడమొగంగా ఉండడం, అది చివరి ఉగ్రవాది-సీమాంతర ఉగ్రవాదం నలక్షణంగా పాకిస్తాన్ చేరేవరకు కొనసాగుతుందనడం ఆచరణాత్మకం కాదు.

అయితే సంభాషణలకు ముందు సరిహద్దుపై సంపూర్ణ ప్రశాంతి అత్యావశ్యకమనడం నైతికంగా సక్రమమేకానీ, ఆచరణాత్మకంగా చివరికి ఎంచుకోవాలి. ఎక్కడో భారతదేశం విలోమ కార్యక్రమాన్ని ప్రారంభించాలి. సమయం సందర్భం గమనించకుండా భారీ “అణుశక్తి” సరసిద్ధతను, సమాధానం గురించి ప్రస్తావించడం మానుకోవాలి. అమెరికా వారి సమీక్ష ప్రకారం ఇప్పటి పరిస్థితి ఇంకా భయంభయంగానే ఉంది. ముషరఫ్ కూడా ఈ విధంగానే హెచ్చరిస్తున్నారు. బుష్ అనేది నిజమే. యుద్ధం ఇంకా కనుమరుగు కాలేదు.

ఇక దేశపు నిర్ణయా న్వభావాన్ని చూడండి. అధికారంలో ఉన్న రాజకీయ వీరుల అతిదేశభక్తి అలా ఉండగా, మధ్య తరగతి వినిమయోధృతి డాబు దర్బాల పండుగలు, ఉత్సవాలు, కొత్త మోడల్ కార్లు. అవినీతికర ఆచరణలు ఒకవైపున దర్శనమిస్తుంటే.... దేశవ్యాపిత ఆర్థిక వ్యవస్థారూపకల్పన కూడా జరగలేదు. రక్షణకవసరమైన నిర్మాణాల ఊసే లేదు. ఒక హెచ్చరికతో యువకులను సంసిద్ధపరిచే కార్యక్రమాలు ఎక్కడా కనబడవు. రాజకీయ విభేదాలకు సెలవు ఇచ్చే ప్రయత్నమూ లేదు. (ఇవన్నీ యుద్ధ సన్నాహాలకు ప్రయత్నాలు కదా! ఘోరమైన అల్ప విషయాలు, వ్యర్థమైన అతివ్యయం. శృంగార ప్రకటనలు, ఎన్నికలు, ఇంకా అల్పమైన విషయాలపై జరిగే తంత్రాలు, వాచాలత ప్రజలు, ప్రసార మాధ్యమాలు, సామాజిక సంస్థలు, వృత్తులు మొదలైనవన్నీ సందర్భ పడబోయే యుద్ధాన్ని పట్టించుకున్నట్లు కనబడదేమరి. సీమాంతర ఉగ్రవాద చర్యలకు నిలుపుదల అనేది, సార్థకమైన, సున్నితమైన భారత్-పాక్ సంభాషణలకు అతి ముఖ్యవసరం. అయితే అది అంతసులువైన విషయం కాదు. మరి అప్పటి వరకు మనం ఏం చెయ్యాలి? రాజకీయ పక్షాలు, రాజకీయ వేదికలు, ప్రజాసంస్థలు, పాక్షిక అధికార సంస్థలు, సేవాదృష్టికల నాయకులూ,

జనమూ, జాతికి ఒక నూతన స్పృహ కలిగించాలి. క్రమం రాజకీయ పరిణామాల వెలుగులో బోధపరచాలి. సత్పరిపాలనానివ్వడానికి ఈ దశ తప్పనిసరి. ఇందుకు సర్వవిధాలా కరిగినమైన ఆర్థిక నిర్ణయాలు, దాహంతీరనిసౌభాగ్యలౌల్యన్ని అరికట్టే చర్యలు... ప్రస్తుతం సంక్షోభంలో అత్యవసరం. అయితే “షరామామూలే” మినహా ఏమీ కనిపించడం లేదు. అనన్యాయకరమైన మతతత్వ క్రీడ ఈ విషాదక్షణాన కూడా నిలిచిపోలేదు. భయంకరమైన సైనిక సంఘర్షణ తథ్యమన్న ఈ సమయంలో అణ్ణాయుధ ప్రయోగం దృగ్గోచరమౌతున్న ఈ పరిస్థితిలో కూడా అతి సహజమైన భీతి జాడ కూడా లేదు.

యుద్ధ విమానపు రాక గురించి హెచ్చరిక చేసే సైరన్ అరిస్తే బాలీవుడ్ తారలను రక్షించడానికి ముందుకు ఉరికే కొచ్చెయిట్లు ఎక్కడో రక్షణ కోసం పరుగులిడే కన్నాట్ ఫ్లేస్ భారీ వ్యాపారులు ఎక్కడ? పౌరులను రక్షించే రాజ్యం తన బాధ్యతను సంపూర్ణంగా పరిత్యజించింది. బాంబు ఎక్కడ పడుతుందో, పడితే ఏం చేయాలో... తెలియకపోతే బహుళజాతి సంస్థలూ, బడా పెట్టుబడిదారులూ, ప్రపంచీకరణా, ప్రైవేటీకరణమొదలైన వాటిని గురించి రెచ్చిపోయి మాట్లాడడం.... దాబుసరిస్వల్పాలూ విషయమై పోతుంది. ఒక వెర్రి విమానచోదకుడు రహస్యజ్ఞుల కనుగుణంగా, ఒక అణుబాంబును నేలమీదకు వదిలితే, బొంబాయి చిటికలో ఒక కోటి జనాభాను కోల్పోతుంది. కొచ్చికి అలాంటి ప్రమాదం ఉంది. ఢిల్లీ తప్పనిసరి లక్ష్యమే. భారతీయ రక్షణ దళాలు సిద్ధంగా ఉన్నాయనే చిలకపలుకులు మినహా, ఓ విధమైన చౌకబారు అమాయకత్వం వ్యాపించి ఉంది. యుద్ధం అంటే మొత్తం జాతి - బదులు, ఇళ్ళు, కర్మాగారాలు, రైళ్ళు, రోడ్లు, ప్రయాణాలు, విమానయానాలు.... పౌరసంఘాల తర్ఫీదు, సైన్యేతర విభాగాల నైతిక స్థాయి అభివృద్ధి, భారతమానవ్యవస్థను సమిష్టి ప్రమాదాన్ని ఎదుర్కొనే విధంగా సమైక్య పరచడం... ఇన్ని ఉన్నాయి. మానసిక, దేశభక్తియుత, ఆత్మిక వ్యూహ నిర్మాణం యుద్ధ సంసిద్ధతలో భాగమే. రక్షణ సైన్యాలను పరీక్షించడం, వేరువేరు విభాగాల అధిపతులను హెచ్చరించడం మొదలైన వాటికన్న ప్రాముఖ్యం... పైన చెప్పుకున్న వాటికీ ఉంది.

సైన్యాన్ని మాత్రమే కాక, దేశాన్నే విజయోన్ముఖంగా దిశనిర్దేశం చేయడం ప్రసార మాధ్యమాలు ముఖ్యపాత్ర వహిస్తాయి. మరి మానసిక, నైతిక, భౌతిక వ్యూహాన్ని నిర్మించడానికి ఏమేమి చేయబడ్డాయి? శూన్యం.... ఒకసారి నిజం చెప్పండి. ముషరఫ్ గెలుపుకోసం తలవంచుతాడా? జాతీయ ప్రతిఘటనోద్యమ చలనశాస్త్రం, గతితర్కశాస్త్రం.... భిన్నమైన వ్యూహాలను నిర్మించుకోవాలి.

రాజ్యాంగ ప్రాధాన్యాల ప్రకారంగా భారతదేశానికి శాంతి ప్రథమాంశం. అలాగే స్నేహపూరిత అంతర్జాతీయ సంబంధాలు. అందువలన భారతదేశం తన లక్ష్యమైన శాంతి సాధనక్రమాన్ని బహిరంగపరిచి తన లక్ష్య నిరతిని

అగస్త్య

కాశ్మీరీ మానవ సమూహం తమ

భవితవ్యాన్ని నిర్ణయించే చర్చలో

చైతన్యవంతంగా పాలుపంచుకోవాలి.

వారికి, అభిప్రాయాలూ, స్వప్నాలూ,

స్పష్టమైన ప్రతిపాదనలూ, ఇవన్నీ తమ

భవితవ్యం గురించి - ఉన్నవి. కాని ఈ

క్షణంలో వారు, ఢిల్లీ మొఘల్ ప్రభువుల

చేతుల్లోను శ్రీనగర్ లో వారిబంట్ల

చేతిలోనూ ఉన్నారు. అందుచేత కాశ్మీరపు

చర్చ కాశ్మీరీయులతోనే జరగాలి -జమ్మూ,

లడక్ ల ప్రజలతో సహా వారి

గొంతువినబడాలి. తుపాకీమోతలలోనూ,

సీమాంతర కాల్పుల మృతులలోనూ

అదృశ్యం కాకూడదు. తక్షణం ఈ రాజకీయ

క్రమానికి ప్రాధాన్యతనివ్వాలి.

వివరిస్తూ, ప్రపంచాన్ని ఆకట్టుకోవాలి. కాశ్మీర్ ఎవరికీ సొంతసొమ్ము (రియల్ ఎస్టేట్) కాదు. అదొక సుందరదేశం.... అక్కడి ప్రజలు పేదవారే కాని, ఆత్మాభిమానులు.... భారతదేశం ద్విపార్శ్వ దురభిమానంతో మొండిగా లేదేమో... ఇప్పటికే అమెరికా ప్రవేశించింది. కాబట్టి భారతదేశం మృదువైన దౌత్యలక్షణాన్ని ప్రదర్శించాలి. ఎల్.టి.టి.ఇ. పాలస్తీనావీరులు సంభాషణా క్రమంలో ప్రవేశించడానికి సిద్ధం పడుతుండగా, భారత్-పాక్ దేశాలుకూడా కచ్చితమైన/మృదువైన మనస్సులతో సంభాషణలు ప్రారంభించాలి. (సమావేశం కావాలి) ఒక పురాతన భావం. ఒక సృజనాత్మక సూత్రం, ఉపసార్వభౌమత్వంతో కూడిన సమాఖ్య చట్రం... లాంటిదాన్ని నిర్మించుకోవచ్చు. వాస్తవాధీనరేఖ చివరిదేనా? నిర్మాణాత్మక ప్రత్యామ్నాయాలైనా మనం సిద్ధం చేసుకున్నామా? బ్రిటిషు ప్రధానమంత్రి హెరాల్డ్ మాక్మిలన్ ఒకసారి వివేకవంతంగా చెప్పినట్లు “ప్రాకృతిక సంఘర్షణ ఏదో ఒకవైపు వారి బలహీనతవలనగానీ నైతిక లేదా భౌతిక... అలసట వలనగానీ పరిష్కారం కాదు. ఈ అణుయుగంలో ఒకవక్షం, మరోవక్షాన్ని ఓడించడం వల్ల కూడా పరిష్కారం కాదు. ముగిసిపోవలసిందే. అందుచేత నేనదోమంటే... “దురాక్రమణకంటే ఏకాభిప్రాయం వలననే మనందరం ఎక్కువ లబ్ధి పొందుతాం”

దీర్ఘమైన ఈ వివాదం కాశ్మీరీ భాగ్యానికి, బతుక్కి సంబంధించింది. మహారాజా పట్టాభిషేకం వలనా, జాతీయ మహాసభ తిరిగి ఖాయం చేసినందువలన, భారతదేశానికి న్యాయశాస్త్రరీత్యా, రాజకీయ లబ్ధి కలిగింది. కాశ్మీరు ప్రజలు అనిశ్చిత పరిస్థితికి చేరుకున్నారు. 50 సంవత్సరాల తర్వాత వారు పరాయివారుగా, వ్యాకులంగా, బీదగా ఉండిపోయారు. ప్రజాస్వామ్య క్రమంలోకి సచైతన్యంగా పాలుపంచుకోలేదు. మాయ ఎన్నికల సంగతి అలా ఉంచండి. నిజానికి దేశ ప్రజలుగా

భారత పాక్ సంభాషణలలో వారిని ఎవరూ సంప్రదించలేదు. కాశ్మీరం ఒక యాత్రాస్థలం (టోయ) కాదు. కాశ్మీరీ మానవ సమూహం తమ భవితవ్యాన్ని నిర్ణయించే చర్చలో చైతన్యవంతంగా పాలుపంచుకోవాలి. వారికి, అభిప్రాయాలూ, స్వప్నాలూ, స్పష్టమైన ప్రతిపాదనలూ, ఇవన్నీ తమ భవితవ్యం గురించి - ఉన్నవి. కాని ఈ క్షణంలో వారు, ఢిల్లీ మొఘల్ ప్రభువుల చేతుల్లోను శ్రీనగర్ లో వారిబంట్ల చేతిలోనూ ఉన్నారు. అందుచేత కాశ్మీరపు చర్చ కాశ్మీరీయులతోనే జరగాలి -జమ్మూ, లడక్ ల ప్రజలతో సహా వారి గొంతువినబడాలి. తుపాకీమోతలలోనూ, సీమాంతర కాల్పుల మృతులలోనూ అదృశ్యం కాకూడదు. తక్షణం ఈ రాజకీయ క్రమానికి ప్రాధాన్యతనివ్వాలి.

అల్మాటి నాటకం తర్వాత, ఇస్లామాబాద్ “నైతిక, దౌత్య, రాజకీయ సహకారాన్ని కాశ్మీర్ ప్రజల స్వయం నిర్ణయం కోసం జరిగే దేశీయ పోరాటానికి” సహకరిస్తుందని మరోసారి చెప్పారు. అయితే పాకిస్తాన్ న్యాయమైన అంగీకృతమైన కాశ్మీరు సమస్య పరిష్కారం జరగాలని కోరుకుంటోందన్నారు. ఆపైన తన అదుపులోలేని మిలిటెంట్లు కాశ్మీరులో ఉన్నారని ‘మనవి’ కూడా చేసుకున్నారు. ఇది ఉగ్రవాద చర్యలకు కొనసాగింపుకు ఒక వంక. దానికేమీ తన బాధ్యత లేదని చేతులు దులుపుకోవడం ఈ సందర్భంలో అలక్షణా కాశ్మీరులో ఉందనడానికి అమెరికాకు ఇదొక ఆధారం. అమెరికను సైన్యం ఉండడానికి ఇదొక న్యల్ప నూచన. ఈ అంశం “సంభాషణల” ఎజెండాలో ఈ సమస్యను గట్టిగానే చర్చించాలి.

ఆపైన రెండు విషయాలను గురించి గట్టిగా చెప్పుకోవాలి. పాకిస్తాన్ నియంత విదేశాలలోని తన ప్రతినిధి ద్వారా యుద్ధంలో అణ్ణాయుధ ప్రయోగం గురించి నొక్కి చెప్పారు. భారతదేశం ఉద్యోగుల వ్యతిరేక మందుపాతరల వినియోగాన్ని నిలుపుచేసి ఒట్టావా మందుపాతరల నిషేధపు ఒప్పందాన్ని ఆమోదించాల్సిన బాధ్యత నిర్వర్తించాలి. 2897 కి.మీ. నరిహద్దు మందుపాతరలు.... 1997 తర్వాత వాడుకలోకి వచ్చిన అతిపెద్ద ‘పాతరల నమూనాం’. అంతర్జాతీయ మానవ హక్కుల, మానవీయ శాసనాన్ని... శాంతియుత లక్ష్యంగా పరిగణించే సంజ్ఞగా ఒడంబడికపై సంతకం చేయాలి. వాస్తవాధీనరేఖకి ఇరువైపులా ఉన్న ప్రజలపట్ల శాంతియుత లక్షాలనే ప్రకటించే చిహ్నమిది.

ప్రణాళికలు, ప్రస్తావనలు, సూత్రబద్ధ సంభాషణలు - నిరంతరం సాగిపోతూ అర్థం పర్థం లేని సంభాషణల కొనసాగింపుకాదు - ఒక క్రమంలోనే ఉన్నాయి. పారదర్శకత - అనుమానాస్పదమైన రహస్యగోపనం కాదు. - సంభాషణలు కొనసాగాలి. “భారత ప్రజలమైన మేము” రాజకీయ సార్వభౌమ్యత కలవారు ప్రజలు తెలుసుకోవాలి (రహస్యంకూడదు), మతమూర్ఖులను వేరు చేయాలి. చర్చిల్ చెప్పినట్లు “మూర్ఖుడంటే అభిప్రాయాలు కాని, చర్చా విషయాన్ని కాని మార్చనివాడు” (ఎప్పుడూ ఒకేమాట, ఒకే విషయం)

☆

ప్రగతినిరోధక శక్తులపై సమైక్యపోరు

కమ్యూనిస్టు పార్టీల పిలుపు

ప్రపంచంలోని వివిధ దేశాలకు చెందిన కమ్యూనిస్టు, కార్మిక పార్టీలు ఈ ఏడాది జూన్ 21 నుంచి 23 వరకు ర్మి రాజధాని ఏథెన్స్ లో సమావేశమయ్యాయి. '2001 సెప్టెంబర్ 11 అనంతర ప్రపంచ పరిస్థితి' అన్న అంశంపై జరిగిన ఈ సమావేశంలో 62 పార్టీలు పాల్గొన్నాయి. తమ దేశాల్లోని పరిస్థితుల కారణంగా కొన్ని కమ్యూనిస్టు, కార్మిక పార్టీలు ఈ సమావేశంలో పాల్గొనలేక పోయాయి. ఏథెన్స్ సమావేశాలు జయప్రదం కావాలని కోరుతూ ఆ పార్టీలు సందేశాలు పంపాయి. సమావేశంలో చర్చించడానికి పలు పార్టీలు అధ్యయన పత్రాలను కూడా పంపాయి.

మూడురోజులపాటు జరిగిన ఈ సమావేశాల్లో అంతర్జాతీయ పరిస్థితులపై ప్రతినిధులు వరసపరం తమ భావాలు, అభిప్రాయాలను తెలియజేసుకున్నారు. తమ దేశాల్లో ప్రజాపోరాటాలు, సామూహికోద్యమాల్లో గడించిన అనుభవాలపై అన్ని పార్టీలు పత్రాలను సమర్పించాయి. అంతర్జాతీయ పరిణామాలను మూల్యాంకనం చేస్తూ సెప్టెంబర్ 11 ఉగ్రవాద దాడులను ప్రతినిధులందరూ ఖండించారు. ఈ దాడుల దరిమిలా అమెరికా, నాటో దౌర్జన్యాలు, రాజ్య ఉగ్రవాద చర్యలు ప్రమాదకర స్థాయికి పెచ్చరిల్లి పోవడాన్ని కూడా వారో నిర్వ్వంద్వంగా ఖండించారు. అమెరికా నేతృత్వంలో ప్రపంచ వ్యాప్తంగా గుత్త పెట్టుబడిదారులు చెలాయిస్తున్న ఆధిపత్యం అన్ని దేశాల ప్రజలు, వారి సామూహికోద్యమాలకు ముప్పుగా పరిణమిస్తోందనే అభిప్రాయం తో అన్ని పార్టీల ప్రతినిధులు ఏకీభవించారు. ఉగ్రవాదంపై యుద్ధం మిషతో మున్నెన్నడూ లేని విధంగా ప్రజల స్వేచ్ఛా స్వాతంత్ర్యాలు, హక్కులకు వ్యతిరేకంగా దాడులు ప్రారంభించడానికి సెప్టెంబర్ 11 దాడులను సంపన్న దేశాలు ఉపయోగించుకున్నాయని కమ్యూనిస్టు, కార్మిక పార్టీలు పేర్కొన్నాయి. పెట్టుబడి ప్రపంచీకరణ, ఐ.ఎం.ఎఫ్, ప్రపంచ బ్యాంక్, ప్రపంచ వాణిజ్య సంస్థ, యూరోపియన్ యూనియన్ తదితర అంతర్జాతీయ సంస్థలు ప్రజల ప్రయోజనాలకు విరుద్ధంగా తీసుకుంటున్న నిర్ణయాలకు వ్యతిరేకంగా జరుగుతోన్న ప్రతితిరుగుబాటు ఉద్యమాన్ని, నియంతృత్వం, ఫాసిస్ట్ ప్రభుత్వాలకు వ్యతిరేకంగా జరుగుతోన్న సామాజిక, జాతీయ విముక్తి ఉద్యమాలను ఉగ్రవాద

కార్యకలాపాలుగా ముద్రవేయడం సామ్రాజ్యవాదులకు ఆనవాయితీగా మారింది. అయితే ప్రజా పోరాటాలు, సాంఘిక న్యాయం, జాతీయ స్వాతంత్ర్యం, శాంతి, ప్రజాస్వామ్యం కోసం జరుగుతోన్న ఉద్యమాలకు ఉగ్రవాద పద్ధతులతో ఎటువంటి సంబంధం లేదని ప్రతినిధులు స్పష్టం చేశారు. సామ్రాజ్యవాదులు, ప్రగతి నిరోధక శక్తుల ప్రజా ఉద్యమాలపై అపనిందలు మోపి, వాటిని అప్రతిష్టపాలు చేయడానికి ప్రయత్నిస్తాయనే విషయం కమ్యూనిస్టులకు తమ సుదీర్ఘ అనుభవం నుంచి బాగా తెలుసు.

ఏథెన్స్ సమావేశంలో పాల్గొన్న ప్రతి ఒక్కరూ ఉగ్రవాదాన్ని ఖండించారు. ప్రగతి నిరోధక, జాత్యహంకార శక్తులు, మానవతా ద్వేషులు మాత్రమే ఉగ్రవాదం నుంచి ప్రయోజనం పొందుతారని ప్రతినిధులు పేర్కొన్నారు. సామాజిక హక్కులు, జాతీయ స్వాతంత్ర్య సాధనకు జరుగుతోన్న ప్రజా పోరాటాలకు వారు పూర్తి మద్దతు ప్రకటించారు. ఆఫ్ఘనిస్తాన్ పై యుద్ధాన్ని, యుద్ధ విస్తరణ బెదిరింపులు, ఇరాక్, ఇరాన్, ఉత్తర కొరియాలను 'ధూర్త దేశాల త్రయం'గా పేర్కొంటూ అమెరికా అధ్యక్షుడు చేస్తోన్న ప్రకటనలు, అణ్వాయుధాలను ఉపయోగించడానికి వెనుకాడమనే బెదిరింపులు, ఆయుధీకరణ కార్యక్రమాలు, జాతీయ రక్షణ వ్యవస్థ (ఎన్ఎమ్డి) ఏర్పాటుకు వాషింగ్టన్ చేస్తోన్న ప్రయత్నాలను కమ్యూనిస్టు, కార్మిక పార్టీల ప్రతినిధులు ఖండించారు. అంతర్జాతీయ సంబంధాల సైనికీకరణ మరింత ప్రమాదకరమైన లక్షణాలను సంతరించుకుంటుందని, పెట్టుబడిదారీ దేశాల మధ్య పెరిగిపోతోన్న శతృత్వాలు, ఇతర దేశాల వ్యవహారాల్లో సామ్రాజ్యవాదుల జోక్యంతో ప్రపంచవ్యాప్తంగా కొత్త ఘర్షణలు ప్రజ్వరిల్లే ప్రమాదమున్నదని ప్రతినిధులు ఆందోళన వ్యక్తం

చేశారు. అమెరికా నాయకత్వంలో నాటో 'ప్రపంచ పోలీస్'గా మారిపోతోంది. వర్తమాన సామ్రాజ్యవాదపు వినాశనకర పథకాలు ప్రపంచవ్యాప్తంగా పలు దేశాల్లో శాంతి, భద్రత, సుస్థిరతకు చేటు చేస్తోన్నాయని, ఫలితంగా మానవాళి మనుగడకే ప్రమాదమేర్పడిందని ప్రతినిధులు ఆందోళన వ్యక్తం చేశారు. సంపన్న దేశాలు తీవ్ర ఆర్థిక సంక్షోభాన్ని ఎదుర్కొంటున్న నేపథ్యంలో ఉగ్రవాదంపై యుద్ధం పేరిట సాగుతోన్న సామ్రాజ్యవాదపు దౌర్జన్యాలు కేవలం అంతర్జాతీయ సంబంధాలు, సైనిక రంగానికే పరిమితం కాకుండా ప్రజల సామాజిక, సాంస్కృతిక జీవితంపై కూడా ముమ్మరమవుతోన్నాయి. నవీన సామ్రాజ్యవాదం ఆర్థిక వ్యవస్థలో పెట్టుబడుల పునర్వ్యవస్థీకరణను ప్రోత్సహిస్తూ, కార్మికుల హక్కులను కాలరాస్తోంది. రాజకీయ వ్యవస్థలో నియంతృత్వాన్ని, సాంస్కృతిక రంగంలో ప్రగతి నిరోధక సైద్ధాంతిక ధోరణులను సామ్రాజ్యవాదం ప్రోత్సహిస్తోంది. ప్రజల స్వేచ్ఛా స్వాతంత్ర్యాలు, ప్రాథమిక హక్కులను అణచివేయడానికి, కొత్త దమన చర్యలను అమలుపరచడానికి అంతర్జాతీయ సామ్రాజ్యవాదం మరింత ప్రగతినిరోధక సంస్థలను ఏర్పాటు చేయడానికి కూడా పూనుకున్నదని కమ్యూనిస్టు, కార్మిక పార్టీలు పేర్కొన్నాయి. సెప్టెంబర్ 11 దాడుల దరిమిలా పెరిగిపోయిన సామ్రాజ్యవాదపు దాడులకు వ్యతిరేకంగా ప్రపంచవ్యాప్తంగా ప్రజల నిరసన, తిరుగుబాటు కూడా ఉధృతం కావడం ఆశావహమైన విషయమని పలువురు ప్రతినిధులు పేర్కొన్నారు. ఆఫ్ఘనిస్తాన్ పై సామ్రాజ్యవాద యుద్ధానికి వ్యతిరేకంగా, అలాగే ఇరాన్, ఇరాక్, ఉత్తర కొరియాల్లో జోక్యం చేసుకోవడానికి అమెరికా చేస్తోన్న ప్రయత్నాలకు వ్యతిరేకంగా ప్రపంచవ్యాప్తంగా లక్షలాది ప్రజలు

వీధుల్లోకి వచ్చి నిరసన తెలియజేయడాన్ని వారు అభినందించారు.

పాలస్తీనా ప్రజల స్వాతంత్ర్య పోరాటానికి అన్ని పార్టీల ప్రతినిధులు తమ మద్దతును వునరుద్ఘాటించారు. పాలస్తీనా పోరాటాన్ని ఉగ్రవాదంగా ముద్ర వేయడాన్ని వారు ఖండించారు. ఇజ్రాయిల్ దురాక్రమణే వశ్యమాసియాలో హింసాకాండకు మూలకారణమనే అభిప్రాయంతో ప్రతినిధులందరూ ఏకీభవించారు. తూర్పు జెరూసలేం రాజధానిగా స్వతంత్ర పాలస్తీనాను ఏర్పాటు చేయడానికై పాలస్తీనా ప్రజలు చేస్తోన్న పోరాటానికి ప్రపంచవ్యాప్తంగా సంఘీభావ ప్రదర్శనలు అధికమవుతోన్నాయి. సిరియా, లెబనాన్ ప్రాంతాలను ఇజ్రాయిల్ ఆక్రమించుకోవడాన్ని ప్రతినిధులు ఖండించారు. ఐక్యరాజ్యసమితి తీర్మానాలు 242, 338, 194కు అనుగుణంగా ఆక్రమిత ప్రాంతాల నుంచి తన సైనిక దళాలను ఇజ్రాయిల్ తక్షణమే ఉపసంహరించుకోవాలని వారు డిమాండ్ చేశారు. పాలస్తీనా స్వాతంత్ర్య పోరాటానికి మద్దతు తెలిపే ప్రయత్నాలను అన్ని పార్టీలు తమతమ దేశాల్లో ముమ్మరం చేయాల్సిన అవసరమెంతైనా ఉన్నదని పలువురు నక్కి చెప్పారు. ఇజ్రాయిల్ ఆక్రమిత ప్రాంతాలకు, పాలస్తీనా పాలనా సంస్థ ఆధ్వర్యంలోని ప్రాంతాలకు సంఘీభావ బృందాలను పలువురు సూచించారు. ఆక్రమిత ప్రాంతాల్లో ఇజ్రాయిల్ సైనికులు చేస్తోన్న దౌర్జన్యాలు, అత్యాచారాలను ప్రతినిధులందరూ తీవ్రంగా ఖండించారు. కార్మికోద్యమం, ట్రేడ్ యూనియన్లలో ప్రజ్వలిస్తోన్న కొత్త పోరాట స్ఫూర్తి గురించి కూడా పలువురు ప్రతినిధులు ప్రస్తావించారు. కార్మికోద్యమంలో బలపడుతోన్న వర్గశక్తుల కొత్త పోరాటాలను డిమాండ్ చేయడం ముదావహమని వారు పేర్కొన్నారు. ఫోక్లరీలు, ఇతర పనిస్థలాల్లో పోరాట కార్యచరణను అభివృద్ధి చేయడానికి, కార్మికోద్యమంలో వర్గశక్తులను మరింతగా పటిష్టం చేయడానికి చర్యలు చేపట్టాల్సిన అవసరమెంతైనా ఉన్నదని ప్రతినిధులు నొక్కి చెప్పారు. ప్రపంచీకరణ విధానాలకు వ్యతిరేకంగా బహుముఖంగా జరుగుతోన్న పోరాటాలు నానాటికీ పుంజు కుంటున్నాయి. ఈ పోరాటాలను ముందుకు తీసుకువెళ్ళడానికి కమ్యూనిస్టు, కార్మిక పార్టీల మధ్య ప్రజల ఉద్యమాల మధ్య మరింత సంఘీభావం అవసరమెంతైనా ఉన్నదని పలువురు విజ్ఞప్తి చేశారు. వివిధ సమస్యలపై కమ్యూనిస్టు, కార్మిక పార్టీలు చూపుతోన్న చొరవకు అంతర్జాతీయ మద్దతును సమీకరించాల్సిన అవసరమున్నదని పలువురు పేర్కొన్నారు. వారు ప్రస్తావించిన ఉద్యమాల్లో కొన్ని : మియామిలో ఉగ్రవాద గ్రూపులకు వ్యతిరేకంగా పోరాడినందుకు అమెరికాలో జైలుశిక్ష అనుభవిస్తోన్న ఐదుగురు క్యూబా దేశభక్తుల విడుదలకై ఆందోళన, నాటో విస్తరణకు వ్యతిరేకంగా బొహీమియా-మోరావియా కమ్యూనిస్టు పార్టీ ఉద్యమం, లాటిన్ అమెరికా ఆర్థిక వ్యవస్థల పునర్వ్యవస్థీకరణకు వ్యతిరేకంగా ఫ్లాన్ ఫ్యూయెల్లా-పనామా, దాని సాయుధ విభాటం చేస్తోన్న పోరాటం, అరబ్ దేశాల ఆర్థిక వ్యవస్థలు పూర్తిగా తమపై ఆధారపడేలా చేసేందుకు అమెరికా, యూరోపియన్ యూనియన్ పన్నుతున్న దుష్ట

పన్నాగాలకు వ్యతిరేకంగా అరబ్ ప్రజా సంఘాల పోరాటాలు మొదలైనవి. సామ్రాజ్యవాద ప్రభుత్వాల విధానాలు, బహుళజాతి సంస్థలకు వ్యతిరేకంగా కొత్తగా ప్రారంభమవుతోన్న ఉద్యమాలను పరిగణనలోకి తీసుకుంటూ కమ్యూనిస్టు, కార్మిక పార్టీలు తమ పోరాటాలు, ఉద్యమాలను సమన్వయం చేసుకోవాలని ప్రతినిధులు సూచించారు. కమ్యూనిస్టు, కార్మిక పార్టీల సమావేశాలు తరచూ జరగాల్సిన అవసరమెంతైనా ఉన్నదని ఏధెన్స్ సమావేశాల్లో పాల్గొన్న ప్రతి ఒక్కరూ అభిప్రాయపడ్డారు. మరింత విశాల ప్రాతిపదికన అంతర్జాతీయ స్థాయిలోనే గాక, దేశాలు, ప్రాంతాల వారీగా అంశాల ప్రాతిపదికన కూడా జరగాలని ప్రతినిధులు నొక్కి చెప్పారు. ప్రపంచ ప్రజలందరినీ ప్రభావితం చేసే అంతర్జాతీయ సంఘటనలపై ఉమ్మడి వైఖరిని అనుసరించడానికి, ఉమ్మడి పోరాట వ్యూహాన్ని రూపొందించు కోవడానికి కమ్యూనిస్టు, కార్మిక పార్టీల సమావేశాన్ని నిర్వహించాలనే ప్రతిపాదనను కూడా చర్చించారు. ప్రజాస్వామ్య, సామ్రాజ్యవాద, గుత్త పెట్టుబడి వ్యతిరేక, దేశభక్తియుత శక్తుల సమైక్యతకు విరుద్ధంగా నివిధంగా కమ్యూనిస్టు, కార్మిక పార్టీలు సహకారాన్ని పెంపొందించుకోవాలని ప్రతినిధులు పేర్కొన్నారు. వివిధ సమాజాల్లో సంభవిస్తోన్న మార్పులు, ప్రస్తుత పరిస్థితుల్లో సామ్యవాదం భవిష్యత్తుపై సైద్ధాంతిక చర్చలకు అలాంటి సమావేశాలు వేదికలు కావాలని పలువురు అభిప్రాయపడ్డారు. కమ్యూనిస్టు, కార్మిక పార్టీలు, ఇతర ప్రగతిశీల శక్తుల మధ్య అంతర్జాతీయ స్థాయిలో సంఘీభావాన్ని మరింతగా పటిష్టం చేసుకోవాల్సిన అవసరమెంతైనా ఉన్నదనే అభిప్రాయాన్ని అందరూ వ్యక్తం చేశారు. ప్రజాస్వామ్య హక్కులు, స్వేచ్ఛాస్వాతంత్ర్యాలను హరించివేస్తోన్న ప్రగతినిరోధక శక్తులపై పోరాటంలో సంఘీభావాన్ని పెంపొందించుకోవడానికి కమ్యూనిస్టు, కార్మిక పార్టీలు కృషిచేయాలని అన్ని పార్టీల ప్రతినిధులు నొక్కి చెప్పారు.

ఏధెన్స్ సమావేశంలో పాల్గొన్న పార్టీల జాబితా

అల్బేనియా-కమ్యూనిస్ట్ పార్టీ ఆఫ్ అల్బేనియా
అల్జీరియా-అల్జీరియన్ పార్టీ ఫర్ డెమోక్రసి
అర్జెంటీనా-కమ్యూనిస్ట్ పార్టీ ఆఫ్ అర్జెంటీనా
ఆర్మీనియా-కమ్యూనిస్ట్ పార్టీ ఆఫ్ ఆస్ట్రేలియా
ఆస్ట్రీయా-కమ్యూనిస్ట్ పార్టీ ఆఫ్ ఆస్ట్రీయా
బంగ్లాదేశ్-కమ్యూనిస్ట్ పార్టీ ఆఫ్ బంగ్లాదేశ్
బెలారస్-కమ్యూనిస్ట్ పార్టీ ఆఫ్ బెలారస్
బెల్జియం-వర్కర్స్ పార్టీ ఆఫ్ బెల్జియం
బ్రెజిల్-కమ్యూనిస్ట్ పార్టీ ఆఫ్ బ్రెజిల్
బల్గేరియా-బల్గేరియన్ కమ్యూనిస్ట్ పార్టీ (జార్జి డిమిట్రోవ్), కమ్యూనిస్ట్ పార్టీ ఆఫ్ బల్గేరియా
ఎఫ్ఎంఎస్సి-ఇపి, కొలంబియా
క్యూబా-కమ్యూనిస్ట్ పార్టీ ఆఫ్ క్యూబా
సైప్రస్-ప్రోగ్రెసివ్ పార్టీ ఆఫ్ ది వర్కింగ్ పీపుల్
చెక్ రిపబ్లిక్-కమ్యూనిస్ట్ పార్టీ ఆఫ్ బొహీమియా మోరావియా
డెన్మార్క్-కమ్యూనిస్ట్ పార్టీ ఆఫ్ డెన్మార్క్, కమ్యూనిస్ట్ పార్టీ ఇన్ డెన్మార్క్
డొమినకన్ రిపబ్లిక్- ఫోర్స్ ఆఫ్ ది రివోల్యూషన్ ఆఫ్ డొమినకన్ రిపబ్లిక్
ఈజిప్ట్ -కమ్యూనిస్ట్ పార్టీ ఆఫ్ ఈజిప్ట్

ఫిన్లాండ్-కమ్యూనిస్ట్ పార్టీ ఆఫ్ ఫిన్లాండ్
జర్మనీ-జర్మన్ కమ్యూనిస్ట్ పార్టీ
గ్రీస్-కమ్యూనిస్ట్ పార్టీ ఆఫ్ గ్రీస్
హంగరీ-హంగరీయన్ వర్కర్స్ పార్టీ
ఇరాన్-టుదేహ్ పార్టీ ఇన్ ఇరాన్
ఇరాక్-ఇరాక్ కమ్యూనిస్ట్ పార్టీ
ఐర్లండ్-వర్కర్స్ పార్టీ ఆఫ్ ఐర్లండ్
ఇజ్రాయిల్-కమ్యూనిస్ట్ పార్టీ ఆఫ్ ఇజ్రాయిల్
ఇటలీ-పార్టీ ఆఫ్ ది కమ్యూనిస్ట్ రీఫౌండింగ్
డిపిఆర్ ఆఫ్ కొరియా-వర్కర్స్ పార్టీ ఆఫ్ కొరియా
లాటివియా-సోషలిస్ట్ పార్టీ ఆఫ్ లాటివియా
లెబనాన్-లెబనీస్ కమ్యూనిస్ట్ పార్టీ
లక్సెంబర్గ్-కమ్యూనిస్ట్ పార్టీ ఆఫ్ లక్సెంబర్గ్
మెక్సికో-పాపులర్ సోషలిస్ట్ పార్టీ ఆఫ్, మెక్సికో
మోల్డోవా-పార్టీ ఆఫ్ కమ్యూనిస్ట్ ఆఫ్ రిపబ్లిక్ ఆఫ్ మోల్డోవా
నెదర్లాండ్స్: న్యూ కమ్యూనిస్ట్ పార్టీ ఆఫ్ నెదర్లాండ్స్
నార్వే-కమ్యూనిస్ట్ పార్టీ ఆఫ్ నార్వే
పాలస్తీనా-పాలస్తీనియన్ పీపుల్స్ పార్టీ
పోలండ్- పార్టీ ఆఫ్ పోలీష్ కమ్యూనిస్ట్స్
రొమేనియా-రొమేనియన్ కమ్యూనిస్ట్ పార్టీ, రొమేనియన్ లేబర్ పార్టీ
రష్యా-కమ్యూనిస్ట్ పార్టీ ఆఫ్ రష్యన్ ఫెడరేషన్, కమ్యూనిస్ట్ వర్కర్స్ పార్టీ ఆఫ్ రష్యా, రివోల్యూషనరీ పార్టీ ఆఫ్ కమ్యూనిస్ట్స్, యూనియన్ ఆఫ్ కమ్యూనిస్ట్ పార్టీస్-సిపిఎస్యు
స్లావేకియా: కమ్యూనిస్ట్ పార్టీ ఆఫ్ స్లావేకియా
స్పెయిన్-యునైటెడ్ లెఫ్ట్ ఆఫ్ స్పెయిన్, కమ్యూనిస్ట్ పార్టీ ఆఫ్ స్పెయిన్
సూడాన్-సూడానీస్ కమ్యూనిస్ట్ పార్టీ
సిరియా-సిరియన్ కమ్యూనిస్ట్ పార్టీ, సిరియన్ కమ్యూనిస్ట్ పార్టీ
టర్కీ-కమ్యూనిస్ట్ పార్టీ ఆఫ్ టర్కీ
ఉక్రెయిన్-కమ్యూనిస్ట్ పార్టీ ఆఫ్ ఉక్రెయిన్
యుఎస్ఎ-కమ్యూనిస్ట్ పార్టీ, యుఎస్ఎ వెనిజులా-కమ్యూనిస్ట్ పార్టీ ఆఫ్ వెనిజులా
వియత్నాం-కమ్యూనిస్ట్ పార్టీ ఆఫ్ వియత్నాం
యుగోస్లేవియా-న్యూ కమ్యూనిస్ట్ పార్టీ ఆఫ్ యుగోస్లేవియా

అబ్దుర్ రహ్మాన్ పాల్గొన్న పార్టీ : పీపుల్స్ రిపబ్లిక్ ఆఫ్ చైనా-కమ్యూనిస్ట్ పార్టీ ఆఫ్ చైనా
సమావేశాలకు హాజరుకాకుండా అధ్యయన వక్త్రాలను సమర్పించిన పార్టీలు
కమ్యూనిస్ట్ పార్టీ ఆఫ్ చిలీ, కమ్యూనిస్ట్ పార్టీ ఆఫ్ ఇండియా, పాపులర్ సోషలిస్ట్ పార్టీ (మెక్సికో), పాలస్తీనియన్ కమ్యూనిస్ట్ పార్టీ, ఫిలిప్పీన్ కమ్యూనిస్ట్ పార్టీ (పికెపి-1930), పోర్చుగీస్ కమ్యూనిస్ట్ పార్టీ, లేబర్ సోషలిస్ట్ పార్టీ ఆఫ్ రొమేనియా.

నందేశాలను వంపిన పార్టీలు : నేషనల్ లిబరేషన్ ఫ్రంట్ ఆఫ్ బ్రహ్మన్, కమ్యూనిస్ట్ పార్టీ (బెల్జియం), కమ్యూనిస్ట్ పార్టీ ఆఫ్ బ్రిటన్, ఫ్రెంచ్ కమ్యూనిస్ట్ పార్టీ, కమ్యూనిస్ట్ పార్టీ ఆఫ్ ఇండియా (మార్క్సిస్ట్), పార్టీ ఆఫ్ ఇటాలియన్ కమ్యూనిస్ట్స్, కమ్యూనిస్ట్ పార్టీ ఆఫ్ నేపాల్ (యుఎంఎల్), కమ్యూనిస్ట్ పార్టీ ఆఫ్ శ్రీలంక, ది లేబర్ పార్టీ-ఇఎమ్పి, టర్కీ.

కలాం అభివృద్ధులు - ఆచరణలు

తెలకపల్లి రవి

**వామ పక్షాలు మినహా మిగిలిన
పాలక పార్టీలన్నీ బలపరచిన
ఎన్డీఎ అభ్యర్థిగా డాక్టర్ ఎపిజె
అబ్దుల్ కలాం అత్యున్నత పీఠాన్ని
అధిష్టించారు. అభ్యర్థిత్వం
గురించిన అంచనాలు, ప్రచార
పర్వం ఎలా సాగినా
ఇప్పుడాయన దేశాధినేత.**

రాజ్యాంగం ప్రకారం భారత రాష్ట్రపతి. కేంద్ర క్యాబినెట్ సలహాల ప్రకారమే వ్యవహరించవలసిన అధినేత. అయితే మిశ్రమ ప్రభుత్వాలు, త్రిశంకు పార్లమెంటుల ప్రస్తుత శకంలో రాష్ట్రపతి పాత్ర ప్రభుత్వాల ఏర్పాటునుంచే ప్రారంభమవుతుంది. ప్రత్యక్షంగా కూడా కొన్ని కీలక విషయాలలో రాష్ట్రపతి చేయగలిగిందేమిటో కె.ఆర్.నారాయణన్ హయాంలో చూశాం. అలాగే జాతీని కలవర పరచే క్లిష్ట సందర్భాలలో విజ్ఞతావాణి వినిపించడం ద్వారా ఆయన నైతిక స్థితిగతుల కలిగించిన తీరునూ చూశాం. అంతకు ముందు కాలంలోనూ రాష్ట్రపతుల వ్యక్తిగత అభిప్రాయాలు, ధోరణులు దేశ వ్యవహారాలను ప్రభావితం చేసిన ఉదాహరణలున్నాయి.

ప్రచారం - వాస్తవం

రాజకీయ నాయకుడు కానప్పటికీ కలాం దేశంలో విస్తృత ప్రచారం పొందిన శాస్త్రవేత్త. నిజానికి ఆయన శాస్త్రవేత్త కాదు, సాంకేతిక నిపుణుడు (టెక్నాలజిస్టు) అనేది మరో బలమైన అభిప్రాయం. మన దేశంలో క్లిష్ట టెక్నాలజీ అభివృద్ధిలో ఆయన పాత్ర గణనీయమైంది. ఇంటిగ్రేటెడ్ గైడెడ్ మిసిలీడెవలప్ మెంట్ ప్రోగ్రాం (ఐజిఎంఐపి) పరిపూర్తి చేయడంలో నిర్వహించిన పాత్ర వల్లనే కలాం అందరి దృష్టిని ఆకర్షించారు. నిజానికి అది అనేక సంస్థల వ్యక్తుల కృషిని సమన్వయం చేయడంపై ఆధారపడింది. ఆ పని ఆయన జయప్రదంగా చేయగలిగారు.

ఆగస్టు

సంఘ పరివార్ పుణ్యన కలాం అంటే అణుబాంబు తయారీదారుడనే ప్రచారం తారాస్థాయిని సాగింది. ఆయనకు అంతకు ముందు యునైటెడ్ ఫ్రంట్ ప్రభుత్వ హయాంలోనే భారతరత్న లభించింది. ఆయన ప్రతిభను గుర్తించి నియమించింది విపిసింగ్ ప్రభుత్వం. తాను ఆరుగురు ప్రధాన మంత్రులతో కలసి పనిచేశానని ఆయన తరచూ చెబుతుంటారు.

కలాం స్వీయ చరిత్ర ప్రకారమే ఆయన జీవితంలో అత్యంత ప్రధానమైన ఘట్టం ఎస్ఎల్వి ఉపగ్రహాల ప్రయోగం. విక్రమ్ సారాభాయ్, సతీష్ ధావన్లు పరిశోధనా రంగంలో సాధించిన విజయాలను గరిష్ట స్థాయిలో వినియోగించాలని భావించారు. అందులో భాగంగా ఐజిఎంఐపిలో పాటు మరికొన్ని ఏజన్సీలను కూడా రంగంలోకి దించారు. అందుకోసం ఇస్రో నుంచి కలాంను తీసుకొచ్చారు. డిఫెన్స్ రిసెర్చ్ అండ్ డెవలప్ మెంట్ ఆర్గనైజేషన్ (డిఆర్డిఎఫ్)కు కలాం కన్నా ముందు నాయకత్వం వహించి ఆయనను తీసుకురావడంలో భాగం పంచుకున్న విఎస్ అరుణాచలం ఇలా అన్నారు; “నా దృష్టిలో కలాం సమర్థుడే. కాని ఆయనలాటి వారు మరికొందరు కూడా నాకు తెలుసు. మొత్తంగా అంకిత భావంతో పనిలో నిమగ్నమవడమే అతని బలం. ఉత్సాహంతో సానుకూల దృక్పథంతో పని చేస్తారు. డిఆర్డిఎఫ్లో అతనిప్రభావం చాలా వుంది. కాని అతను వోన్ బరున్ (సుప్రసిద్ధ జర్మన్ శాస్త్రజ్ఞుడు)లాటి వాడేమీ కాదు. అతను ప్రయోగశాలలో అందరు డైరెక్టర్లలాటి వ్యక్తి

మాత్రమే. అతనిలో అద్భుతమైన విషయాలేమీ లేవు.”

మిసిలీ వ్యవస్థ పట్ల, ఆయుధాల పట్ల ఆసక్తి ఎస్ఎల్వి సీరిస్ నిర్వహణలో ఆయన పాత్ర వల్ల అదనపు ఆకర్షణ సమకూరింది. ఈ క్రమంలో ఆయన కొన్ని ముఖ్యమైన సాంకేతిక అంశాలను కనుగొని సమన్వయపరచగలిగారు. కాని అవి విస్తృతమైనవేమీ కాదు. కలాం మౌలిక పరిశోధనలు చేసిన దానికంటే వున్న పరికరాలను వినియోగించుకోవడం, అందుకోసం తన బృందాన్ని మోటివేట్ చేయడంలో సిద్ధహస్తుడని అందరి అభిప్రాయం. అదే ఆయన ప్రత్యేకత. కలాంను సుప్రసిద్ధుని చేసిన అణుబాంబు పరీక్ష విషయం తీసుకుంటే అందులో కలాం పరిమిత పాత్ర. దానికి ప్రధాన సంధానకర్త డిపార్ట్ మెంట్ ఆఫ్ అటామిక్ ఎనర్జీ (డిఎఇ). అందులో ఒక భాగాన్ని మాత్రమే ఆయన పర్యవేక్షించారు. కాని దాన్ని వరీక్షించి చూడాలనే కుతూహలం ప్రదర్శించడంలో మాత్రం కలాం చాలా ముందున్నారు. తన హయాంలోనే ఈ విషయమై లేఖలు వచ్చినా తను అనుమతించలేదని మాజీ ప్రధాని దేవేగౌడ అణ్వస్త్ర ప్రయోగం తర్వాత వాజ్ పేయికి రాశారు. డిఎఇ, డిఆర్డిఎఫ్ ల బృందంలో అణ్వస్త్రం పట్ల అమితోత్సాహం చూపిన వారిలో కలాం ఒకరనేది నిస్సందేహం. ఆ అర్థంలో ఆయన భారతీయ బాంబుకు పితామహుడే. అందుకే ఆయన సహచరులు “కలామిషియన్” (Kalamitious) అనే పదాన్ని సృష్టించారని న్యూయార్క్ టైమ్స్ విలేకరి రాశారు.

అవాస్తవ ప్రకటనలు

బాంబు పరీక్ష తర్వాత జరిగిన పత్రికా గోష్టిలో కలాం ఉత్సాహంతో ఊగిపోయారు. డిఎఇ, డిఆర్డిఎఫ్ లు అత్యంత సమర్థవంతంగా తమ విధులు సమన్వయం చేసుకున్నాయి. దేశానికి అణ్వస్త్ర ప్రమాదం తప్పించే సామర్థ్యం సంతరించి పెట్టాయి. అణ్వాయుధీకరణ క్రమం పూర్తయి పోయింది అని ప్రకటించారు.

పాకిస్తాన్ అణు ప్రమాదం గురించి అడగగా కలాం దాన్ని అసలు పరిగణనలోకి తీసుకోకుండా కొట్టివేశారు. వంద కోట్ల జనాభా గల భారత దేశం తన ఆయుధ బలంతో ఎలాంటి పరిస్థితి నైనా ఎదుర్కోగలుగుతుంది. వాస్తవానికి పాకిస్తాన్ కు ఇండియా జవాబు నాలుగు రెట్లు బలంగా వుంటుంది అని ఆయన అన్నారు!

ఈ వ్యాఖ్యలన్నిటిలో అవాస్తవికత స్పష్టంగా కనిపిస్తూనే వుంది. మొదటిది - ఈ వరీక్షలతో ఇండియాకు అణు ప్రమాదం

తొలగిపోయిందని చెప్పడం. ఆ వెంటనే పాకిస్తాన్ జరిపిన పరీక్షలతో అది వీగిపోయింది. ఇక రెండోది పరస్పర వినాశనం తప్ప అధిక్యత వుండని అణ్వాయుధ రంగంలో ఆయన నాలుగు రెట్లు అయిదు రెట్లు అని లెక్కలు చెప్పడం. అలాగే భారత దేశ అణ్వాయుధీకరణ క్రమం పూర్తయి పోయిందని చెప్పడం వల్ల లేనిపోని గందరగోళం ఏర్పడింది. సంఘ పరివార్ దుస్సాహసానికి శాస్త్రపరమైన మద్దతు లభించినట్లయింది. అంతేగాక అణ్వస్త్ర తయారీ క్రమం తిరుగులేని దైనట్లు ఇప్పటికే జరిగిపోయినట్లు దానికి ఎంత మూల్యమైనా చెల్లించవలసిందే నన్నట్లు అభిప్రాయం కలిగింది. అసలు అణ్వస్త్ర తయారీ అంటే ఏమిటి అందుకు ఎంత ఖర్చవుతుంది అనే గందరగోళానికి కూడా అబ్దుల్ కలాం ప్రకటన దోహదం కలిగించింది. దీనివల్ల భారత దేశ అణ్వస్త్ర సామర్థ్యం గురించి కూడా లేని పోని భ్రమలు ఏర్పడి ఇండియా ఇప్పటికే అణు అగ్రరాజ్యం అయిందనే వాదనకు బలం చేకూరింది. ఇదంతాకూడా అణ్వాయుధ సమస్య పర్యవసానాలను సీరియస్ గా తీసుకోని ఫలితమే. శాస్త్ర సాంకేతిక పరమైన విజయం సాధించామనే ఆనందం తప్ప దాని రాజకీయ పూర్వాపరాలు ఆయన దృష్టిలో లేవు; లేదా పట్టించుకోలేదు. అంతేందుకు? అణ్వస్త్రం వల్ల దేశానికి భద్రత లభిస్తుందా అని అడగ్గా ఆయన ఇలా జవాబు చెప్పారు; “మన శత్రువును గరిష్ట స్థాయిలో దెబ్బ తీయగలిగేదే కనీసం అణు రక్షణ (ఫంట్ లైన్, సెప్టెంబరు 12, 1998)”

కలాం అణ్వాయుధారాధన అంతటితోనే ఆగలేదు. ఆయన ఆ తర్వాత ఎక్కడ మాట్లాడినా దాన్ని ఘన విజయంగా చెప్పడంతో పాటు దేశానికి అదివరకు లేని గొప్ప రక్షణ ఏదో లభించినట్లు చెబుతూ వచ్చారు. పైగా 1998 లోనే ప్రీతిష్ నందికి ఇచ్చిన ఇంటర్వ్యూలోనే ఆయన ఈ భావాలు వెలిబుచ్చారు. “మన దేశం 3000 సంవత్సరాల చరిత్రలో అన్ని దేశాల వారు మనపై దండ యాత్రలు చేశారు. ఆక్రమించారు. మన బుర్రలను కూడా ఆక్రమించారు. అలెగ్జాండర్ తో మొదలు పెట్టి గ్రీకులు, పోర్చుగీసులు, బ్రిటిష్ వారు, ఫ్రెంచి, డచ్ వారు అందరూ వచ్చి వెళ్లారు. కాని మనం మాత్రం ఎవరిపట్లా అలా వ్యవహరించలేదు..... ఎందుకంటే మనం ఇతరుల స్వాతంత్ర్యాన్ని గౌరవిస్తాం..... ఇకపోతే నాకు మూడో విజన్ వుంది. అదేమంటే ఇండియా ప్రపంచానికి దీటుగా నిలబడితే తప్ప మనను ఎవరూ గౌరవించరు. ఈ ప్రపంచంలో భయానికి చోటు లేదు. బలాధిక్యతనే బలం గలవారు గౌరవిస్తారు. మనం సైనికంగానూ ఆర్థికంగానూ కూడా బలీయంగా వుండాలి...”

ఈ భావలహరి సంఘ పరివార్ దుందుడుకు దురభిమాన భావాలకు దగ్గరగా వుండటం స్పష్టంగా కనిపిస్తున్న విషయం. అందుకే ఆయన గురించి ఆర్గనైజర్ ప్రత్యేక సంచిక ప్రచురించింది. ముస్లిం అయినప్పటికీ ఆర్ఎస్ఎస్, ఆగస్టు

అణ్వస్త్ర కార్యక్రమాన్ని భుజాన మోయడమేకాక దాని వ్యతిరేకులపై ధ్వజమెత్తడంలోనూ కలాం

ముందున్నారు “ఈ సోకాల్డ్ మేధావులు... వాషింగ్టన్ లోనో, మాస్కోలోనో ప్రదర్శనలు చేయవలసింది. ఆ ప్రభుత్వాలపై ఒత్తిడి తెచ్చి అవి అణ్వస్త్ర సామర్థ్యాన్ని శూన్యం చేసే స్థితి కల్పించవలసింది. అప్పుడు అన్ని దేశాలూ ఆ స్థాయికి చేరతాయి.” అన్నారు.

విహెచ్పి, శివసేన వంటివి కూడా బలపరచాయి. ఈ అణ్వస్త్ర కార్యక్రమాన్ని స్పష్టంగా వ్యతిరేకించడానికి సిద్ధం కాని కాంగ్రెస్ అవకాశవాదమే ఆయన అభ్యర్థిత్యాన్ని బలపరచడంలోనూ కన్పించింది.

అణ్వస్త్ర కార్యక్రమాన్ని భుజాన మోయడమేకాక దాని వ్యతిరేకులపై ధ్వజమెత్తడంలోనూ కలాం ముందున్నారు. “ఈ సోకాల్డ్ మేధావులు... వాషింగ్టన్ లోనో, మాస్కోలోనో ప్రదర్శనలు చేయవలసింది. ఆ ప్రభుత్వాలపై ఒత్తిడి తెచ్చి అవి అణ్వస్త్ర సామర్థ్యాన్ని శూన్యం చేసే స్థితి కల్పించవలసింది. అప్పుడు అన్ని దేశాలూ ఆ స్థాయికి చేరతాయి.” అన్నారు. అగ్ర రాజ్యాలు అణ్వస్త్రాల విషయంలో ద్వంద్వ నీతిని ప్రదర్శించే మాట నిజమే కాని దాని అర్థం ఇక్కడ శాంతి కాముకులు తమ భావాలు వెల్లడించకూడదనా? సోకాల్డ్ మేధావులు అనడంలో కూడా చులకనభావమే కనిపిస్తుంది.

ప్రధాన రచనలు

అణ్వాయుధ సమస్యను అలా వుంచి ఇతర అంశాలలో కలాం అభిప్రాయాలను ఇప్పుడు చూద్దాం. రాజకీయాలలో లేకపోయినా ఆయన వై.ఎస్. రాజన్ తో కలసి “ఇండియా 2020 ఎ విజన్ ఫర్ న్యూమిలీనియం” అనే పుస్తకం రాశారు.

ఇటీవలనే “ఇగ్నైటింగ్ మైండ్స్” అనే మరో పుస్తకం వెలవరించారు. ఈ రెండింటి ద్వారా ఆయన దేశాభివృద్ధికి సంబంధించిన తన భావాలను వెల్లడించారు. “వింగ్స్ ఆఫ్ ఫైర్” అనే పేరిట అంతకు ముందే ఆత్మకథ రాశారు. కలాం రచనలలో అభివృద్ధి అనే మాట తరచూ కనిపిస్తుంది. ఇండియా అభివృద్ధి తన లక్ష్యమని అందుకు అనేక పథకాలు ప్రకటిస్తారు. కాని విజన్ పుస్తకం చదివితే ఆయన దేశానికి సంబంధించిన ఆర్థిక సామాజిక అసమానతలను లోతుగా పరిశీలించడానికి సిద్ధపడినట్లు కనిపించదు. కులం, వర్గం, జెండర్ వివక్ష, మత కలహాలు, సోషలిజం లాంటి రాజకీయ సామాజిక అంశాలకు వాటిలో చోటు కనిపించదు. దోపిడీ పీడన, సామ్రాజ్య వాదం, శ్రామికులు, దళితులు ఇలాంటి మాటలు కానీ భావాలు కాని కనిపించవు. ప్రభుత్వ సర్వీసులో వుండే కలాం లాంటి వారు కీలకమైన అంశాలలో తమ భావాలు నేరుగా వెల్లడించే అవకాశం వుండదు కనుక ఇలాంటి రచనల ద్వారానైనా వాటిని వెల్లడించడం కద్దు. విచిత్రమేమంటే ఆయన మాత్రం వాటిపై దాదాపు మౌనం పాటించారు. ఎంత సేపూ అభివృద్ధి సాంకేతిక నైపుణ్యంతో సాధించాలని, దేశ ప్రజలకు సంకల్పం వుండాలని, కలసి మెలసి పని చేయాలని చెప్పడమే చూస్తాం.

కలాం తన రచనలో నేటి ప్రపంచ దేశాల ఆర్థిక సామర్థ్యానికి సంబంధించిన లెక్కల వివరాలు చాలా ఇచ్చారు. కాని వాటిలో రాజకీయ సారాంశం మాత్రం వుండదు. అమెరికా, చైనా, జపాన్, యూరప్ లతో పాటు ఆయన దృష్టిలో మలేషియా, దక్షిణ కొరియా, సింగపూర్ వంటివి కూడా అభివృద్ధి నమూనాలుగా వున్నాయి. చైనా గురించి చెప్పినప్పుడు కూడా అక్కడి రాజకీయ వ్యవస్థ గురించి చెప్పరు. ఇక పోతే మాజీ సోవియట్ యూనియన్ గురించి అసలు ప్రస్తావించరు. పైగా దాన్ని గురించి ప్రతికూల వ్యాఖ్యలు కూడా చేస్తారు. పిల్లలతో తన సంభాషణల ఆధారంగా రాసిన ఇగ్నైటింగ్ మైండ్స్ లో కలాం ప్రపంచంలో వివిధ దేశాల వైఖరిని కొన్ని రకాలుగా విభజిస్తారు. అందులో సోవియట్ యూనియన్ ను పెద్దన్న వైఖరి వల్ల పతనమైన దేశం అని అంటారు. మన ప్రభుత్వ రంగం, వైజ్ఞానిక రంగాలను గురించి గొప్పగానే చెప్పే కలాం అందుకు సోవియట్ నాడు చేసిన సహాయం పట్ల కృతజ్ఞతగా మాట్లాడకపోగా తేలిగ్గా తీసేస్తారు. మన ప్రభుత్వరంగం సోవియట్ నుంచే సాంకేతిక పరిజ్ఞానం కొనుగోలు చేసిందంటూ దాన్ని వ్యాపార సంబంధంగా దిగజార్చడమే కాక ఇంకా మరికొన్ని అభివృద్ధి చెందిన దేశాలు కూడా సహాయం చేశాయని అంటారు! అదే అమెరికా విషయం వచ్చే సరికి ఆరాధనగా మాట్లాడతారు. సోవియట్ మొదటిసారిగా మనిషిని అంతరిక్షంలోకి పంపిన ఘటనను గురించి ఏమాత్రం రాయరు

(మిగతా 23వ పేజీలో)

సెక్స్ వర్కర్లు - ఆరోగ్యవసరాలు

గీతాంజలి గంగూలి

(సండర్లాండ్ యూనివర్సిటీ, బ్రటన్)

మాకు కావలసింది మంచి పనివరిస్థితులు, మంచి రోడ్లు, మమ్మల్ని అస్పృశ్యులుగా చూడకుండా చికిత్సచేసే మంచి డాక్టర్లు. వాస్తవానికి మేము వారి ఆసుపత్రులకు వెళ్లినప్పుడు మాత్రమే అంటరానివారమౌతాము, అంతే కాని రాత్రిపూట మా ఇళ్లకు వచ్చేప్పుడు మాత్రం ఇటువంటి పట్టించుకోలేమి వారికి ఉండవు.

- **ప్రేమ (ముంబయిలోని కామాటిపుర రెడ్ క్రెజ్ ప్రాంతంలోని 24 ఏళ్ల సెక్స్ వర్కర్)**

వ్యభిచారాన్ని ఇప్పుడంతా సెక్స్ వర్క్ అని, వ్యభిచారుల్ని సెక్స్ వర్కర్స్ అనీ అంటున్నారు. నాటికీ నేటికీ ఈ పని సంఘంలో చీత్కారాలకు గురిఅవుతున్నదే. వ్యభిచారం అనగానే అది కామత్పజ్జకు సంబంధించిన విషయంగా చూస్తారు గనుకనే వ్యభిచారుల్ని నియంత్రించాలని, వారిపై నిషా వేయాలని, చట్టం పరంగానూ, ఆరోగ్య వరంగానూ వారిని ఒక కంట కనిపెట్టి ఉండాలని భావిస్తుంటారు.

వ్యభిచారం విషయంలో అధికారుల దృష్టి ఎప్పుడూ వ్యభిచారం చేసే మహిళలకు వ్యతిరేకంగానూ, పురుషులకు అనుకూలంగానూ ఉంటుంది. సెక్స్ వర్కర్ల ఆరోగ్యం అంటే వారి దృష్టిలో వ్యభిచారిణులనుండి విటులకు రోగాలు అంటుకోకుండా రక్షించడమే. వారు సెక్స్ వ్యాపారంలో మహిళలను రోగాలు నిల్వచేసుకునే రిజర్వాయర్లుగా పరిగణిస్తారు. పురుషులను అంటురోగాలనుండి రక్షించాలంటే అశుభ్రమైన మహిళలను నియంత్రించాలను కుంటారు. సెక్స్ పరిశ్రమలో మహిళల ఆరోగ్యసమస్యను కూడా వారు లైంగికరిస్తారు. అయితే సెక్స్ వ్యాపారంలోని మహిళలకు వచ్చే వ్యాధుల్లో సాధారణ పట్టణ పేదలకు వచ్చే అనేక వ్యాధులుంటాయి. వారు టిబి, మలేరియా, శ్వాసకోశ వ్యాధులతో బాటు అనేక రకాల ఇతర వ్యాధులకు గురియవుతుంటారు.

వీటితోబాటు 'వృత్తి రుగ్మతలు'గా చెప్పుకునే అనేక వ్యాధులకు కూడా గురియవుతుంటారు. అందువల్ల వారికి నిర్దిష్టమైన ఆరోగ్య అవసరాలున్నాయి. అవి సుఖవ్యాధులనుండి రక్షణ, నిర్దిష్టమైన గర్భనిరోధక

వ్యభిచారం విషయంలో అధికారుల దృష్టి

ఎప్పుడూ వ్యభిచారం చేసే మహిళలకు

వ్యతిరేకంగానూ, పురుషులకు

అనుకూలంగానూ ఉంటుంది. సెక్స్ వర్కర్ల

ఆరోగ్యం అంటే వారి దృష్టిలో

వ్యభిచారిణులనుండి విటులకు రోగాలు

అంటుకోకుండా రక్షించడమే. వారు సెక్స్

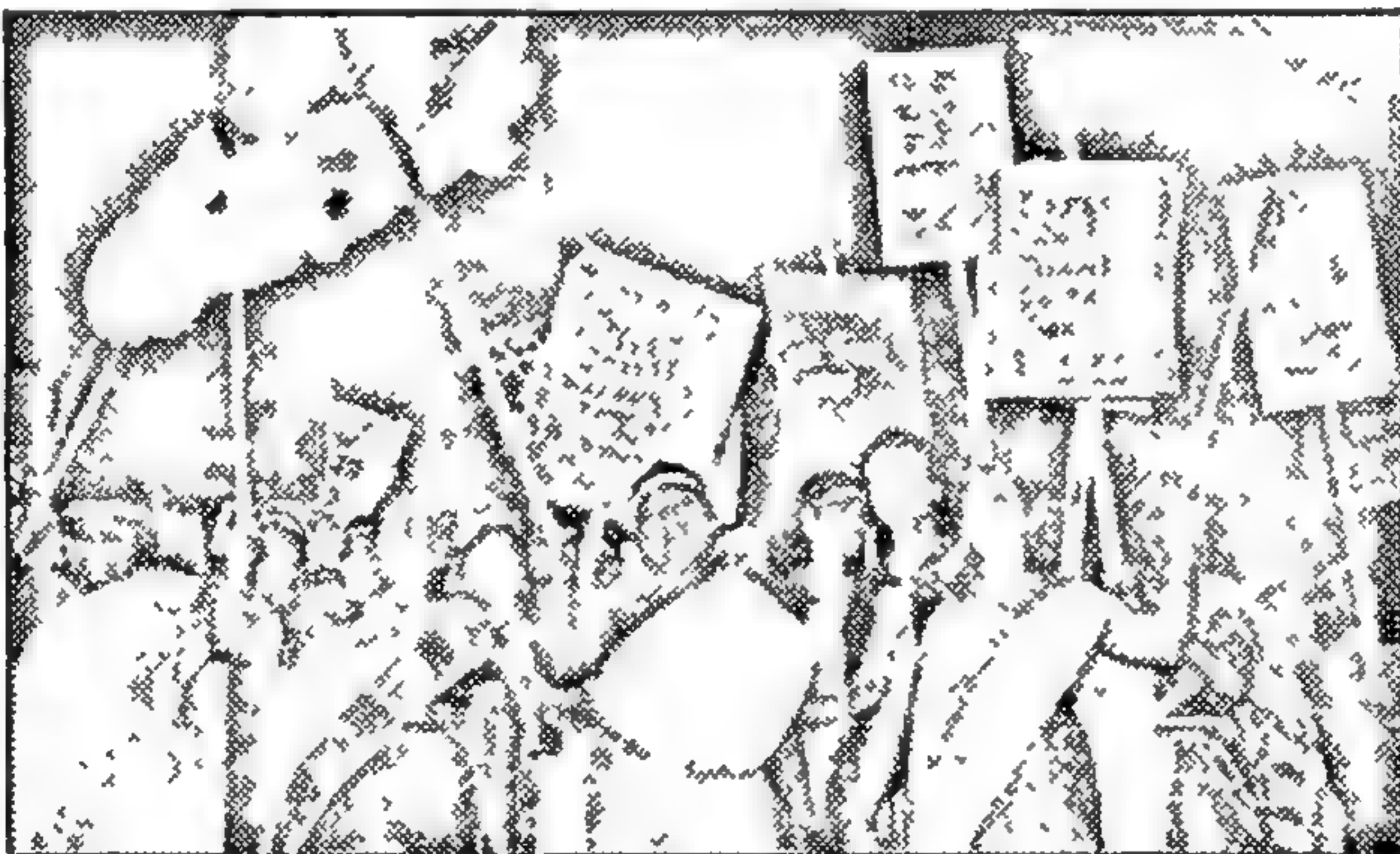
వ్యాపారంలో మహిళలను రోగాలు

నిల్వచేసుకునే రిజర్వాయర్లుగా

పరిగణిస్తారు.

సాధనాలు, శిశు సంరక్షణ అవసరాలు.

ఆరోగ్యం అంటే రోగాలు లేకపోవడం, శారీరకంగా, మానసికంగా ఆరోగ్యకరంగా ఉండటం అని నిర్వచించారు. ఇటీవలి కాలంలో మహిళలకు సంబంధించి పునరుత్పత్తి ఆరోగ్యం గురించి చెబుతున్నారు. ఇది సాధారణ ఆరోగ్యానికి భిన్నమైనది.

మాకు హక్కులు ఉండవా? సెక్స్ వర్కర్ల ప్రదర్శన దృశ్యం

పునరుత్పత్తి ఆరోగ్యమంటే కేవలం రోగాలు లేకపోవడమే కాదు, పునరుత్పత్తి వ్యవస్థలు, విధులకు సంబంధించి అన్ని రకాలుగానూ భౌతికంగా, మానసికంగా, సామాజికంగా ఆరోగ్యంగా ఉండడం అని జనాభా, ఆరోగ్యంపై అంతర్జాతీయ సదస్సు నిర్వచించింది. "అందువల్ల పునరుత్పత్తి ఆరోగ్యం అంటే అర్థం ప్రజలు సంతృప్తికరమైన, భద్రమైన లైంగిక జీవితం కలిగి ఉండడం, వారు పునరుత్పత్తి సామర్థ్యమూ, ఎప్పుడు, ఎలా బిడ్డలు కనాలన్న విషయంలో మూర్తి స్వేచ్ఛ కలిగి ఉండడమూ నన్నమాట" అని సదస్సు పేర్కొంది. కాని ఈ నిర్వచనం సరిపోదని విమర్శలు వచ్చాయి. అందువల్ల ఇప్పుడు పునరుత్పత్తి ఆరోగ్యం అన్నదాంట్లో పౌజ్టికాహారం, రక్తక్షీణత మొదలైన అన్ని అంశాలనూ చేర్చారు. అయితే ఈ నిర్వచనం ప్రధానంగా పెళ్లి,

కుటుంబాలకు సంబంధించిన పురుషులు, స్త్రీల అనుభవాలను తీసుకున్నారే గాని సెక్స్ వర్కర్లను పరిగణనలోకి తీసుకోలేదు. అయితే ఇప్పుడు 'ఎయిడ్స్' వ్యాధిని నిర్మూలించే ప్రచారంలో మాత్రం సెక్స్ వర్కర్లను తప్పకుండా పరిగణనలోకి తీసుకుంటున్నారు. వారిని ఎయిడ్స్ మోసుకుపోయే కారకాలుగా పరిగణిస్తున్నారు.

ఆరోగ్యం, సెక్స్ వర్క్స్ అధికార చర్చ

స్వాతంత్ర్యపూర్వం కుటుంబనియంత్రణ చర్చ సందర్భంగా సెక్స్ వర్కర్లను అసలు పరిగణనలోకి తీసుకునేవారు కారు. తరువాత భారత దేశమే మొట్టమొదటి సారిగా కుటుంబనియంత్రణను ఒక జాతీయ కార్యక్రమంగా చేపట్టింది. తొలి కొద్ది పంచవర్ష ప్రణాళికల కాలంలో పురుషులకు కు.ని. ఆపరేషన్లు, మహిళలకు గర్భనిరోధక సాధనాలు ఇవ్వడం మీద కేంద్రీకరించారు. కాని 1970 దశకం తరువాత పూర్తిగా మహిళల గర్భనిరోధక సాధనాల మీద మాత్రమే కేంద్రీకరించడం ప్రారంభించారు. ఎమర్జెన్సీ కాలంలో పురుషులకు బలవంతంగా కు.ని. ఆపరేషన్లు చేయించడం వల్ల

కాంగ్రెస్ పార్టీకి ఎన్నికల్లో తగిలిన ఎదురుదెబ్బ దీనికి కారణం. చాలా సందర్భాల్లో ఈ గర్భనిరోధక ప్రచారం బలవంతంగా సాగేది. అందువల్లనే మన జనాభా విధానం మహిళా వ్యతిరేకమైనదే కాక, జాతి, మత వివక్షతో కూడినది, పేదలకు వ్యతిరేకమైనది.

ఈ ధోరణి ఉండబట్టే జనాభా కౌన్సిల్ విధానం సెక్స్ వర్కర్లకు హార్మోన్లతో కూడిన, దీర్ఘకాలిక ఫలితాలిచ్చే గర్భనిరోధక సాధనాలివ్వాలని సిఫార్సు చేసింది. అంతేకాదు సెక్స్ వర్కర్లు విషయంలో కండోమ్ల వినయోగం వల్ల

ఉపయోగం లేదని, అవి అంత సమర్థంగా పనిచేయవని కూడా అది చెప్పింది. జనాభా కౌన్సిల్ చేసిన ఈ సిఫార్సు సెక్స్ వర్కర్లకు తీవ్రమైన ఆరోగ్య సమస్యలు తెస్తుందని దేశంలోకి చాలామంది ఆరోగ్యరంగ కార్యకర్తలు విమర్శించారు. "హార్మోన్ గర్భనిరోధక సాధనాలు సెక్స్ వర్కర్ల అవసరాలకు ఎంతమాత్రం తగవు. అవి సుఖవ్యాధులనుండి గాని, ఎయిడ్స్ నుండి గాని వారికి రక్షణ నీయవు. పైగా వాటివల్ల మహిళల్లో రుతుస్రావం అధికం కావడం, రుతుక్రమం తప్పుడవంటి సమస్యలు వస్తాయి...." అని వారు పేర్కొన్నారు.

ఇద్దరుకన్నా ఎక్కువమంది పిల్లలు గల సెక్స్ వర్కర్లకు కు.ని. ఆపరేషన్లు చేయించాలని, అలా చేయించుకోని వారి పిల్లలకు ప్రభుత్వ పాఠశాలలో ప్రవేశానికి అనర్హులుగా ప్రకటించాలని

1993 లో కేంద్రప్రభుత్వం జారీ చేసిన ఒక ఆదేశ వ్రతం పేర్కొంది. అంటే సెక్స్ వర్కర్ల కుటుంబనియంత్రణ అంటే పిల్లలను తగ్గించడం మాత్రమే నన్నమాట. అంతే కాదు అనేక స్వచ్ఛంద సంస్థలు కూడా సెక్స్ వర్కర్లు అసలు పిల్లలను కనకూడదని, కన్నాపరిమితంగా కనాలని ప్రచారం చేస్తున్నాయి.

సుఖవ్యాధులు, హెచ్ఐవి, ప్రభుత్వ యంత్రాంగం

సెక్స్ వర్కర్లంటే వ్యాధులు మోసుకుపోమే రిజర్వాయర్లనీ, ప్రజల ఆరోగ్యం చెడగొట్టేవారినీ చాలా కాలం నుండి ఉన్న అభిప్రాయమే. వలస కాలం నుండి అనేక విధాల సెక్స్ వర్కర్లనుండి విటుల రక్షణ కోసం అనేక చట్టాలు చేశారు. సెక్స్ వర్కర్లనుండి విటులకు వ్యాధులు అంటుకోకుండా వారిని 'శుభ్రంగా' ఉంచడానికి అనేక రకాల కార్యక్రమాలు చేపట్టారు. కాని ఫలితం రాలేదు. దీంతో బాటు సెక్స్ వర్కర్లు లేకపోతే చాలా సామాజిక సమస్యలు తలెత్తుతాయని బ్రిటిష్ వారు భావించేవారు. 19వ శతాబ్దం చివరిలో ఒక బ్రిటిష్ సైనికాధికారి చేసిన ఒక ప్రకటన ఇలా వుంది:

"యువకులైన, పెళ్లికాని సైనికులు పెద్దఎత్తున నివసించే కంటోన్మెంట్ ప్రాంతాల్లో వ్యభిచారులు గనుక లేకపోతే నేరపూరితమైన దాడులు, అత్యాచారాలు, అసాధారణ ఘోరాలు వంటి అనేక నేరాలు జరిగిపోతాయి."

అంటే పురుషుల లైంగిక వాంఛలు నియంత్రించలేనివి గనుక వారి వాంఛలు తీర్చడానికి ఆవిధంగా 'పరువుగల' కుటుంబాల్లోని మహిళలను దాడులనుండి రక్షించడానికి వ్యభిచారులు అవసరం. కనుక వారినుండి విటుల ఆరోగ్యం రక్షించడానికి జాగ్రత్తలు తీసుకోవాలి... ఇదీ బ్రిటిష్ వారి ఆలోచన. ఈ ఆలోచనే నేటికీ మన అధికార యంత్రాంగంలో జీర్ణించుకుని ఉంది. 1995లో ముంబయి లోని కామాటిపుర పోలీస్ స్టేషన్ ఇన్ స్పెక్టర్ వి.జి. వాఘ్ తో జరిపిన ఇంటర్వ్యూ లోని అంశాలు చదవండి:

"నా ఉద్దేశ్యంలో వ్యభిచారులు సాంఘిక సేవికలు. వాళ్లు లేక పోతే 'మంచి' కుటుంబాలకు చెందిన మహిళలు ముంబయి వీధుల్లో తిరగలేరు. వ్యభిచారులు లేకుంటే కామవాంఛ తీరని పురుషులు మహిళల మీద దాడి చేస్తారు. మంచి కుటుంబాలకు చెందిన మహిళలు వ్యభిచారులను చులకనగా చూస్తారుగాని నిజానికి వ్యభిచారులు వారి వైవాహిక జీవితాన్ని నిలుపుతున్నారని గుర్తించాలి..."

ఈ ధోరణి ఉండబట్టే స్వాతంత్ర్య నంతరం చేసిన వ్యభిచార నిరోధక చట్టాలు - 1956, అనైతిక వ్యభిచార అణచివేత చట్టం (సిటా) గాని, మహిళల, బాలికల అక్రమ వ్యభిచార (నిరోధక) చట్టం, 1986 గాని - చేసేటప్పుడు మహిళల ఆరోగ్యాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకోలేదు. ఈ చట్టాలన్నీ కూడా మహిళలు ఎటువంటి పరిస్థితుల్లో సెక్స్ వ్యాపారం చేయాలన్న విషయంలో నిబంధనలు పెట్టడానికి మాత్రమే ప్రయత్నించాయి.

అదే సమయంలో హెచ్ఐవి వ్యాప్తికి

హెచ్ఐవి నిరోధానికి గాను అంతర్జాతీయ

సంస్థల నుండి భారత ప్రభుత్వానికి

అందుతున్న సహాయం దానిపై అనేక ఒత్తిళ్లు

తెస్తోంది. ఆ ఒత్తిళ్ల వల్ల ప్రభుత్వం

మహిళలను బలవంతంగా హెచ్ఐవి

పరీక్షలకు నెట్టడం వంటి అర్థ ఫాసిస్టు

చర్యలకు పాల్పడుతోంది. ఇటువంటి

పద్ధతులను మరోవైపు అంతర్జాతీయ

మానవ హక్కుల సంఘాలు ఖండిస్తున్నాయి.

సంబంధించి పెద్ద ఎత్తున భయాందోళనలు చెలరేగడంతో మహారాష్ట్ర ప్రభుత్వం సెక్స్ వ్యాపారాన్ని చట్టబద్ధం చేయడానికి ప్రయత్నించింది. "ఎయిడ్స్ అనే వ్యాధి వ్యాప్తిని నిరోధించేందుకు వ్యభిచారుల కార్యకలాపాలను నిరోధించే బిల్లు" అనే పేరుతో ఒక బిల్లును రాష్ట్ర శాసనసభలో ప్రవేశపెట్టడానికి ప్రయత్నం జరిగింది.

ఈ చట్టం ప్రకారం, వ్యభిచారులందరూ అధికారుల దగ్గర రిజిస్ట్రేషన్ చేయించుకోవాలి. తమ కంపెనీలోని వ్యభిచారుల వయసు 21 ఏళ్లు దాటి ఉందని సూచిస్తూ వ్యభిచారకంపెనీయజమాని ఒక జాబితా తయారు చేసి ప్రదర్శించాలి. రిజిస్టర్ చేయించుకున్న ప్రతి మహిళ నెలకొక సారి వైద్య పరీక్షలు చేయించుకోవాలి. అయితే ఈ చట్టంలో మాత్రం మహిళలు ఎటువంటి వైద్య పరీక్షలు చేయించుకోవాలి? దాని ఖర్చులు ఎవరు భరిస్తారు? అన్న విషయాన్ని నిర్దిష్టంగా పేర్కొన లేదు. అంటే దీని ప్రకారం అధికారులు సెక్స్ ట్రేడ్ లోని మహిళలపై ఎటువంటి వైద్య పరీక్షలైనా, ప్రయోగాలైనా చేయించొచ్చన్నమాట.

తరువాత 1994లో మహారాష్ట్ర తెచ్చిన 'వాణిజ్యపరమైన సెక్స్ వర్కర్ల రక్షణ చట్టం' బిల్లులో దాని ఉద్దేశాన్ని వివరించేటప్పుడు రాజకీయంగా సరైన భాష ఉపయోగించేందుకు ప్రయత్నించారు. దీని ప్రకారం సెక్స్ వర్కర్లు ప్రభుత్వం చే ఏర్పాటు చేయబడ్డ బోర్డు వద్ద రిజిస్టరు చేసుకోవాలి. ఈ బోర్డు సెక్స్ వర్కర్లకు కొన్ని సంక్షేమ కార్యక్రమాలు చేపడుతుంది అదే సమయంలో శిక్షలు కూడా వేస్తుంది. బోర్డు వద్ద రిజిస్టరు చేసుకోని సెక్స్ వర్కర్లకు ఏదేమైనా కారాగార శిక్ష పడుతుంది. బోర్డు నిబంధనల్లో మానవ హక్కులను పూర్తిగా ఉల్లంఘించే ఒక నిబంధన ఇలా ఉంది:

"సుఖవ్యాధులున్న వ్యక్తులందరికీ వారికా వ్యాధులున్నాయన్న విషయం తెలియజేసే విధంగా చెరగని ఇంకుతో ముద్రలు వేయాలి. ప్రభుత్వ ఆదేశాల కనుగుణంగా ఈ ముద్రలు ఎలా, ఎప్పుడు వేయాలన్న విషయాన్ని బోర్డు నిర్ణయిస్తుంది."

అంతేకాదు, సుఖవ్యాధులున్న సెక్స్ వర్కర్లు ఆ వ్యాధులకు వైద్యం చేసుకునే వరకు వృత్తిలోకి రాకూడదు, జరిమానాలు కట్టాలి అని కూడా ఇది బిల్లు పేర్కొంది. సెక్స్ వర్కర్లు సుఖవ్యాధులతో బాధపడుతుంటే దానిపై బోర్డు ఏం చేయాలని గాని దానికి బాధ్యత గాని ఏమీ లేదు. దీన్ని బట్టి ఈ బిల్లు పేరులో ఉన్నట్లు సెక్స్

వర్కర్లను రక్షించేది కాదని, వారినిపై చెడు ముద్రలు వేసి వదిలేది మాత్రమేనని తెలిసిపోతోంది. పైగా ఇందులో ఇప్పటికే సెక్స్ వర్కర్లపై జరుగుతున్న వేధింపులను న్యాయబద్ధం గావించే అనేక అంశాలున్నాయి. ఈ బిల్లుపట్ల తీవ్ర నిరసన రావడంతో ప్రభుత్వం చట్టం చేయకుండా వెనక్కు తగ్గింది. అయితే ఈ బిల్లుగాని, అంతకు ముందు బిల్లుగాని సెక్స్ వర్కర్ల పట్ల ప్రభుత్వ ధోరణి ఎలా ఉందో తెలియజేస్తోంది. ఈ రకమైన ధోరణితో బాటు, స్థానిక పోలీసులతో కలిసి సెక్స్ వర్కర్లపై బలవంతంగా హెచ్ఐవి పరీక్షలు చేయించడం, వారిపై అనేక రకాల హెచ్ఐవి వ్యాక్సిన్ పరీక్షలు నిర్వహించడం వంటి చర్యలకు పాల్పడుతున్నారు.

రెడ్ లైట్ ప్రాంతంలోని మహిళలను లక్ష్యంగా పెట్టుకున్న ఫలితమేమిటంటే వారిపై పోలీసు వేధింపులు పెరిగాయి. వారిపై విటుల వేధింపులు కూడా పెరిగాయి. అంతేకాదు దీనివల్ల సెక్స్ వర్కర్స్ హెచ్ఐవికి గురికావడం తగ్గకపోగా వారిలోనూ, విటుల్లోనూ, వారి కుటుంబాల్లోనూ పెరిగాయి. దీనితో బాటు మరో వివరిణామం కూడా చోటుచేసుకుంటోంది. హెచ్ఐవి నిరోధానికి సెక్స్ వర్కర్లను మాత్రమే లక్ష్యం చేసుకోవడం వల్ల ప్రజల్లోని ఇతర సెక్షన్లలో దీని వ్యాప్తి నిరోధం పట్ల నిర్లక్ష్యత ఏర్పడుతోంది.

హెచ్ఐవి నిరోధానికి గాను అంతర్జాతీయ సంస్థల నుండి భారత ప్రభుత్వానికి అందుతున్న సహాయం దానిపై అనేక ఒత్తిళ్లు తెస్తోంది. ఆ ఒత్తిళ్ల వల్ల ప్రభుత్వం మహిళలను బలవంతంగా హెచ్ఐవి పరీక్షలకు నెట్టడం వంటి అర్థ ఫాసిస్టు చర్యలకు పాల్పడుతోంది. ఇటువంటి పద్ధతులను మరోవైపు అంతర్జాతీయ మానవ హక్కుల సంఘాలు ఖండిస్తున్నాయి. అంటే ఈ సమస్య విషయంలో 'ఒక వైపు సైనిక ఆత్యయిక స్థితి వంటి పరిస్థితి మరోవైపు మానవ హక్కుల పరిరక్షణ ప్రకటనలకు మధ్యనున్న వైరుధ్యం అర్థమవుతుంది.

సెక్స్ వర్కర్ల మీద కాకుండా విటుల మీద కేంద్రీకరించాలన్న పిలుపులు ఇటీవల అంతర్జాతీయ వేదికల మీద వినిపిస్తున్నాయి. విటులు కండోమ్స్ ఉపయోగించాల లేదా అన్న విషయంలో సెక్స్ వర్కర్లు నిస్సహాయులు గనుక వాటిని ఉపయోగించేట్లు విటుల మీదనే ఒత్తిడి తేవాలని కొన్ని సంస్థలు కోరుతున్నాయి. ఇది మేలైన సూచన అయినా సెక్స్ వాణిజ్యంలో మహిళలు అసహాయులు అన్న కోణం నుండి దీన్ని చూడడం తప్పు.

హెచ్ఐవితో సహా సుఖవ్యాధులు వ్యాపించకుండా ఉండేందుకే సెక్స్ వాణిజ్యంపై కేంద్రీకరిస్తున్నట్లు చెబుతున్నారు కాని నిజానికి సెక్స్ పరిశ్రమలో గాని బయట గాని మహిళలు హెచ్ఐవి వైరస్ ను వ్యాపింపజేసే దానికన్నా పురుషుల చేత వ్యాధి సంక్రమణం పొందుతున్న వారే అధికం. అందువల్ల రక్షణ లేని సెక్స్ వల్ల నష్టపోతున్నది అధికంగా మహిళలే నన్న విషయం గమనించాలి.

దీనికి తోడు స్త్రీ జననాంగాలను చిద్రం చేయడం, బాలికలతో సంభోగిస్తే హెచ్ఐవి ఇన్ ఫెక్షన్ పోతుందన్న మూఢనమ్మకం వంటివి కూడా మహిళలకు ఎనలేని హాని కలిగిస్తున్నాయి.

మరి సెక్స్ వర్కర్ల ఆరోగ్య సమస్యలను మనం ఏవిధంగా అర్థం చేసుకోవాలి? వాటిని ఏ విధంగా పరిష్కరించాలి?

సెక్స్ వ్యాపారంలోని మహిళలు ఏమి కోరుకుంటున్నారు

సెక్స్ వ్యాపారంలో ఉన్న మహిళలకు అత్యంత ముఖ్యమైన విషయం ఆరోగ్యం. అదే సమయంలో ఈ వ్యాపారంలోని మహిళల వయసు పెరుగుతున్న కొద్దీ వారి భవిష్యత్తు పట్ల దృక్పథం మారిపోతుంది. అందు వల్ల సెక్స్ వ్యాపారంలోని మైనర్ బాలికలు, వయోజన మహిళల సమస్యలను విడివిడిగా చూడాల్సి ఉంది.

సెక్స్ వర్కర్లు పట్టణ పేదవర్గాల జీవనమే అనుభవిస్తున్నారు. వారి పరిసరాలు కూడా అలాగే ఉంటాయి. ముంబయిలోని కామాటిపురాగాని, కొల్కతాలోని బొబజాగ్గాని దర్శించండి... వీధులన్నీ చెత్తా చెదారంతో నిండి దుర్వాసన వస్తుంటుంది. అక్కడ అత్యంత దుర్భర పరిస్థితుల్లో వారు సెక్స్ వ్యాపారం చేస్తుంటారు. వారి ఇళ్లు అగ్గిపెట్టెల మాదిరిగా ఉంటాయి. గాలి వెలుతురు ఉండదు. అంతటా అపరిశుభ్రంగా ఉంటాయి. ఇటువంటి పరిసరాలు అనారోగ్యానికి హేతువు కాకమరేమిటి?

సెక్స్ వ్యాపారంలో మైనరు బాలికలు

సెక్స్ వ్యాపారంలో మైనరు బాలికలు తీవ్రమైన మానవ హక్కుల ఉల్లంఘనకు గురియవుతున్నారు. ఇది వారి ఆరోగ్యంపై తీవ్ర ప్రభావం చూపుతోంది. వారిపై నిరంతర హింస జరుగుతోంది. వాటి ప్రభావం వర్ణనాతీతం. శారీరక వైకల్యంతోబాటు మానసిక రోగాలకు గురియవుతున్నారు. ఈ వ్యాపారంలో వయసు మీదపడిన వారికన్నా తక్కువ వయసున్న వారికి గిరాకీ ఎక్కువ కనుక వారు రోజూ మరింత ఎక్కువ మంది విటులను కలుసుకోవలసి వస్తుంది. 15-18 ఏళ్ల మధ్య వయసుగల సెక్స్ వర్కర్లు రోజుకు సగటున 2.8 మంది విటులను కలవాల్సి వస్తోందని కొల్కతాకు చెందిన డెవెలప్ మెంట్ డయలాగ్ అనే సంస్థ నిర్వహించిన సర్వేలో తేలింది. ఇతర లైంగిక వేధింపులతో బాటు ఈ వ్యాపారంలో ఉన్న పిల్లలు మానసిక, శారీరక భీతావహానికి ఎక్కువగా గురియవుతున్నారు.

సెక్స్ వ్యాపారంలోని బాలికలు తరువాత వచ్చే రుగ్మతలకు కారణాలు ఏమిటో కూడా తెలుసుకోలేని అజ్ఞానంలోనూ, అమాయకత్వంలోనూ ఉన్నారు. సుఖవ్యాధులకు గురియవుతారు. కాని అవి సెక్స్ వల్లే వ్యాపిస్తాయని వారికి తెలియదు. అంతే కాదు సెక్స్ లో రక్షణ పద్ధతుల గురించి వారికి తెలియదు తెలిసినా విటులను ఒప్పించ లేరు. వ్యభిచార గృహాల్లోని అనారోగ్యకర వాతావరణం, అస్థవ్యస్థమైన ఆహార అలవాట్లు వారిని జ్వరాలు, అతిసార, పచ్చకామెర్లు, టైఫాయిడ్, మలేరియా వంటి అనేక రోగాలకు గురిచేస్తాయి. ఇవి కాకుండా బాలికలు సిఫిలిస్, గనేరియా, మూత్రకోశ వ్యాధి వంటి అనేక

ఆగస్టు

సెక్స్ వ్యాపారంలో ఉన్న మహిళలకు ఇతర

మహిళలతో పోలిస్తే సుఖవ్యాధులు

అధికంగా ఉంటాయని వైద్య నిపుణులు

తరచూ చెబుతుంటారు. కాని ఇది వాస్తవం

కాదు. ఒకే ప్రాంతంలో మామూలు

మహిళలకు, సెక్స్ వర్కర్లకు వచ్చే

అనారోగ్యంపై జరిపిన తులనాత్మక సర్వేలో

తేలిందేమిటంటే లైంగిక వ్యాధులు రెండు

రకాల మహిళల్లో ఒకే తీవ్రతతో ఉన్నాయి.

రకాల వ్యాధులతో బాధపడుతుంటారు. సెక్స్ వ్యాపారంలోని పెద్దవారికంటే పిల్లలకు హెచ్ఐవి వైరస్ ఎక్కువగా సోకుతోందని ఐఎల్ఓ (అంతర్జాతీయ కార్మిక సంస్థ) చెప్పింది. ఒకసారి హెచ్ఐవి వైరస్ సోకిన వారు ఎయిడ్స్ వ్యాధి బారిన పడడం చాలా తొందరగా జరిగిపోతోంది. ఎందుకంటే వారిలో వ్యాధినిరోధక వ్యవస్థ అప్పటికి పెద్దగా అభివృద్ధి చెంది ఉండదు. వీటితో బాటు బాల్యంలోనే గర్భం ధరించడం, లెసెన్సులేని వైద్యులు, నాటు వైద్యుల వద్ద గర్భం తీయించుకోవడం వల్ల వారికి గర్భాశయానికి సంబంధించిన అనేక సమస్యలు తెస్తున్నాయి.

సెక్స్ వ్యాపారంలోని బాలికలు గర్భం దాల్చిస్తే వారు సహజంగా అబార్షన్ చేయించుకోడానికి ఇష్టపడరు. కాని వ్యభిచార గృహాల యజమానులు మాత్రం తమ వ్యాపారానికి దెబ్బ తగులుతుందనే భయంతో వారికి అబార్షన్ చేయిస్తుంటారు. అయితే గర్భం దాల్చిన బాలికలకు మంచి ఆహారంగాని, మందులుగాని ఇవ్వరు. వారి తల్లి తండ్రులకు దూరంగా మనుషులనుండి వేరు చేసి ఉంచడం వల్ల వారి మానసిక ఆరోగ్యం కూడా దెబ్బతింటోంది.

సెక్స్ వ్యాపారంలో బాలికల స్థితిగతులను చూపించి విధాన నిర్ణేతలు కొన్ని సార్లు మొత్తం సెక్స్ వర్కర్లకు వ్యతిరేకంగా చర్యలు తీసుకుంటున్నారు. కాని ఈ వ్యాపారంలోకి వచ్చే వయోజనులకు, బాలికలకు మధ్య వ్యత్యాసం చూడాల్సి ఉంది. బాలికలపై ఇతర రంగాల్లో జరుగుతున్నట్లే ఇక్కడ కూడా అనాచారాలు జరుగుతున్నాయన్న విషయం గ్రహించాలి. వయోజనులు తమకు తెలిసి ఈ వ్యాపారంలోకి వస్తారు, కాని బాలికలు అలా కాదు, బలవంతంగా నెట్టబడతారు. కనుక ఈ అనాచారానికి అడ్డుకట్ట వేయాల్సి ఉంది.

సెక్స్ వ్యాపారంలో వయోజన మహిళలు

సెక్స్ వర్కర్లను సర్వే చేసినప్పుడు చాలా మంది ఈ వ్యాపారం వల్ల తమకు లాభమేనని చెప్పారు. తమ జీవితాలు, ఆరోగ్యం బాగుపడ్డాయన్నారు. వారు తమ ఆదాయంతో మంచి ఆహారం తినగలుగుతున్నారు. కుటుంబాలను పోషించగలుగుతున్నారు. ఈ వ్యాపారంలోని మహిళలు ఏడాదికి ఆరోగ్యనిమిత్తం సగటున 3000 రూపాయలు ఖర్చు చేస్తున్నారని పరిశీలనలో తేలింది. ఇది వారి ఆదాయంలో గణనీయమైన భాగమే. కొల్కతాలో

సెక్స్ వ్యాపారంలో ఉన్న మహిళలు, లేని మహిళల్లో తులనాత్మక పరిశీలన జరిపినప్పుడు ఇతర మహిళలే కన్నా సెక్స్ వర్కర్లే అనేక విషయాల్లో స్వతంత్రంగా ఉన్నారని తేలింది. అంతేకాదు వారు ఇతరులకన్నా ఎక్కువ ఖర్చు చేస్తున్నారు.

సెక్స్ వ్యాపారంలోని మహిళలు అనేక రకాల వైద్యన దుపాయాలను పొందగలుగుతున్నారు. ప్రయివేటు వైద్యం చేయించుకో గలుగుతున్నారు. ప్రభుత్వ ఆసుపత్రులకు, స్వచ్ఛంద సంస్థలు నిర్వహించే ఆసుపత్రులకు వెళుతున్నారు. డాక్టర్లు సేమందులు కొనివాడుతున్నారు. కొన్ని రకాల జబ్బులకు ఇంట్లోనే మార్గాలు వెదుక్కుంటున్నారు. మంచి ఆహారం తీసుకోవడం, ఆరోగ్యంగా ఉండడం చాలా ముఖ్యమని వారు భావిస్తున్నారు. సుఖ వ్యాధులు రాకుండా చూసుకోవడంతో బాటు జ్వరం, ఫ్లూ, మలేరియా వంటి వ్యాధులు రాకుండా చూసుకోవడం కూడా సెక్స్ వర్కర్లకు అతి ముఖ్యమని ఆ వ్యాపారంలో ఉన్న చాలా మంది భావిస్తున్నట్లు ఇంటర్వ్యూలో తేలింది.

రెడ్ లైట్ ప్రాంతంలో సర్వసాధారణంగా వచ్చే జబ్బుల్లో టిబి ఒకటి. సెక్స్ వర్కర్ ఒకసారి గనక టిబికి గురైతే ఇక ఆమె వృత్తి సాగదు. దాంతో ఆమె మందులు వాడలేదు, సరైన ఆహారం కూడా తీసుకోలేదు. ప్రభుత్వ వైద్యశాలలు ఉన్నా వారికి అందుబాటులో ఉండడం లేదు. సెక్స్ వర్కర్లకు సంబంధించినంత వరకు లైంగిక పరమైన ఆరోగ్య సమస్యలపై కేంద్రీకరణ పెంచి ఇతర ఆరోగ్య సమస్యలను తీవ్రంగా నిర్లక్ష్యం చేయడం జరుగుతోంది.

ఇటీవలి కాలంలో ఎయిడ్స్ వ్యాధి భయం వల్ల గర్భ నిరోధక పద్ధతుల వాడకంలో కూడా మార్పు వచ్చింది. ఈ వ్యాధి భయంతో చాలా మంది సెక్స్ వర్కర్లు కండోమ్స్ ఉపయోగిస్తున్నారని కామాటిపురకు చెందిన 45 ఏళ్ల సెక్స్ వర్కర్ చెప్పింది. ఇతర గర్భ నిరోధక మాత్రలు వాడుతున్నప్పుడు అనేక రకాల సైడ్ ఎఫెక్ట్స్ వస్తున్నట్లు వారు తెలిపారు. ముఖ్యంగా వాటి వాడకం వల్ల బరువు పెరగడం, కళ్లు తిరగడం, తల బరువుగా ఉండడం జరుగుతోంది. ఈ మాత్రలు వాడేప్పుడు మంచి ఆహారం తీసుకోవాలని డాక్టర్లు సలహా ఇస్తున్నారు. అయితే పౌష్టికాహారం తీసుకోవడం, తీసుకోక పోవడం అనేది వారి సంపాదనపై ఆధారపడి ఉంటుంది. స్వచ్ఛంద కార్యకర్తలు కండోమ్స్ ఉపయోగించాలని సెక్స్ వర్కర్లలో ప్రచారమైతే చేస్తున్నారుగాని వాటి నాణ్యత విషయంగాని, వాటి వల్ల సెక్స్ వర్కర్లకు వస్తున్న ఇబ్బందులను గురించిగాని పట్టించుకోవడం లేదు. దీని వల్ల అనేక సందర్భాల్లో కండోమ్స్ ఉపయోగించడమే మానేస్తున్నారు. ఫలితంగా హెచ్ఐవి వ్యాపిస్తూనే ఉంది.

ఇతర ఆరోగ్య సమస్యల విషయంలో మాదిరిగానే హెచ్ఐవి నుండి రక్షణ విషయంలో కూడా ప్రభుత్వ ధోరణికి, సెక్స్ వ్యాపారంలోని

మహిళల అవసరాలకూ పొసగడం లేదు. హెచ్ఐవి వైరస్ సోకిన సెక్స్ వర్కర్లకు వైద్యం దారుణంగా ఉంటోంది.

ప్రభుత్వ ఆసుపత్రుల్లో సరైన వైద్యంగాని, మందులుగాని దొరకవని సెక్స్ వర్కర్లు నిరంతరం ఫిర్యాదు చేస్తుంటారు. అయినా డబ్బు లేని వారికి ప్రభుత్వ ఆసుపత్రిని ఆశ్రయించడం మినహా మరోమార్గం ఉండదు.

సెక్స్ వర్కర్లు-వైద్యరంగం

తమ పట్ల వైద్య రంగం నిర్లక్ష్యంగా, కొంత ద్వేషంతో వ్యవహరిస్తోందని సెక్స్ వర్కర్లు భావిస్తున్నారు. తమ దేహాలు పరీక్షలు జరపడానికి ఉన్నట్లు డాక్టర్లు వ్యవహరిస్తున్నారని వారు ఫిర్యాదు చేస్తున్నారు. తమ దేహాలను వారు ప్రాముఖ్యతలేని విషయాలుగా పరిగణిస్తున్నారని అంటున్నారు. హెచ్ఐవి, ఎయిడ్స్ కు సంబంధించిన మందుల పరీక్షలు, గర్భనిరోధక పద్ధతుల విషయంలో వీరు ఈ అభిప్రాయం వ్యక్తం చేస్తున్నారు.

హెచ్ఐవి కేవలం సెక్స్ వర్కర్లకే వస్తుందని లేదు. వారితో సమానంగా వివాహితులైన మహిళలందరికీ రావచ్చునని ఆంధ్రప్రదేశ్ నిపుణుడు డాక్టర్ పాల్ ఫార్మర్ చెప్పారు. హెచ్ఐవి సోకడం సోకకపోవడం అనేది పెళ్లయిందా లేదా, వ్యభిచార వృత్తిలో ఉన్నారా లేదా అనేదానికన్నా మహిళల ఆర్థిక స్తోమత ఏమిటి అన్నదానిపై ఆధారపడి ఉంటుందని ఫార్మర్ చెప్పారు.

“ప్రపంచవ్యాపితంగా హెచ్ఐవి సోకిన మహిళలు, పెళ్లయిన వారుగాని కాని వారుగాని పేదరికంలో మగ్గుతున్నారు.” అని ఆయన చెప్పారు.

లైంగిక అసమానత్వం, పేదరికం ఈ రెండూ ప్రధానంగా మహిళలను ఎయిడ్స్ కు గురిచేసే మహమ్మారులని ఆయన చెప్పారు. కాని వైద్యవృత్తిలోని చాలా మంది ఈ వైరస్ సోకడానికి, పేదరికానికి మధ్య సంబంధాన్ని చూడకుండా సెక్స్ వర్కర్లను నిందిస్తూ ఉంటారు. తామ వ్యభిచారులం అని తెలిసిన వెంటనే డాక్టర్లుగాని, నర్సులుగాని తమను పురుగుల్ని చూసినట్లు చూస్తారని అనేక మంది సెక్స్ వర్కర్లు ఫిర్యాదు చేశారు. సెక్స్ వర్కర్లనగానే వారికి వైరస్ సోకి ఉంటుందని వైద్యం కూడా చేయనిరాకరిస్తున్నారు. రెడ్ లైట్ ప్రాంతం నుండి వచ్చే వారందరూ తప్పనిసరిగా హెచ్ఐవి పరీక్షలు చేయించుకోవాలని కోరుతున్నారు.

సెక్స్ వ్యాపారంలో ఉన్న మహిళలకు ఇతర మహిళలతో పోలిస్తే సుఖవ్యాధులు అధికంగా ఉంటాయని వైద్య నిపుణులు తరచూ చెబుతుంటారు. కాని ఇది వాస్తవం కాదు. ఒకే ప్రాంతంలో మామూలు మహిళలకు, సెక్స్ వర్కర్లకు వచ్చే అనారోగ్యంపై జరిపిన తులనాత్మక సర్వేలో తేలిందేమిటంటే లైంగిక వ్యాధులు రెండు రకాల మహిళల్లో ఒకే తీవ్రతతో ఉన్నాయి. వైద్య నిపుణుల్లో సెక్స్ వర్కర్ల పట్ల ఈరకమైన అపోహ ఉంది గనుకనే వారు సెక్స్ వర్కర్ల చేత బలవంతంగా సుఖవ్యాధుల పరీక్షలు చేయించడాన్ని ఆమోదిస్తున్నారు. సెక్స్ వర్కర్లంటేనే సుఖవ్యాధి క్రిములు, హెచ్ఐవి వైరస్ మోసుకుపోయే వాహకాలన్న అపోహ ఉండబట్టే వారి విషయంలో అనేక రకాలుగా మానవహక్కుల ఉల్లంఘనలు జరుగుతున్నాయి.

సుఖవ్యాధులకు వైద్యానికి సంబంధించినంతవరకు ప్రభుత్వ ఆసుపత్రులన్నా అవి పనిచేసే సమయాలు సెక్స్ వర్కర్లకు అందుబాటులో ఉండవు. ఇక వారిపట్ల వైద్యులు, నర్సుల నిర్లక్ష్యం సరేసరి. ప్రయివేటు వైద్యం, వైద్యులు అందుబాటులో ఉన్నా ఆర్థికంగా అనేక మంది సెక్స్ వర్కర్లు భరించలేదు. ఇక కొన్ని స్వచ్ఛంద సంస్థలు ఈ విషయంలో సేవలు చేస్తున్నా అవి ప్రభుత్వానికి ప్రత్యామ్నాయం ఎన్నటికీ కాజాలవు. స్వచ్ఛంద సంస్థలు నడిపే ఆసుపత్రుల్లోని డాక్టర్లలో కూడా సెక్స్ వర్కర్ల పట్ల అనేక అపోహలున్నాయి. కొన్ని సంస్థలు దాతృత్వంతో వైద్యం నిర్వహిస్తుండగా మరికొన్ని సంస్థలు సెక్స్ వర్కర్ల పిల్లలు మళ్లీ ఈ వృత్తిలోకి రాకుండా చేసే ఉద్దేశ్యంతో నిర్వహిస్తున్నాయి.

ఏమైనా చివరికి చెప్పేదేమంటే ఆరోగ్యం అంటే కేవలం వైద్యసదుపాయాలు అందించే విషయంగా మాత్రమే చూడరాదు. ప్రభుత్వం, స్వచ్ఛంద సంస్థలు, వైద్య వృత్తి దారుల నియంత్రణలు కూడా ఇందులో ఇమిడి ఉన్నాయి. సెక్స్ వర్కర్లు ఈ ధోరణిని నిరసిస్తున్నారు. వారు దీనికి ప్రత్యామ్నాయం కోరుకుంటున్నారు. అయితే విశేషమేమిటంటే సెక్స్ వర్కర్ల జీవితాలను తీవ్రంగా ప్రభావితం చేసే విధానాలను నిర్ణయించేటప్పుడు ప్రణాళికా వేత్తలుగాని, అధికారులుగాని, డాక్టర్లుగాని వారి అభిప్రాయాలను ఏ మాత్రం పరిగణనలోకి తీసుకోరు.

(2002 మే-జూన్ సోషల్ సైంటిస్ట్ లో ప్రచురించబడిన వ్యాసానికి సంక్షిప్తానువాదం)

ఆగస్టు

కలాం అభిప్రాయాలు-ఆచరణలు

(19వ పేజీ తరువాయి)

కాని అందుకు పోటీగా చంద్రునిపై తొలి మానవుణ్ణి పంపడంలో అమెరికా గొప్ప ప్రతిభ ప్రదర్శించిందని కీర్తిస్తారు.

ప్రపంచీకరణలో కూడా స్వావలంబన నిలుపుకోవాలంటూనే కలాం ఆర్థికాంశాల గురించి గజిబిజిగా రాస్తారు. ఆయన పథకాలలో ఉపాధి కల్పన ప్రధానాంశంగా వుండదు. దారిద్ర్యం గురించి చెబుతున్నా దాన్ని నిర్మూలించే మార్గాలూ వుండవు. దిగుబడి పెంపు, తెగుళ్ల నిర్మూలన తప్ప భూసంస్కరణలు వుండవు. ఆయన ఆలోచనల ప్రకారం దేశాభివృద్ధి జరగాలంటే ప్రభుత్వరంగం, ప్రయివేటు రంగం, బహుళ జాతీయ సంస్థలు, ఎన్ జివోలు భుజం కలిపి పని చేయాలి! ప్రభుత్వ సంస్థలలో అనవసర సిబ్బందిని తగ్గించడానికి కార్మిక సంఘాలు సహకరించాలి. బహుళ జాతీయ సంస్థలు తమ లాభాలలో 10 శాతం భారత దేశ స్వావలంబనకు అట్టిపెట్టాలి! (నిజంగా ఇది ఆయన ప్రతిపాదన) ఆ విధంగా 2020 నాటికి ఇండియా ప్రపంచంలో నాలుగవ స్థానానికి చేరాలి! ఇది కలాం విజన్. ఎన్ జివోలు మన అంతరాత్మ పరిరక్షక పాత్ర వహిస్తాయంటారు.

ఇవన్నీ అమలు జరిపేదెవరు? దానికి సమాధానం వుంది మరి. మన సమాజంలో మంచి పనులు చేసే పుణ్యాత్ములు, పుణ్యాధికారులు, పుణ్య నేతలు కలిసి చేయాలి. అంతే! ఇవి ఆయన అభిప్రాయాలు.

ఈ భావాలను రాసే సందర్భంలో కలాం తరచూ శాస్త్రసాంకేతిక రంగాల్లో వివిధ బృందాలతో కలసి పని చేసిన అనుభవాలను సాధించిన ఫలితాలను ఉదహరిస్తుంటారు. ఒక విధంగా అది పరిమితమైన అనుభవం. ముందే చెప్పుకున్నట్లు అందులో జయాపజయాలు వున్నాయి. అలాగే ఆయన తరచూ స్వాములను, సాధువులను ఉటంకిస్తారు. శంకరాచార్యులొకరితో తను జరిపిన సంభాషణను సుదీర్ఘంగా పొందుపరిచారు. మన సాంప్రదాయిక గురుకుల పద్ధతిని శ్లాఘిస్తారు.

శైలి మధురంగా వుండడం వల్ల, దేశాభివృద్ధిని కాంక్షించుతూ ప్రేరణ ఇవ్వాలని ప్రయత్నించడం వల్ల ఆయన రచనలు చదివించే గుణం కలిగివుంటాయి. ముఖ్యంగా ఇగ్నయిటింగ్ మైండ్స్ అనేది చాలా చక్కగా సాగుతుంది. సంగీతం, సాహిత్యం తదితర విషయాలను కూడా ఆయన ఉదహరిస్తారు. గురజాడ దేశభక్తి గీతానికి శ్రీశ్రీ అనువాదాన్ని విజన్ లో పొందుపరిచారు.

ఇలాంటి ప్రత్యేకతలున్నా ఆయన భావాలు మాత్రం అస్పష్టమైనవని చెప్పక తప్పదు. అంతేగాక సాధారణంగా ప్రగతిశీల మేధావుల నుంచి వచ్చే లౌకిక ప్రజాస్వామిక విలువలు ఆయన రాతల్లో అంతగా కనిపించవు. రాష్ట్రపతి పదవికి నామినేషన్ వేసిన తర్వాత పత్రికా గోష్టిలో తమ భావాలకు దగ్గరగా జాతీయ ముస్లిముగా మీరు వున్నారన్నట్లు ఆర్ ఎస్ ఎస్ మాట్లాడుతున్న దానితో ఏకీభవిస్తారా అని అడగగా ప్రతివారూ ముందు మంచి మానవులు కావాలి అని మాత్రమే జవాబు చెప్పారు. తర్వాత విడుదల చేసిన ప్రణాళికలో కలాం ఈ విషయమై కొంత జాగ్రత్త తీసుకున్నారు. లౌకికతత్వాన్ని నొక్కి చెప్పారు. అలాగే ప్రమాణస్వీకారం తర్వాత గాంధీ, నెహ్రూలతో పాటు ఇందిరాగాంధీ, చరణ్ సింగ్, జగ్జీవన్ రాం తదితరులందరి సమాధులను సందర్శించి వచ్చారు. రాజకీయ కార్యదర్శిగా బిజెపి చెప్పిన వారిని కాక తనకు నచ్చిన వారిని నియమించుకున్నారు.

ఇక రాష్ట్రపతిగా ఆయన ఎలా వ్యవహరించేది ముందు ముందు చూడాలి.

☆

☆

హిందూత్వ, షరోనిజం

అమెరికా సామ్రాజ్యవాదానికి సబ్ కాంట్రాక్టర్లు

విజయప్రసాద్

సుదీర్ఘకాలం ఇజ్రాయల్ దురాక్రమణకు వ్యతిరేకంగా పాలస్తీనా హక్కుల పరిరక్షణకై పాటుపడిన భారత్ నేడు ఇజ్రాయల్ ను వెనుకేసుకు వస్తూ అరాధన, పాలస్తీనా అధారిటీని ఎందుకు విస్మరిస్తోంది? అంతకు రెండేళ్ల ముందుగానే భారత్ ఇజ్రాయల్ ను ఒక రాజ్యంగా గుర్తించినప్పటికీ అప్పటివరకూ ఆ దేశంతో దౌత్యసంబంధాలు ఎందుకు నెలకొల్పుకోలేదు? అన్న ప్రశ్నకు 1958 ఆగస్టు 8న పార్లమెంట్ లో నెహ్రూ సమాధానమిచ్చారు. "నేడున్న ప్రపంచంలో బలాబలాలు పొందికను జాగ్రత్తగా పరిశీలించిన తర్వాతనే భారత్ ఈ వైఖరి తీసుకున్నది. ఇదేమీ అత్యున్నత ఆదర్శం కాదు. కానీ ఈ ప్రాంతంలో వివాద పరిష్కారానికి మనం ఎంతగా ఉపయోగపడగలం అన్న దృష్టికోణం నుండి పరిశీలించి తీసుకున్న నిర్ణయం ఇది. అరబ్బులు ఇజ్రాయల్ ల మధ్య సమస్య శాంతియుతంగా పరిష్కారం కావాలని మనం కోరుకుంటున్నాము. జాగ్రత్తగా ఆలోచించి ఇజ్రాయల్ ను దేశంగా గుర్తిస్తూనే ఈ దశలో దాంతో దౌత్య సంబంధాలు ఏర్పాటు చేసుకోవటం, దౌత్య సిబ్బందిని కేటాయించటం చేయరాదని భావించాము" అని నెహ్రూ అన్నారు. ఇజ్రాయల్ పాలస్తీనా వివాదం భారత్ కు కొత్తేమీ కాదు. అందుకనే 1947లో పాలస్తీనాపై ఐక్యరాజ్య సమితి ఏర్పాటు చేసిన ప్రత్యేక కమిషన్ లో భాగస్వామిగా భారత్ ఉంది. పాలస్తీనాను సమాఖ్యరాజ్యంగా ఏర్పాటు చేయాలని, అదే సమయంలో పాలస్తీనాలో ఉన్న యూదులకు స్వయంప్రతిపత్తి ఇవ్వాలని మనం ప్రతిపాదించాము. ఈ ప్రతిపాదనను తిరస్కరించటంతో మనం కూడా అరబ్బు దేశాలతో కలిసి పాలస్తీనాను విభజించాలన్న ఐక్యరాజ్య సమితి ప్రతిపాదనకు వ్యతిరేకంగా ఓటు చేశాము. ఈ ప్రాంతంతో దౌత్యసంబంధాలు ప్రారంభించారు. (ఇజ్రాయల్ విదేశాంగ శాఖ డైరెక్టర్ జనరల్ వాల్టర్ ఇయటన్ 1952లో భారత పర్యటన సందర్భంగా ఈ దౌత్య సంబంధాలు ప్రారంభం కావటం గమనార్హం.) తర్వాతి కాలంలో 1956 నాటి సూయజ్ వివాదం, పెరుగుతున్న అరబ్బు జాతీయ భావాలు వంటి పరిణామాల నేపథ్యంలో భారత్ ఇజ్రాయల్ తో దౌత్యసంబంధాల విస్తరణకు అంతగా ఆసక్తి చూపలేదు. దాదాపు నాలుగు దశాబ్దాల పాటు భారత ప్రభుత్వం (మెజారిటీ కాలం కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం) అరబ్బు జాతీయవాదంతో అనుబంధం పెంచుకుంటూ ఇజ్రాయల్, అరబ్బు వివాదం పరిష్కారం కానంతవరకూ ఇజ్రాయల్ తో దౌత్య సంబంధాలు నెలకొల్పుకోలేదు.

తిరిగి 1992లో కాంగ్రీ ప్రభుత్వం ఇజ్రాయల్ కు ఒక దూతను పంపటంతో ఇరుదేశాల మధ్య దౌత్య సంబంధాలు పునరుద్ధరించబడ్డాయి. భారత్ వైఖరిలో ఈ మార్పుకు ప్రధానంగా రెండు కారణాలు ఉన్నాయి. ఒకటి ఐఎంఎఫ్, అంతర్జాతీయ పెట్టుబడిదారులతో కలిసి ముందుకు తెచ్చిన నయా ఉదారవాద విధానాల అమలుకు కాంగ్రీ నడుంకట్టటం కాగా రెండవ కారణం, ప్రచ్ఛన్న యుద్ధానంతర కాలంలో ప్రపంచ బలాబలాలను అంచనా వేయటంతో పాటు హిందూ మహాసముద్రం ప్రాంతంలో తాను నాయకునిగా ఎదగాలనే యోచన, చమురుసిరులున్న అరబ్బు నేలపై ఇజ్రాయల్ అమెరికా పనులను వ్యవహరిస్తున్న తీరును పరిశీలించటం. ఒకవేళ ఇజ్రాయల్ కనుక తాను అనుసరిస్తున్న నైతిక విలువలు లేని విదేశాంగ విధానం, అలీన విధానం పట్ల తిరస్కారభావంతో ప్రపంచంలో కనీస శక్తిగానైనా ఎదగగలిగితే నేడు తాను ఒక శక్తి నేనని భ్రమిస్తున్న భారత్ కూడా అదే విధానాన్ని అనుసరించేందుకు సిద్ధం అవసాగింది. అంతమాత్రాన కాంగ్రీ నేతృత్వంలోని ప్రభుత్వం 'అమెరికా ఇజ్రాయల్ తో మార్గిగా అతుక్కుపోయేందుకు సిద్ధం కాలేదు. అరబ్బు ప్రపంచంతో భారత్ కున్న ఆర్థిక వాణిజ్య సంబంధాలు, సైనిక సంబంధాలు, అమెరికాను వ్యతిరేకించే శక్తులతో భారత్ కొనసాగిస్తున్న సైనిక సంబంధాలు దీనికి కారణం.

1998లో హిందూ మితవాద సంకీర్ణ ప్రభుత్వం అధికారానికి వచ్చాక ఈ పరిస్థితి పూర్తిగా మారిపోయింది. అణ్వాయుధ పరీక్షలు నిర్వహించటం ద్వారా అమెరికా, ఇజ్రాయల్ లకు మరింత దగ్గరయి, వాషింగ్టన్, టెల్ అవీవ్, న్యూఢిల్లీ ముక్కోణాన్ని నిర్మించాలన్న ప్రయత్నాలు బిజేపీ ప్రభుత్వం

ప్రారంభించింది. ఈ ముక్కోణం కమ్యూనిజం, ఇస్లాంలకు వ్యతిరేకంగా ఉండాలని బిజేపీ భావించింది. ఇదే సూత్రాన్ని అమెరికాకు చెందిన రాజనీతిజ్ఞుడు శామ్యూల్ హంటింగ్టన్ అమెరికా రెండు ప్రమాదాలను ఎదుర్కోవాల్సి ఉంటుందని సూత్రీకరించారు. వీటిని ఆయన ఛాందసవాద ప్రపంచ రాజకీయాలని పిలిచారు. 2000 జూలైలో భారత విదేశాంగ శాఖ మంత్రి జస్వంత్ సింగ్ ఇజ్రాయల్ సందర్శన సందర్భంగా 'దేశంలోని ముస్లిం ఓటు బ్యాంకు రాజకీయాలకు రెండు దేశాల మధ్య సంబంధాలు నష్టపోయాయి' అని ప్రకటించారు. జస్వంత్ ప్రకటనలోని ముస్లిం వ్యతిరేకత షరోనిస్టు పాలకులకు వినసాంపుగా అనిపించింది. ఈ పరిణామం హిందూత్వ వాదులు షరోనిస్టులతో కలిసి ఇస్లాం వ్యతిరేక కూటమిని ఏర్పాటు చేసేందుకు ఎందుకు తాపత్రయపడుతున్నారో పరిశీలించాల్సిన అవసరం కల్పించింది. గత మూడేళ్ల కాలంలో ఇరుదేశాల మధ్య ఉన్నత స్థాయి బృందాలు పర్యటనతో దౌత్యసంబంధాలు మరింత బలపడ్డాయి. అదేవిధంగా రెండు దేశాల మధ్య సాధారణ వస్తువులు, ఆయుధాల వంటి ప్రమాదకర సరుకుల వాణిజ్యం కూడా క్రమంగా పెరుగుతూ వచ్చింది. తాజాగా షరోన్ ప్రభుత్వం గాజా, పశ్చిమతీరం, రమల్లాలను దురాక్రమణ గావించటంతో భారత్ ప్రభుత్వం వెనుకడుగు వేసింది కానీ లేదంటే ఇరుదేశాల మధ్య దౌత్య సంబంధాలు పునరుద్ధరించబడి పదేళ్లు అయిన సందర్భంగా రెండు దేశాలు పెద్ద ఎత్తున ఉత్సవంగా జరపాలని సన్నాహాలు జరిగాయి. ఇందులో ఇరుదేశాల అధ్యక్షుల పరస్పర పర్యటనలు కూడా ఉన్నాయి. అంతేకాక భారత దేశ మితవాద ప్రధాని వాజ్ పేయి తన పద్యాల సంకలనం హిబ్రూ భాషలో కూడా ప్రచురించాలని సంకల్పించారు. ఇజ్రాయల్ అరబ్బు సమస్య కుతకుతలాడటం, పాలస్తీనా అధారిటీపై ఇజ్రాయల్ ప్రారంభించిన యుద్ధం తీవ్ర రూపం తీసుకుంటున్న సమయంలో బిజేపీ నేతృత్వంలోని ప్రభుత్వ హయాంలో భారత్ ఇజ్రాయల్ సంబంధాలు అంతకంతకూ పటిష్టమవుతున్నాయి.

1967 యుద్ధం వరకూ భారత దేశంలోని హిందూత్వ శక్తులకు పశ్చిమాసియా పట్ల నిర్దిష్ట విధానం అంటూ లేదు. నిజానికి హిందూత్వ మితవాద నేతలు హిట్లర్ ను అభిమానిస్తారు. ఇజ్రాయల్ తో గల సైద్ధాంతిక అనుబంధంతో ఏ మలుపులోనైనా ఇజ్రాయల్ తో అనుబంధం పెంచుకునేందుకు అవకాశాలు పుష్కలంగా ఉన్నాయి. బ్లిట్జ్ కరీంగ్ వద్ద సావర్కార్ అమితోత్సాహానికి గాను 1940లలో నాజీ పత్రికలన్నీ ప్రోగ్రెడ్డాయి. ఆయన వారసుడు గోల్డెన్ బర్గ్ యూదుల ఊచకోతపై తన అభిప్రాయాలు వ్యక్తం చేస్తూ ఇలా అంటారు : జాతీయ గర్వం జర్మనీలో అత్యున్నత

రూపాన్ని సంతరించుకున్నది. జాతులు, సంస్కృతుల మధ్యవిభేదాలు విస్తరిస్తే అటువంటి వారిని ఒకజాతిగా కలిపి ఉంచటం ఎలా వీలుకాదో జర్మనీ చేసి చూపించింది. ఇది భారతదేశంలోని హిందువులకు మంచి పాఠం. దీన్ని నేర్చుకుని లబ్ధి పొందాలి. వాస్తవానికి ఈ తత్వమే హిందూత్వ విధానానికి గుండె వంటిది.

ఇజ్రాయిల్ లో పెరుగుతున్న మితవాద ధోరణులతో హిందూత్వ వాదులు కూటమి కట్టటం కొత్తేమీ కాదు. సైద్ధాంతికంగా పరిశీలిస్తే షరోనిజం కంటే హిందూత్వ ఏమీ తీసిపోదు. ఇరువురూ జాతీయ రాజ్యాలకు ప్రాధాన్యత ఇచ్చేవారే కాక తమ భూభాగంలో మైనారిటీ ముస్లింలు నివసించటం పట్ల అనుమానాలు వ్యక్తం చేసేవారే. హిందూత్వ కార్యకర్తలు భారతదేశంలోని ముస్లింలకు పాక్ కు పారిపోతారా లేక చనిపోతారా అని హెచ్చరిస్తే ఇజ్రాయిల్ లోని షరోనిస్టులు గోల్డా మీర్ ను అనుసరిస్తూ 'పాలస్తీనా అసలు ఉనికిలోనే లేద'ని చెప్పారు. టెక్నాస్ లోని హూస్టన్ లోని జియోనిస్టు ఫ్రీమెన్ సెంటర్ లో భారత్ లో పుట్టిన ఒక విశ్లేషకుడు ఈ రెండింటి మధ్య అనుసంధానం కుదిర్చారు. : ఇస్లాం ఫాసిస్టులు తమ అహేతుక సిద్ధాంతాల ప్రచారానికి, హింసాత్మక చర్యలకూ భారత్ అనువయిన ప్రాంతంగా భావిస్తారు. భారత్ వారిని ఖాళీ చేయించేందుకు ప్రయత్నిస్తోంది. ఇజ్రాయిల్ వారిని బహిష్కరించింది. భారత్ కూడా చేయాల్సింది ఇదే. వారు హిందూ రాష్ట్రం అంతగా ద్వేషిస్తే అటువంటివారు దారుల్ ఇ ఇస్లాంలో మాత్రమే జీవించటానికి అర్హులు అని వ్యాఖ్యానించారు. అంతేకాక భారత్ ఈ విషయంలో ఇజ్రాయిల్ నుండి నేర్చుకోవాలని హితవు చెపుతున్నారు. "ఇజ్రాయిల్ దళాలు పాలస్తీనా అధారిటీ పట్ల ఏవిధంగా వ్యవహరించాయో భారత్ కూడా పక్ పట్ల అలాగే వ్యవహరించాలి."

ఉభయదేశాల ఉన్నత స్థాయి దౌత్య బృందాల పర్యటనలు వారి ప్రయోజనాలకు దర్పణం పడుతున్నాయి. ఇజ్రాయిల్ ప్రతినిధి బృందాలు భారత్ సందర్శనకు వచ్చినప్పుడల్లా రైల్వేలో పెద్ద సెంఖ్యలో ఆయుధ బేహారులు, ఉత్పత్తిదారులు, ఇతర సైనికాధికారులు వర్యటిస్తూ ఉంటారు. 2001 నవంబరు 21న భారత్ రక్షణ శాఖతో సంప్రదింపులు జరపటానికి వచ్చిన ఇజ్రాయిల్ ప్రతినిధి బృందంలో ఆ దేశ రక్షణ శాఖకు చెందిన ఆయుధాల అభివృద్ధి, మౌలిక వసతుల విభాగం మాపట్ అధిపతి (మేజర్ జనరల్ ఐజాక్ బెన్ - ఇజ్రాయిల్) భద్రతా వ్యవహారాల విభాగం, సిబాత్ అధిపతి (మేజర్ జనరల్ యోసీ బెన్ హన్నన్), విదేశీ వ్యవహారాల డిప్యూటీ డైరెక్టర్ (బ్రిగేడియర్ జనరల్ యెకుటియల్ మోర్) తదితరులు ఉన్నారు. భారత్ హోంమంత్రి అద్వానీ తన ఉన్నత స్థాయి పర్యటనలో హోంశాఖ కార్యదర్శి కమల్ పాండే, సిబిఐ డైరెక్టర్ ఎస్కె రాఘవన్, ఇంటెలిజెన్స్ బ్యూరో డైరెక్టర్ శ్యామల్ దత్తా ఉన్నారు. ఇజ్రాయిల్ షిన్ బెట్ నుండి భారత్ ఉగ్రవాద నియంత్రణా చర్యలు తీసుకోవటం ఎలాగా అన్న అంశం పట్ల ఆసక్తి చూపితే ఇజ్రాయిల్ తన ఆయుధ వ్యాపారానికి భారత్ ను మార్కెట్ గా మలుచుకోవటం ఎలాగా అన్న వైపు దృష్టి సారిస్తోంది. ఈ మధ్య కాలంలో పురోగమిస్తోన్న ఇజ్రాయిల్ భారత్ సంబంధాలలో కొన్ని ముఖ్యాంశాలు ఇవి.

ఇజ్రాయిల్ తో సంబంధాలు భారత్ లోని మితవాద శక్తులకు మాత్రమే పరిమితం కాలేదు. భారతదేశంలోని సాయుధ దళాలు, నిఘా విభాగాలు ఇజ్రాయిల్ లోని తమ సోదర సంస్థలతో నిరంతరం సంబంధం కలిగి ఉన్నాయి. 1962 భారత్ - చైనా యుద్ధం సందర్భంలోనూ, తర్వాత పాక్ తో జరిగిన రెండు యుద్ధాలలోనూ ఇజ్రాయిల్ సైన్యం భారత్ కు చిన్న తుపాకులు సరఫరా చేసింది. (ఈ విషయం అప్పట్లో వెలుగు చూడలేదు) చైనాతో యుద్ధం ముగిసిన కొద్ది నెలలకే 1963లో భారత ప్రభుత్వం ఇజ్రాయిల్ రక్షణ దళాలతో చర్చలు ప్రారంభించింది. రెండేళ్ల తర్వాత ఇజ్రాయిల్ క్యాబినెట్ మంత్రి యిగార్ అలోన్ భారత్ పర్యటించారు. 1992 వరకూ ఇరు దేశాల మధ్య జరిగిన ఆయుధ ఒప్పందాలు అత్యంత రహస్యంగానూ, నిఘా విభాగాల కనుసన్నల్లోనూ జరిగేవి. భారత సైనిక పరిశోధనా విభాగం రీసెర్చ్ అండ్ అనాలసిస్ (యిరా), ఇజ్రాయిల్ సైనిక పరిశోధనా విభాగం మొస్సాద్ మధ్య అరవయ్యవ దశకం నుండే సంబంధాలు మొదలయ్యాయి. ఈ సంబంధాలు మరింత ముందుకు సాగటం కారణంగా మొస్సాద్ అధినేత డయాన్ 1970లో భారత్ సందర్శించారు. ఇజ్రాయిల్ సైన్యం, నిఘా విభాగాలు రహస్య సమాచార సేకరణలో, కీలక సమాచారాన్ని తొక్కి పెట్టటంలో దిట్టలు. భారత సైనిక సంస్థలు రా వంటివి కూడా ఇదే మార్గాన్ని అనుసరించాయి. దీంతో ఇజ్రాయిల్, భారత్ సంబంధాల గురించిన సమాచారం తెలుసుకోవటం అంత తేలికేమీ కాదు. ఆయా సందర్భాలలో ప్రభుత్వాధి నేతలు, అధికారులు ప్రకటనల రూపంలో వెల్లడించిన సమాచారమే దీనికి ఆధారం.

ఇరుదేశాలు సైనిక సంబంధాల గురించి వెల్లడించేందుకు సిద్ధం కాకపోవటంతో ఈ సంబంధాలు లోగుట్టుగానే మిగిలిపోయాయి. భారత దేశంలో తన రాయబార కార్యాలయాన్ని 1992లో ప్రారంభించారు. ఈ సందర్భంగా ఢిల్లీ వచ్చిన ఇజ్రాయిల్ విదేశాంగ శాఖ డిప్యూటీ డైరెక్టర్ జనరల్ పత్రికల వారితో మాట్లాడుతూ భారతదేశానికి రక్షణ రంగంలో అవసరాల గురించి మాకు ఎవ్వరూ చెప్పలేదు అన్నారు. రెండు నెలలు గడవక ముందే ఇజ్రాయిల్ కు చెందిన ఆయుధ వ్యాపారులు, ఉత్పత్తిదారులు భారత్ వచ్చి ఆయుధ వాణిజ్యం గురించి చర్చలు జరిపారు. అయితే ఈ పర్యటన గురించి ఏ ప్రభుత్వమూ అధికారికంగా ప్రకటించలేదు. భారతదేశంలో ఇజ్రాయిల్ రాయబారి గోరియా బెచెర్ 'ఆయుధ వాణిజ్యం గురించి చర్చించేందుకు ఇది సరయిన సమయం కాదు' అని ప్రకటించారు. ఇదే విషయాన్ని ప్రతిపక్షాలు పార్లమెంట్ లో లేవనెత్తినప్పుడు 'నిజానికి ఇందులో కొందరు సభ్యులకు తెలిసినదాని కంటే మాకు తెలిసింది చాలా తక్కువ' అని ప్రధాని పేర్కొన్నారు.

భారతదేశంలో హిందూ మితవాదం, ఇజ్రాయిల్ లో షరోన్ మితవాదం పాలక శక్తిగా ముందుకు రావటంతో ఇరుదేశాలలోని సైన్యం, ఆయుధ బేహారులు తమ సంబంధాల గురించి బాహటంగా పేర్కొనటం ప్రారంభించారు. భారత్ కు చెందిన కాన్వెడరేషన్ ఆఫ్ ఇండియన్ ఇండస్ట్రీస్, ఇజ్రాయిల్ కు చెందిన ఆయుధ ఉత్పత్తిదారుల సంఘం, ఇజ్రాయిల్ వైమానిక పరిశ్రమలు తర్వాత కాలంలో

పరస్పర ప్రతినిధి బృందాలను పంపాయి. 1993 డిశంబరులో బెంగళూర్ లో జరిగిన భారత వైమానిక దళ ప్రదర్శనలో ఇజ్రాయిల్ కు చెందిన సిబాత్ (విదేశీ రక్షణ సహాయం, రక్షణ సామగ్రి ఎగుమతుల విభాగం) అతిపెద్ద ఆయుధ పాటవ ప్రదర్శనను నిర్వహించింది. బెంగళూర్ ఎయిర్ షోలో రష్యా తర్వాత ఇజ్రాయిల్ దే అతిపెద్ద ప్రదర్శన. రష్యన్ ఉత్పత్తి దారులు పాత సోవియట్ ఆయుధాలను సరఫరా చేయలేకపోవటంతో భారత్ ఇజ్రాయిల్ పై ఆధారపడసాగింది.

భారతదేశం తొలిసారి ఇజ్రాయిల్ నుండి కొనుగోలు చేయదలచిన ఆయుధ సామగ్రిలో ముఖ్యమైనవి వైమానిక దళ ఆయుధాలు. రష్యా నుండి కొనుగోలు చేసిన మిగ్ 21, మిగ్ 29 యుద్ధ విమానాల స్థానంలో ఇజ్రాయిల్ యుద్ధ విమానాలు తెచ్చేందుకు ప్రయత్నించారు. అయితే 1998 నాటికి దేశంలో హిందూ మితవాద శక్తులు అధికారానికి రావటంతో ఇజ్రాయిల్ నుండి కొనుగోలు చేసే ఆయుధాల చిట్టా కొండవీటి చాంతాడులాగా పెరిగిపోయింది. బిజేపీ నేతృత్వంలోని కేంద్ర ప్రభుత్వం కొనుగోలు చేయదలచిన ఆయుధ సామగ్రి పరిశీలిస్తే దక్షిణాసియాలో భారత్ ప్రాంతీయ సామ్రాజ్యవాదిగా ఎదగాలని బిజేపీ ఆకాంక్షిస్తోన్నట్లు అర్థమవుతోంది. 1998లో భారత్ అణ్వాయుధ పరీక్షలు జరిపిన కొద్ది కాలానికే ఇజ్రాయిల్ వైమానిక ఆయుధాలు ఉత్పత్తి చేసే పరిశ్రమాధిపతుల బృందం ఫైలేట్ రహిత యుద్ధ విమానాలు, యుద్ధ నౌకలపై ప్రయోగించే క్షిపణులు అమ్మకానికి గల అవకాశాలు చర్చించేందుకు వచ్చారు. క్షిపణి ప్రయోగాల నుండి రక్షణ పొందేవిధంగా కాంపౌండ్, మిస్సైల్ డిఫెన్స్ షీల్డ్ ను మూడేళ్ల పాటు భారత్ కు అంద చేసేందుకు సంప్రదింపులు జరిగాయి. పలురకాలయిన ఆయుధాలు పరస్పరం అమ్మేందుకు ఇరుదేశాలకు చెందిన ఆయుధ వాణిజ్యవేత్తల మధ్య ఒప్పందాలు జరిగాయి. ఇందులో వైమానిక దళానికి కావల్సిన మిగ్ యుద్ధ విమానాలు, తేలికపాటి యుద్ధ విమానాలు, అవాక్ లు, నావికాదళానికి చెందిన యుద్ధ విమాన వాహక నౌకలు, తీరప్రాంతాల్లో నిఘా సాధనాలు, రాదార్లను ధ్వంసం చేసే ఆయుధాలు, పదాతిదళానికి చెందిన ఆధునిక యుద్ధ హెలికాప్టర్లు, ప్రధాన యుద్ధ ట్యాంకులు వంటివి ఉన్నాయి. అంతేకాక భారత సైనిక శక్తికి అనుబంధంగా ఉన్న క్షిపణి విభాగానికి కూడా కావల్సిన ఉత్పత్తులు ఉప ఉత్పత్తులు ఇందులో ఉన్నాయి. ఉపరితలం నుండి ఉపరితలానికి ప్రయోగించే పృథ్వీ క్షిపణులకు కావాల్సిన గైడెన్స్ వ్యవస్థను ఇజ్రాయిల్ నుండి కొనుగోలు చేసేందుకు కాంట్రాక్టు సిద్ధమయ్యారు. అలాగే ఉపరితలం నుండి సముద్రాల మీదకు ప్రయోగించే సాగరిక, గగనతలంలో ప్రయోగించే ఆకాష్ క్షిపణులకు కావాల్సిన సామగ్రి కూడా కొనుగోలు చేసేందుకు ఆసక్తి కనబర్చారు. ఈ ఆయుధాలన్నీ నమకూర్చుకుంటే భారత్ దక్షిణాసియాలోనే కాక ఆసియాలోనే చైనా తర్వాత భారత్ అగ్రగామి సైనిక శక్తిగా అవిర్భవించే అవకాశాలు ఉన్నాయి. (ఈ అవగాహనతో ఉత్సాహం పొందిన అమెరికా తన సైనిక వ్యూహాన్ని తిరగరాసింది. ఒకే ఒక సమయంలో ఒకే పూర్తి స్థాయి యుద్ధాన్ని కొనసాగించాలనీ, మిగిలిన చాటు మాటు యుద్ధ తంత్రాలు మిగిలిన ప్రపంచం నుండి అమెరికాకు ఆటంకాలు ఎదురు కాకుండా చూసుకోవాలనేది ప్రస్తుతం అమెరికా యుద్ధ తంత్రం). అంతేకాక క్షిపణి

పరిజ్ఞానంలో భారత్ కుదుర్చుకున్న ఒప్పందాల ఆధారంగా పాక్ అణ్వాయుధ శక్తిని నిలువరించేందుకు గల అవకాశాలు ఏర్పడ్డాయని కూడా వాదనలు మనం గమనించవచ్చు. తద్వారా 1998 అణుపరీక్షలతో ఇప్పటివరకూ భారత్ సాంప్రదాయ యుద్ధంలో పాక్ కంటే పైచేయిగా ఉన్న వరిస్థితి నుండి దిగజారిందనే వాదనను బుకాయించడానికి కూడా ఇది దోహదం చేస్తోంది. ఈ విధంగా భారత్ తన సైనిక సామర్థ్యాన్ని అనూహ్యంగా పెంచటం ద్వారా చాపై అణుపరీక్షల ద్వారా పాక్ సంపాదించిన శక్తిని తక్కువ చేసేందుకు ప్రయత్నిస్తోంది.

1992లో ఇజ్రాయిల్ రక్షణ పరిశ్రమ భారత్ కు కేవలం కొన్ని లక్షల డాలర్ల ఆయుధాలు సరఫరా చేస్తే 2001 నాటికి ఇరుదేశాల మధ్య ఆయుధ వాణిజ్యం అనూహ్యంగా సంవత్సరానికి 80 కోట్ల డాలర్లకు చేరింది. ఇవికాక కొన్ని వందల కోట్ల డాలర్ల విలువయిన వస్తుసామాగ్రి కూడా ఉన్నది. 2001 జూలై మధ్యలో భారత్ పాక్ లు ఆగ్రాలో చర్చలకు కూర్చునే సమయానికి ఇజ్రాయిల్ లోని లోడ్ లో భారత్, ఇజ్రాయిల్ రక్షణ శాఖ ప్రధానాధికారులు రెండువందల కోట్ల డాలర్ల విలువయిన ఆయుధ వాణిజ్య ఒప్పందంపై సంతకాలు చేశారు. ఈ ఒప్పందం ద్వారా భారత్ జెట్ యుద్ధ విమానాలు, బార్క్ తరహా గగనతలంలో ఉపయోగించే క్షిపణులు, మిస్సైల్ డిఫెన్స్ ప్యాకేజీలో భాగంగా పలు ఆయుధాలు భారత్ కొనుగోలు చేసేందుకు నిర్ణయం జరిగింది. ఇజ్రాయిల్ సైన్యం ఆధీనంలో ఉన్న గ్రీన్ పైన్ అనే యారో తరహా ఖండాంతర క్షిపణి వ్యతిరేక ఆయుధాల విలువ రెండున్నర కోట్లు. ఫైలట్ రహిత అంతరిక్ష నిఘా విమానాలు ఒక్కోటి మూడుకోట్ల డాలర్లు. ఇటువంటి ఆయుధాలు గతంలో జరిగిన రక్షణ ఒప్పందాల ద్వారా సంపాదించిన భారత్ సైన్యం వాటిని వినియోగిస్తోంది కూడా. ఇజ్రాయిల్ వైమానిక సరఫరాల ఉత్పత్తిదారుల సంఘం ప్రకటించిన వివరాల ప్రకారం జూలై 2001లో మరో రెండువందల కోట్ల విలువయిన ఆయుధ ఒప్పందాలు కుదిరాయి. సెప్టెంబరు 11 తర్వాత అమెరికా గతంలో భారత్ విధించిన నియంత్రణలను రద్దు చేయటంతో పాటు ఇజ్రాయిల్ ఆయుధ ఒప్పందాలతో రానున్న కాలంలో భారత్ మరిన్ని నిధులు ఈ దిశగా వినియోగించే అవకాశాలు కనిపిస్తున్నాయి. రష్యా తర్వాత భారత్ కు అత్యధికంగా ఆయుధాలు సరఫరా చేశంగా నేడు ఇజ్రాయిల్ ఉన్నది.

ఉభయదేశాల మధ్య ఆయుధ వ్యాపారం సాంప్రదాయ ఆయుధాలకే పరిమితం కాలేదు. 1998లో భారత్ పోత్రాన్ 2 పరీక్షలు జరపకముందు ప్రముఖ అణుశాస్త్రవేత్త అబ్దుల్ కలాం రెండు సార్లు ఇజ్రాయిల్ పర్యటించి వచ్చారు. 1996లో కలాం పర్యటన తర్వాత ఇజ్రాయిల్ భారత్ కు క్షిపణి పరిజ్ఞానం సరఫరా చేయటానికి ఒప్పందాలు కుదిరాయి. ఇజ్రాయిల్ రక్షణ శాఖ అధికారులు, సిబ్బంది భారత్ పర్యటించిన తర్వాత అప్పట్లో రక్షణ శాఖకు సలహాదారుగా ఉన్న కలాంను పలకరించేందుకు ఆయన కార్యాలయం వద్ద ఆగారు! అనంతరం జరిగిన అణుపరీక్షల్లో కలాం కీలక పాత్ర పోషించిన సంగతి తెలిసిందే. అణ్వాయుధ రంగంలో పరస్పర సహకారం గురించిన అంశాన్ని రెండు ప్రభుత్వాలూ తిరస్కరిస్తున్నప్పటికీ అందుబాటులో ఉన్న సమాచారం విశ్లేషిస్తే ఏదో ఒక స్థాయిలో సహకారం, చర్చలు కొనసాగుతున్నట్లు తెలుస్తోంది. ఇజ్రాయిల్ తో

దౌత్యసంబంధాలు నెలకొల్పులకోవాలని భారత్ నిర్ణయించిన కొద్ది రోజుల తర్వాత ఆదేశ హోంమంత్రి యాకోబ్ లాపిడోట్ భారత్ పర్యటించి అనంతరం విలేకరులతో మాట్లాడుతూ శాంతిభద్రతల పరిరక్షణ విషయంలో ప్రత్యేకించి ఉగ్రవాద నిర్మూలన విషయంలో ఇజ్రాయిల్ భారత్ కు సహకారం ఇచ్చేందుకు సిద్ధంగా ఉన్నదని ప్రకటించారు. అప్పటి ప్రభుత్వంలో జూనియర్ మంత్రిగా ఉన్న బెంజిమిన్ నెతన్ యాహూ విలేకరులతో మాట్లాడుతూ 'స్థానికంగా ఉగ్రవాదాన్ని అణిచివేయటంలోనూ, అంతర్జాతీయంగా దీనికి సంబంధించిన రాజకీయ, న్యాయపరమైన అంశాలలోనూ పరిణతి సాధించిన ఇజ్రాయిల్ తన సామర్థ్యాన్ని భారత్ తో పంచుకోవటానికి సంతోషం వ్యక్తం చేస్తోంది.' అన్నారు. 1992లో భారత రక్షణ మంత్రిగా ఉన్న శరద్ వవార్ 'ఇజ్రాయిల్ తో సంబంధాలు మెరుగుపడటం వలన ఉగ్రవాదం అణచివేతలో ఆదేశపు అనుభవాలు భారత్ ఉపయోగించుకునే అవకాశం కలిగింది' అన్నారు.

బిజేపీ నేతృత్వంలోని ప్రభుత్వం అధికారానికి వచ్చాక ఉగ్రవాద సమస్య మరింత ప్రాధాన్యత కలిగిన సమస్యగా ముందుకు వచ్చింది. బిజేపీ ప్రభుత్వం ముస్లింలు చేసే ఏ చర్యనైనా ఉగ్రవాదంగా ముద్రవేయటానికి సిద్ధమవుతోంది. అదేవిధంగా హిందూ మతానికి సంబంధించిన సంస్థలు, సంఘాలు చేసే ఏ దాడులనైనా ఆత్మరక్షణ దాడులుగా ప్రచారం చేస్తోంది. 1994లో అద్వానీ ప్రతిపక్షనేతహోదాలో ఇజ్రాయిల్ పర్యటించి వచ్చారు. ఈ సమయంలోనే షరోనిన్యూలతో బిజేపీ 'సత్సంబంధాలు' ఏర్పరచుకున్నది. 1995లో అద్వానీ తిరిగి వచ్చినప్పుడు నెతన్ యాహూను కలిశారు. ఈ సందర్భంగా నెతన్ యాహూ అద్వానీకి ఉగ్రవాదం మీద ఒక పుస్తకాన్ని కూడా బహుకరించారు. అప్పటినుండి అద్వానీ ఉగ్రవాదం గురించి ఎప్పుడు మాట్లాడినా ఈ పుస్తకం నుండి ఉల్లేఖిస్తుంటారు. ప్రత్యేకించి ఈ కింది వాక్యాన్ని ఆయన ప్రస్తావించకుండా ఉన్న సందర్భాలు చాలా తక్కువ. ఈ వ్యాఖ్య ఇది. 'ఉగ్రవాదం ప్రజల ప్రాథమిక హక్కులను కావాలని హరించే సాధనం. రాజకీయ ప్రయోజనాలకోసం ప్రజలను భయకంపితులను చేయటమే. నాగరిక సమాజం 'ఒక వ్యక్తి ఉగ్రవాద చర్యలు మరో వ్యక్తికి విముక్తి చర్యలు' అన్న వాదనను పూర్తిగా తిరస్కరిస్తోంది.' మరో రకంగా చెప్పాలంటే ఈ వాక్యం అటు పాలస్తీనా విమోచనా సంస్థను ఇటు కాశ్మీర్ లోని మిలిటెంట్ గ్రూపులను వారి విధానాలు, ఆచరణతో నిమిత్తం లేకుండా ఉగ్రవాద సంస్థలుగా ప్రకటించమన్న ప్రమాదకరమైన వైఖరి ఇందులో దాగి ఉన్నది.

2000లో కేంద్ర హోంమంత్రి హోదాలో ఇజ్రాయిల్ సందర్శించిన అద్వానీ 'ఇజ్రాయెల్ ఇస్లామిక్ ఛాండసవాదాన్ని అణచివేయటంలో ఎలా విజయం సాధించిందో తాను నేర్చుకోవాలనుకుంటున్నట్లు ప్రకటించారు. ఈ రంగంలో ఇజ్రాయిల్ కు చెందన మొస్సాద్ తన సామర్థ్యాన్ని నిరూపించుకున్నది. అంతేకాక భారత రక్షణ సంస్థలు కూడా మొస్సాద్, పిన్ బెట్ నుండి నేర్చుకుంటాయని కూడా ఆశాభావం వ్యక్తం చేశారు. ఇంకా ఆయన ప్రకటన ఇలా సాగింది. 'ఇజ్రాయిల్ భారత్ లు గత రెండు దశాబ్దాలుగా ఉగ్రవాదంతో తీవ్రంగా నష్టపోయాయి. ప్రస్తుతం ఉగ్రవాద సంస్థలు అంతర్జాతీయంగా తమ సంబంధాలను విస్తరించుకుంటున్నాయని

రుజువవుతోంది. ఈ సందర్భంలో ఉగ్రవాదం భారిన పడినదేశాలు పరస్పర అనుభవాలను పంచుకోవాల్సిన అవసరం ఉన్నది. 'కాశ్మీర్ లో భారత సైన్యంతో పాటు ఇజ్రాయిల్ ఏజెంట్లు కూడా సంచరిస్తున్నారని అటు ఢిల్లీలోనూ ఇటు టెల్ అవీవ్ లోనూ అడపాదడపా వార్తలు వెలుగు చూస్తున్నా, దీనికి సంబంధించిన పూర్తి సమాచారం వెల్లడికావటం లేదు. అయితే కార్గిల్ యుద్ధ సమయంలో భారత్ కు ఇజ్రాయెల్ కొన్ని సందర్భాలలో నిర్దిష్ట సలహాలు, సహాయం అందచేసిందన్నది మాత్రం వాస్తవం. ప్రత్యేకించి వాస్తవాధీన రేఖను మూసివేయటం గురించి సలహాలు ఇచ్చింది. (కుడిఎడంగా భారత్ పాక్ ల మధ్య వాస్తవాధీనరేఖ, ఇజ్రాయిల్ పాలస్తీనాల మధ్య సరిహద్దు రేఖలాగే ఉంటుంది.) అంతేకాక 2002 జనవరిలో ఇజ్రాయిల్ రక్షణ మంత్రి షిమోన్ పెరెజ్ ముంబయిలో విలేకరులతో మాట్లాడుతూ డిశెంబర్ 13, 2001 నేపథ్యంలో పాక్ తో. ఎలా వ్యవహరించాలన్న విషయంలో ఇజ్రాయిల్ భారత్ కు సలహా ఇచ్చేందుకు సిద్ధంగా ఉన్నదని, భారత్ కు ఏమి కావాలో తెలుసుకుంటే దాన్ని అందచేసేందుకు తాము తెలిపారు.

అమెరికా, బ్రిటన్లు ప్రారంభించిన ఐదవ ఆఫ్ఘనిస్తాన్ యుద్ధంలో ఇజ్రాయిల్, భారత్ లు ప్రధాన పాత్ర ధారులు కాలేకపోయారు. ఈ యుద్ధానికి ఇస్లాం ముఖం ఉండాలని పాక్ చెప్పిన విషయం తెలిసిందే. సెప్టెంబరు 11 తర్వాత, ఆఫ్ఘన్ యుద్ధ సమయంలోనూ జరుగుతున్న పరిణామాలు గమనిస్తే దక్షిణాసియాలోనూ, పశ్చిమాసియాలోనూ కీలక పాత్ర పోషించగల టెల్ అవీవ్ - న్యూఢిల్లీ - వాషింగ్టన్ ముక్కోణం రూపొందే దిశగా పరిణామాలు సాగుతున్నాయని చెప్పవచ్చు. 2002 జనవరిలో ఇజ్రాయిల్ కు చెందిన నిఘా రాదార్లు, ఫాల్కన్ లు భారత్ కు అమ్మేందుకు అమెరికా మార్గం సుగమం చేసింది. ఈ ఒప్పందం వందకోట్ల విలువయినది. గతంలో ఈ ఒప్పందం ఉపఖండంలో ఉద్రిక్తతలు పెంచేందుకు దోహదం చేయగలదనే వాదంతో అమెరికా ఆంక్షలు విధించింది. ప్రస్తుతం ఉద్రిక్తతలు తారా స్థాయికి చేరి యుద్ధోన్ముఖంగా పయనిస్తోంటే ఈ సందర్భంలో ఈ ఒప్పందానికి అమెరికా గ్రీన్ సిగ్నల్ ఇచ్చింది. ఇదేవిధంగా చైనా నుండి పాక్ రెండు ఎఫ్ 7 తరహాకు చెందిన మిగ్ యుద్ధ విమానాలకు అనుబంధంగా ఉండే రెండు స్క్వాడ్రన్ విమానాలు కొనుగోలు చేయటం ద్వారా భారత వైమానిక దళ సామర్థ్యానికి చేరువలోకి వచ్చేందుకు ప్రయత్నిస్తోంది. ఇజ్రాయిల్ తరహాలోనే భారత్ కూడా అంతర్జాతీయ గుర్తింపు గలిగిన ప్రాంతీయ శక్తిగా ఎదగాలని తపన పడుతోంది. అందుకుగాను ఎంతగా సామాజిక ఆర్థిక హాసనం జరిగినా ఫరవాలేదు అన్నది ప్రస్తుత ప్రభుత్వ విధానంగా ఉన్నది. భారత్ రూపంలో ఇజ్రాయిల్ కు ఇస్లాం ప్రపంచానికి వ్యతిరేకంగా పోరాడేందుకు ఒక తోడు దొరకటమే కాక ఆయుధ వ్యాపారానికి ముఖ్యమయిన మార్కెట్ గా కూడా ఉన్నది. మరోవంక అమెరికా కూడా ఇస్లాం, కమ్యూనిజానికి వ్యతిరేకంగా ప్రారంభించిన యుద్ధ కూటమిలో భారత్, ఇజ్రాయిల్ లను బోగీలుగా మార్చుకునేందుకు సన్నాహాలు చేసుకొంటోంది. ఇదే సమయాన్ని అనువుగా తీసుకుని ఇజ్రాయిల్ యుద్ధట్యాంకు పాలస్తీనా పౌర అవాసాలపై విరుచుకుపడుతున్నాయి. అందుకే ఇవి శాంతికాముకులకు చీకటి రోజులు.

(మూర్తిస్థు వ్యాసానికి సంక్షిప్తీకరణ)

వీరోచితవిప్లవకారుడు 'చే'

(2వ పేజీ తరువాయి)

ఉనికి కూడా బైటపడిపోయింది. ఆకలిదప్పుల కారణంగా అలసి సొలసిపోయినప్పటికీ వాళ్లు శత్రు సైనికుల కళ్లబడకుండా రాత్రిళ్లు పురోగమిస్తూనే ఉన్నారు. రెండురోజుల తర్వాత లాగ్రేడ్ లో కామిలో దళం కలసి బలిష్ఠమైన గుర్రాలను చే బృందానికి అందజేసింది. కువార్టో కంపానరోస్ లో శత్రు సైనికులు తారన పడడంతో యుద్ధం ప్రారంభమయింది. యుద్ధ విమానాల దాడులూ తోడు కావడంతో పోరాటం కష్టమయింది. 200 మీటర్ల విస్తీర్ణంలో వెంటవెంటనే జరిగిన బాంబుదాడుల్లో చే బృందంలోని ఒక విప్లవకారుడు ప్రాణాలు కోల్పోయాడు. అయినా మొక్కవోని ధైర్యంతో సైనికులను ఎదురుదెబ్బ తీస్తూనే ఉన్నారు. విప్లవకారులంతా దొరికిపోయారని శత్రు సైనికుల జనరల్ ఫ్రాన్సిస్కో రేడియోలో ప్రసారం చేసిన తప్పుడు వార్త 'చే' బృందంలో నిస్సత్తువను వ్యాపింపజేసింది. విపరీతంగా కురుస్తున్న వర్షాలు వారిని మరింత నిస్తేజానికి గురిచేశాయి. అయితే సమున్నతమైన తమ లక్ష్యం గురించి చే చేసే ప్రసంగాలు వారిని పునరుత్తేజితులను గావించి సమరానికి సంసిద్ధులను చేశాయి. శత్రు సైనికుల దాడులను తిప్పికొడుతూ జుకారో నదిని దాటడంతోనే చే బృందం యుద్ధ గమనంలో నూతన అధ్యాయం ప్రారంభమయింది. మరో రెండురోజుల తర్వాత వారు ట్రినిడాడ్-శాంట్టి పర్వత శ్రేణులను వారు స్థావరంగా చేసుకున్నారు. అది సురక్షితమైన స్థావరమే అయినప్పటికీ నవంబరు 3న జరగనున్న ఎన్నికలకు ముందుగానే లక్ష్యం చేరుకోవాలన్న తపనతో చే బృందం అక్కడినుండి పయనమై అక్టోబరు 16 నాటికి లాస్ విల్లాస్ శివార్లకు చేరుకుంది. సియెర్రా ఎస్కాంబరీ చేరుకోగానే దళాలుగా విడిపోయి చుట్టుపక్కల నున్న గ్రామాలపై ఒకేసారి దాడిచేసి శత్రువుల కమ్యూనికేషన్ నెట్ వర్క్ ను నిర్వీర్యం చేశారు. మొదటగా గయానా డి మిరండా స్థావరాన్ని స్వాధీనం చేసుకుంటారు. తర్వాత బనావో స్థావరంపై దాడి జరుపుతారు. నవంబరు 3 నాటికి ఉత్తర దిశలో కామిలో సీన్ ఫ్యూగోస్ దళం ఎన్నికల ప్రక్రియను నిర్వీర్యం చేసే పనిని

విజయవంతంగా పూర్తిచేస్తుంది. ఓరియంటే నగరంలో అసలు ఓటింగ్ నమోదు కాదు. కామాగ్వేలో మాత్రం ఓటింగ్ కొంత ఎక్కువగా ఉంటుంది. వశ్చిమ దిశగా ప్రజలంతా బహిష్కరిస్తారు. లాస్ వెగాస్ లో కూడా ప్రజలు ఓటింగ్ ను స్వచ్ఛందంగా బహిష్కరిస్తారు. పట్టణ ప్రాంతాలలో చే బృందం నూతన ఎత్తుగడలలో భాగంగా ప్రభుత్వ కార్యకలాపాల స్తంభన కోసం చైతన్యవంతులైన పౌరులకు శిక్షణా శిబిరాలను నిర్వహించారు. దాని ప్రభావం శివారు ప్రాంతాలలో ఎక్కువగా ప్రతిబింబించింది. 1958 నవంబరు, డిసెంబరు నెలల్లో లాస్ వెగాస్ లోని మొత్తం రహదారులన్నిటినీ మూసివేశారు. పర్యవసానంగా దీని మొత్తం రెండు భాగాలుగా విడిపోయింది. కెప్టెన్ సిల్వా ట్రినిడాడ్ నుండి

పోయింది. డిసెంబర్ 29న చివరి పోరాటం ప్రారంభమైంది. శాంతాక్లారా యూనివర్సిటీని చే బృందం తమ పోరాట స్థావరంగా మార్చుకుంది. విప్లవకారుల పోరాట పటిమకు శత్రువులు తోకముడిచి వెనుకంజ వేయడంతో శాంతాక్లారా నగరం మొత్తం చే బృందం వశమయింది. నియంత బటిస్టా దేశం వదిలి పలాయనం చిత్తగించాడు. దాంతో విప్లవం కీలక దశకు చేరుకుంది. రాజధాని హవానా సహా మిగిలిన కొన్ని ప్రాంతాలను కూడా విప్లవ సేనలు ఒక్కొక్కటిగా స్వాధీనం చేసుకున్నాయి. 1959 జనవరి 1న క్యూబాలో ప్రజాప్రభుత్వం ఏర్పడింది.

జూన్ లో చేజీవితభాగస్వాగ్గా అలైదా ప్రవేశించింది. జూన్ నుండి ఆగస్టు వరకు ఆఫ్రికా, ఆసియా, యుగోస్లావియాలో చే పర్యటించాడు. అక్టోబరులో చేను క్యూబా వ్యవసాయ సంస్కరణల సంస్థలో జాతీయ పారిశ్రామిక విభాగాధిపతిగా కాస్ట్రో నియమించాడు. నవంబరు 26న క్యూబా జాతీయబ్యాంకు చైర్మన్ గా చే బాధ్యతలు చేపట్టాడు. కార్మికులు, కర్షకులను ఉత్తేజితులను చేయాలన్న సంకల్పంతో పదవులకు రాజీనామా చేసి 1966 నవంబరులో ఆగ్నేయ బొలీవియాకు గెరిల్లా దళాలతో చే పయనమయ్యాడు. బొలీవియా పోరాటం లాటిన్ అమెరికాలో మరో

చే గువేరా, రావుల్ కాస్ట్రో, ఫిడల్ కాస్ట్రో

శాంటిస్పిరిటస్ కు వెళ్లే కేంద్రరహదారిని పూర్తిగా దిగ్బంధనం గావించారు. రైలు మార్గాలు కూడా ఎక్కడికక్కడ సంబంధాలు తెగిపోయాయి. డిసెంబర్ 16 ఉదయాన్నే ఫాల్కన్ బ్రిడ్జిని పేల్చివేయడంతో హవానాకు శాంతాక్లారాకు తూర్పుదిశగా ఉన్న నగరాలకు మధ్య సంబంధం తెగిపోయింది. శాంతాక్లారాలో విప్లవకారులకు వంద తుపాకులు స్వాధీనమయ్యాయి. శత్రువును గుక్కతిప్పుకోసీ యకుండా కేంద్రరహదారిపై జరిపిన దాడులు, డిసెంబర్ 21న కెబాగువాన్, గుయాస్ లపై జరిపిన మెరుపుదాడులతో 90 మంది సైనికులు లొంగిపోయారు. ఉత్తరాదిన కామిలో-సీన్ ఫ్యూగోస్ దళం జయకేతనాన్ని ఎగురవేసింది. శాంతాక్లారాపై చివరి దాడికి వచ్చేసరికి తుపాకులు పెరిగినా పేలుడు పదార్థాలు అయిపోవడంతో చే బృందం ఎత్తుగడలను మార్చి జనసాంద్రత ఎక్కువగా ఉన్న ప్రాంతాలలోకి చొచ్చుకు

ఇరవై వియత్నాంలంతటి పోరాటాన్ని ప్రజ్వరిల్ల జేస్తుందని చే ఆశించాడు. లాటిన్ అమెరికా విప్లవ పరిస్థితులపై పొరపాటు అవగాహన వల్ల ఆయన కృషి ఫలించలేదు. ఎక్కువ మందిని కోల్పోయిన దళాలు గాయాలతో నిరాశా నిస్పృహలకు లోనయ్యాయి. 1967 మార్చి 20న చే దళాలు అకస్మాత్తుగా దాడిచేసి బొలీవియా ఆర్మీ దళాలను తరిమికొట్టాయి. అయితే ఏప్రిల్ 10న బొలీవియా సైన్యాలు చే దళాలున్న శిబిరాలపై దాడిచేసి పైచేయి సాధించాయి. ఏప్రిల్ 20 నాటికి చే బృందంలో చాలామంది పట్టుబడతారు. అక్టోబరు 8న జరిగిన క్వెబ్రాదా డి యురో యుద్ధంలో చే పట్టుబడ్డాడని, అతనిని హతమార్చామని బొలీవియా ప్రభుత్వం ప్రకటించింది. అయితే 15వ తేదీన చే మరణాన్ని కాస్ట్రో ధృవీకరించేంత వరకూ దాన్నెవరూ నమ్మలేదు. చనిపోయేనాటికి చే వయసు 39 సంవత్సరాలు.

ఏ వ్యక్తి అయినా ఒక పరిశోధనలో విజయం సాధించి తాను నిజంగా శాస్త్రీయ విజ్ఞానాన్ని అభివృద్ధి చేస్తున్నట్లు భావిస్తే అతడు పాత నమ్మకాలతో బాటు కొత్త అభిప్రాయాలు కూడా పెంపొందడానికి స్వేచ్ఛ కావాలని కోరడు. పాత నమ్మకాల స్థానే కొత్తవి రావాలంటాడు.

✠ ✠ ✠

రష్యా వ్రత్యేకత ఏమంటే కార్మికోద్యమం యాదృచ్ఛికంగా బయల్దేరిన ప్రారంభదశలోనే మార్క్సిజం కూడా వ్యాపించింది. అందువల్ల విభిన్న దృక్పథాలకు చెందిన వారు పురాతనమైన సాంఘిక, రాజకీయాభిప్రాయాలకు వ్యతిరేకంగా కలసి పోరాడడం సాధ్యమైంది.

✠ ✠ ✠

విప్లవ కర సిద్ధాంతం లేకుండా విప్లవోద్యమం ఉండడం అసంభవం. క్రియారంగంలో నేడు అతి సంకుచితమైన పద్ధతులన్నీ అవలంబించబడుతున్నాయి. అట్టి పరిస్థితుల్లో సిద్ధాంతానికెంత ప్రాముఖ్యత ఇవ్వాలో వ్రత్యేకంగా చెప్పవలసిన అవసరం లేదు.

✠ ✠ ✠

కార్మికులకు సోషలిస్టు చైతన్యం ఎప్పుడూ బయటనుండే రావాలి. వారి స్వయంకృషి వల్ల బ్రేడ్ యూనియన్ చైతన్యం మాత్రమే కలుగుతుంది. అంటే, కార్మికులు తమ కోర్కెలకై యజమానులతో పోరాడేందుకు, చట్టాలకై ప్రభుత్వాన్ని ఒత్తిడి చేసేటందుకు మాత్రమే సంఘాలు అవసరమని గుర్తిస్తారు.

✠ ✠ ✠

విప్లవోద్యమానికి అవసరమైన అనుభవాన్ని, నిర్మాణకౌశలాన్ని సులభంగా సంపాదించవచ్చు. అయితే వాటిని సంపాదించాలనే తృప్తి మాత్రం ఉండాలి. తప్పులు ఎందుకు, ఎలా వచ్చాయో గుర్తించగలిగి యుండాలి. అలా గుర్తించగలిగిన వాడు వాటిని తొలగించుకోవడానికి ఎంతోకాలం పట్టదు.

✠ ✠ ✠

దానంతట అదే అభివృద్ధిచెందే కార్మికోద్యమం బ్రేడ్ యూనియన్ ఉద్యమం

మార్క్సిస్టు మహాపాఠ్యాయుడు లెనిన్ సూక్తులు

మాత్రమే. బ్రేడ్ యూనియన్ ఉద్యమం అంటే అర్థం కార్మికులు సిద్ధాంత విషయాల్లో బూర్జువా వర్గానికి లొంగిపోవడమన్నమాట. కార్మికోద్యమాన్ని బ్రేడ్ యూనియన్ పద్ధతుల నుండి తప్పించి సోషలిస్టు విప్లవ పంథావైపు తిప్పవలసిఉంది.

✠ ✠ ✠

కార్మికులు రాజకీయంగా బానిసత్వం అనుభవిస్తున్నారని స్పష్టపరిచినంత మాత్రాన సరిపోదు. (యజమానుల ప్రయోజనాలు, కార్మికుల ప్రయోజనాలు పరస్పర విరుద్ధమని స్పష్టపరిచినంత మాత్రాన నరిపోనట్లు) కార్మికుల్ని రాజకీయంగా అణచడానికి జరిగే ప్రతి ప్రయత్నాన్నీ ఆందోళనకై ఉపయోగించుకోవాలి.

✠ ✠ ✠

కార్మికులు నిర్దిష్టమైన తాత్కాలిక

కోర్కెలకై పోరాడునట్లు చూడడమే కాకుండా వారినుండి విప్లవకారులు కూడా అంతకంతకూ ఎక్కువమంది వచ్చేటట్లు చూడాలి.

✠ ✠ ✠

ఆర్థిక పోరాటం ఎప్పుడూ వృత్తుల వారీగా జరుగుతుంది. అందువల్ల కార్మికుల్ని వారివారి ప్రాంతాలను బట్టి మాత్రమే కాకుండా, వృత్తుల్ని బట్టి కూడా ఆర్గనైజు చేయాలి. యజమానులు రకరకాల కంపెనీలలోనూ, సిండికేట్ల లోనూ అతివేగంగా సంఘటితమౌతున్నారు. అలా వారు సంఘటితమయ్యే కొద్దీ కార్మికుల్ని కూడా వృత్తులవారీగా ఆర్గనైజు చేయడం అవసరమవుతుంది.

✠ ✠ ✠

రైతుల తిరుగుబాట్లను, నిరుద్యోగుల ఆందోళననూ, ప్రజల్లో వ్యాపించే ప్రభుత్వ వ్యతిరేక క్రోధాన్నీ బలపరచడానికి విప్లవకారులు ఏ నిమిషం లోనైనా సిద్ధంగా ఉండాలి.

✠ ✠ ✠

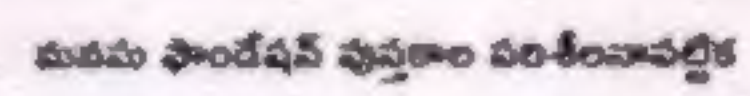
అన్ని బాటలూ రోమ్ నగరం వైపు వెళ్తాయంటారు. అలాగే అన్ని మార్గాలూ విప్లవం వైపు వెళ్లేలా చూడాలి. పేరుకు మాత్రమే కాకుండా క్రియలో కూడా మనం ఐక్యతను సాధించదలచుకుంటే ప్రతి స్థానిక సర్కిల్ వెంటనే తన శక్తులలో నాల్గవవంతు శక్తుల్ని నమిష్టి ఆశయం కోసం పనిచేసేందుకై ప్రత్యేకించాలి.

✠ ✠ ✠

ఎవరైతే దేశవ్యాపితమైన రాజకీయ ఆందోళనను తమ కార్యక్రమం యొక్క ఎత్తుగడల యొక్క నిర్మాణ కార్యకలాపాల యొక్క పునాదిగా ఎంచుతారో వారి చేతుల్లో నుండి విప్లవం ఎన్నటికీ జారిపోదు.

✠ ✠ ✠

బ్రహ్మాండమైన తిరుగుబాట్ల నమయంలోనూ, ప్రశాంతమైన వాతావరణంలోనూ కూడా ఏ కార్యక్రమం అవసరమో, ఏది సాధ్యమో దాన్ని మనం నెరవేర్చగలగాలి. ఇదే నేడు మన పార్టీ నిర్మాణం యొక్క ప్రధాన కర్తవ్యం. ఇదే మన కార్యకలాపాలకు మూలం.

ఫుల్టైం వంటకం	KRSA101M266
పుస్తకం పేరు	ప్రణాళిక
తారీఖు	23 February 2025
మొందు లెట్టు	408
వెనుక లెట్టు	408
మొత్తం పేజీలు	29
పెద్ద సైజు పేజీలు	N6
ఛోకో పేజీలు	C1 B11
లేబ్ పేజీలు	N6
ఆయిలరు చేసినవి	akshaya
పేజీలు విడదీసినవి	(Madh)
స్వాగ్న్ చేసినవి	AKSHAYA
పరిశ్ల చేసినవి	ROHITH
పేజీలు పరిచూపినవి	
ప్రింటింగు చేసినవి	
స్క్రాకింగు చేసినవి	
ఇంప్రెషి	90001